THE LIBRARY – THE UNIVERSITY OF JORDAN

דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

יום א', כ"ז בטבת תשל"ד, 20 בינואר 1974 • גליון 14890 • השנה הארבעים ותשע

היום 12 עמודים • המחיר 85 אגורות

היום ב„דבר":
- ויכוחים בלי ידיעות: אבסורד הסודיות / חנה זמר
- כוח-אדם כפעמון-אזעקה / נחום ברנע
- ממשלה קואליציונית גמישה / דויד הכהן
- הבטחות סאדאת וערבויות קיסינג'ר / סדי פרויס
- מדוע דרושה ממשלת ליכוד / אהרן כידן
- קלעת עגירוד וביר סואץ / צבי אילן
- אנרגיה — לא מנפט / ארנון מגן
- צו קריאה — מדור למגויים / עמ' 9
- מדריך לבידור, ביקורת ספר וקולנוע / עמ' 11

מזג האוויר

ממטרים לפרקים, מלווים כדי פעם ברעמים ורוחות חזקות. בהרי הצפון יירד שלג.

הטמפרטורות הצפויות: ירושלים 2—5 מעלות, רמת-הגולן 0—1, תל-אביב 6—12, נהריה 3—12, צפת 1—2, יריחו 5—14, חיפה 9—13, טבריה 5—12, באר-שבע 5—12, נצרת 4—9, אילת 7—16, מפרץ שלמה 7—17 מעלות.

רמטכ"לי ישראל ומצרים חתמו על הסכם-ההפרדה

ג. מאיר וסאדאת חתמו על הסכם הגבלת הכוחות

מקורות זרים: העוצמה המותרת לכל צד באיזור המוגבל 7000 חיילים, 30 טנקים, 6 סוללות ארטילריה; טילי קרקע-אויר – בעומק 30 ק"מ

מאת חגי אשד – סופר „דבר"

ישראל ומצרים חתמו ביום ששי על שני הסכמים ביניהן: האחד — בחתימת שני הרמטכ"לים נוגע לצד הטריטוריאלי שבהפרדת הכוחות; והשני — בחתימת ראש הממשלה גולדה מאיר והנשיא אנואר סאדאת נוגע להגבלת הכוחות. שני ההסכמים צמודים זה לזה ומהווים חטיבה אחת.

נוסף לכך נחתם מסמך של הבנה הדדית בין ישראל לארה"ב, אשר במקביל לו נחתם כנראה מסמך דומה בין מצרים לארה"ב ובנוסף לכך שלח הנשיא ניקסון איגרת על הבטחות ספציפיות לראש הממשלה גולדה מאיר.

תכנם של המסמכים האמריקאיים לא פורסם, אך כפי שנודע אין הם מהווים ערובות בצורה פורמאלית כלשהי וההסכמים בין ישראל למצרים הם הדו-צדדיים,

כאשר לאו"ם סמכות של הפרדה ופיקוח על ביצוע ההסכמים הדו-צדדיים, בשיתופם ובסיועם של קציני קישור ישראליים ומצריים.

בעת ובעונה אחת נכנס עתה לתוקף אופי ביטול ההסגר המצרי על באב אל-מנדב, בהכרזה מצרית, שזהו נתיב מים בין-לאומי. בעוד שעד כה היה ביטול ההסגר בגדר אקט זמני, מוגבל וכוונתו בסידורים שונים

(המשך בעמוד 2, טור 3)

— כפי שמדווחים כלי התקשורת במקומות שונים בעולם. כן נאמר בדיווחים אלה, כי כמות השריון תוגבל ל־30 טנקים לכל צד.

הארטילריה המותרת באיזורי ההגבלה של הכוחות תהיה בסדר גודל של שש סוללות, של ששה תותחים כל אחת. נראה, כי מדובר בתותחים קצרי קנה בקוטר 122 מ"מ, שטווחם שלהם הוא כ־11 ק"מ.

הצבת טילי קרקע-אוויר תותר רק במרחק 30 ק"מ מאחורי הקו של כל אחד מן הצדדים. סוללות הטילים יוכלו לשמש אפוא, בהתאם למוסכם, רק להגנה על הכוחות של כל צד, אך לא לפגיעה במטוסים הי־

(המשך בעמוד 2, טור 4)

מאת שמשון עופר, סופר „דבר"

רמטכ"ל צה"ל רב-אלוף דוד אלעזר ורמטכ"ל מצרים גנראל עבד אל-גאני גמאסי ייפגשו היום שנית באוהל האו"ם בק"מ ה־101 בכביש קאהיר—סואץ, לדיון בשיטת ביצוע הסכם ההפרדה, שעליו חתמו ביום ו' (הנוסח המלא של ההסכם — קרא בעמ' 2).

האש פסקה

מאת סופרו הצבאי של „דבר"

עוד בטרם נחתם ההסכם להפרדת הכוחות בין ישראל ומצרים פסקה אור ליום ו' האש בחזית המצרית. לקראת טקס החתימה הורה הרמטכ"ל המצרי לחייליו על הפסקת אש מוחלטת והתוצאה מכך לא אירעה עד כה שום תקרית בחזית המצרית מאז יום ו'.

הפגישה היום, שנועדה לשעה 11 לפנה"צ, בין הרמטכ"לים של ישראל ומצרים היא הראשונה בחמש פגישות עבודה, שיתקיימו יום-יום בק"מ ה־101. בתוך סידרת פגישות זו יוחל ביצוע ההסכם להפרדת הכוחות. אשר ישולם בתוך 40 יום מיום החתימה.

דילול הכוחות של שני הצדדים ברצועת ההגבלה לכדי 7000 חייל בכל צד הוא אחד הסעיפים בהסכם ההפרדה שנחתם ביום ו'

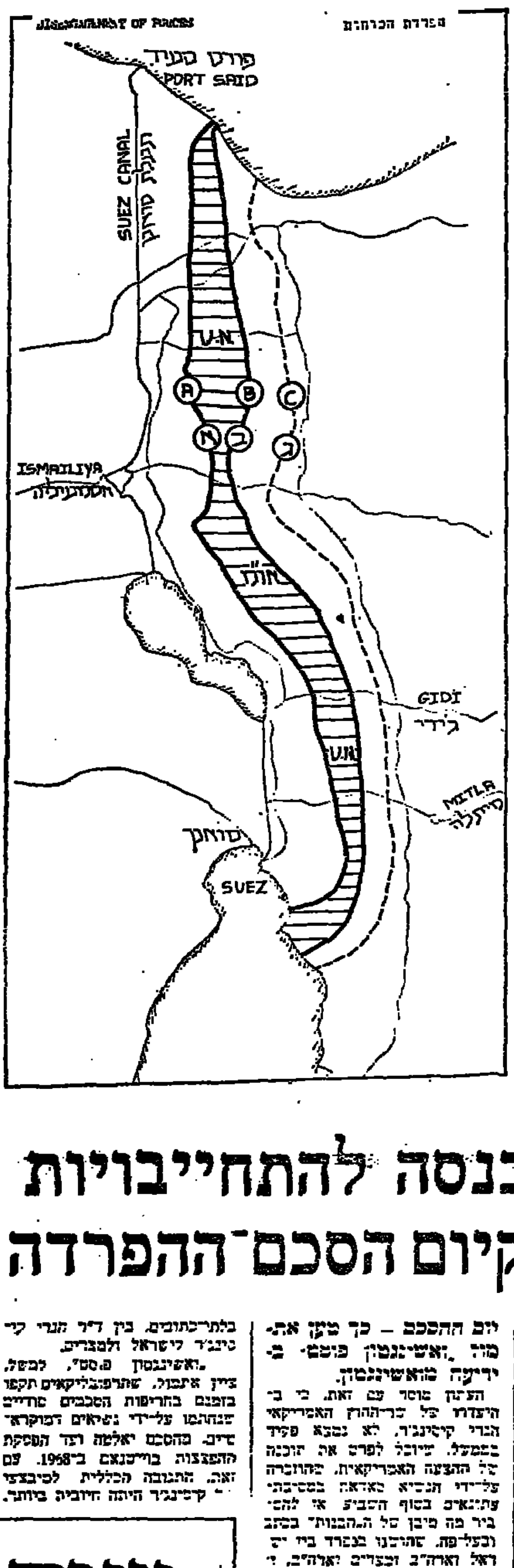

מגעים עם ארה"ב על סיוע כלכלי מורחב והמשך הסיוע הצבאי

מאת נחום ברנע, סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון, (מיוחד ל„דבר"). — ישראל חותרת לקבלת סיוע כלכלי מארה"ב בשנת התקציב הבאה בסכומים גדולים פי כמה מאלה שהיא מקבלת השנה, וכן להמשך הסיוע הצבאי בסדרי-הגודל של סיוע החירום השנה.

צרכיה של ישראל בסיוע כלכלי אזרחי כפי שהוצגו לאמריקאים, יגיעו כנראה לקרוב למיליארד דולר, לעומת פחות מ־300 מליון דולר בשנת התקציב האמריקאית הנוכחית, המסתיימת ב־30 ביוני.

מגעים אינטנסיביים

מגעים אינטנסיביים מתקיימים בימים האחרונים בין פקידים במשרד האוצר האמריקאי לנציגים ישראליים כאן, שבהם מוסרים הישראלים אומדן של צרכי ישראל בשנה הבאה, לצורך הכנת הצעת הסיוע. כפי שנמסר, מדבר המידע „בגילוי לב גמור". ישראל כוללת בחישוב צרכיה גם את העומס הכלכלי שהוטל עליה בעקבות עליית מחירי הדלק, וכן הוצאות המלחמה מעבר לאבדן ציוד צבאי אמריקאי, בנזקים כלכליים ובאבדן ציוד המיוצר בישראל. נמסר, שהרושם מהשיחות הוא שאם לא ישתנו הנסיבות הפוליטיות „ילכו האמריקאים לקראת ישראל".

הסיוע הכלכלי הלא-צבאי לישראל כולל השנה 50 מיליון דולר מענק וכן 37.5 מיליון דולר הקצבה לקליטת יהודי ברה"מ, בערך 50 מיליון דולר ערבויות לשיכון, עודפי-מזון בכ־50—60 מיליון דולר ועד 80 מיליון דולר הלוואות של הבנק לייבוא וייצוא.

סיוע החירום הצבאי ייהפך לחוזים חתומים

בינתיים נמסר, שהאמריקאים עומדים להפוך את סיוע החירום הצבאי, שניתן עד עתה במסגרת הלוואות לטווח קצר, לחוזים חתומים, לאחר שאושרה הקצבת 2.2 מיליארד הדולרים בקונגרס. התנאי הוא, שניתן יהיה לממש עד סוף יוני את כל ההקצבה. אך בקשותיה של ישראל כוללות כבר סכומי סיוע צבאי גדולים גם לשנה הבאה.

בנושא הצבאי, נוטה האוצר האמריקאי לאשר את המימון הכספי, במענקים או בהלוואות לטווח ארוך, אם הגורמים הצבאיים והפוליטיים מאשרים את מתן הנשק המבוקש על ידי ישראל.

לכן, שאלת הסיוע הצבאי תלויה בעיקר במגעים במישור הצבאי-פוליטי, ולא במישור הכלכלי, בין ישראל לארה"ב.

סנאטור בנט ג'ונסטון, ששב מביקור במזרח התיכון, אמר ביום שישי במסיבת עתונאים, שישראל עומדת לקבל סיוע צבאי „נוסף" בסך 300 מיליון דולר. הסנאטור ציטט בעניין זה את יו"ר ועדת השירותים המזויינים, סנאטור סטניס, שאחר-כך הכחיש את הידיעה. נראה, שיסוד התדהמה באי-הבנה, וכוונת הסנאטור היתה לסיוע הצבאי השנתי הרגיל, בסך 300 מיליון דולר, שסוכם בין ישראל לממשל עוד לפני המלחמה.

סאדאת פתח במסע להגנה על ההסדר ולצירוף סוריה

מאת סופר „דבר" לעניינים ערביים

הנשיא סאדאת פתח מערכה נמרצת להגנת ההסדר להפרדת הכוחות ולצירופה של סוריה לעשות הסדר דומה. אך גם בשעה שהוא מלהיט את הקהל בהסבריו, נזהר שלא לפרט את סעיפי ההסדר, שבמקצתם לא נוחים לו.

למעשה, נקוטה בידי סאדאת כאן שיטת הסברה מיוחדת להארת עיקרי ההסדר בצורה שתתקבל על דעת הקהל הערבי: הוא אינו ממהר לפרסם את סעיפי ההסדר. אבל הנשיא המצרי מתייחס בצורות שונות לנקודות העיקריות שבו, בלי לומר שהן כלולות בהסכם.

כך, למשל, הודיע סאדאת שמצרי באב אל-מנדב נחשבים גם בעיניו ל„נתיב מים בין-לאומי" — אך הוא לא אמר במפורש שהסרת ההסגר הימי.

ההחלטה על פתיחת התעלה — לאחר ביצוע ההפרדה

הוא הודיע, כי יקבל החלטה על פתיחת התעלה לשיט ושיקום הערים, רק לאחר השלמת הפרדת הכוחות, ובכך משאיר לעצמו אפשרות להציג מהלך כזה להבא כפרי החלטה עצמאית שלו — ולא כחלק מהתחייבויותיו בהסדר.

אגב, העתון „אל-אחבאר" כבר כתב, שפינוי התעלה יחל מיד — ורק ההכרעה לגבי חידוש השיט — היא הנדונה ביניהם.

דוגמה נוספת: עתוני קאהיר ובראשם „אחבאר אל-יום" מבהירים בפה מלא, שהמשך דיוני ועידת ז'נבה יוקפא לחודשים אחדים והסיבה שהם בוחרים לתת היא הרצון להמתין להפרדת כוחות גם בסוריה.

הוא הדין בבעיית הדילול. המצרים הבהירו אמש, כי „לא ויתרו על אף אחת מעמדותיהם בגדה", אך הודו בעקיפין, כי הסכימו לדילול כוחות בגדה המזרחית. הם עשו זאת באצבעות

(המשך בעמוד 2, טור 1)

התובע דורש 6½–9 שנות מאסר לנאשמי לילהאמר

מאת שלמה גינוסר, שליח „דבר" לאוסלו

אוסלו, (מיוחד ל„דבר"). — התובע במשפט לילהאמר, האקון ויקר, תבע ביום ששי מבית המשפט להטיל עונשים של תשע שנות מאסר על אברהם גמר (בן 25) ועל דן ארבל (בן 37) באשמת שותפות ברצח אחמד בושיקי בעיירת הקיט הנורווגית לילהאמר ב־21 ביולי 1973. כן תבע ויקר להטיל עונש של שבע שנות מאסר על סילביה רפאל (בת 37) בשל אותה אשמה ועונשי מאסר של שש וחצי שנות מאסר על כל אחד משלושת הנאשמים הנותרים: מאריאנה גלאדניקוף (בת 30), צבי שטיינברג (בן 30) ומיכאל דורף (בן 25), גם זאת באשמת שותפות ברצח. העונש המקסימלי על סעיף זה הוא מאסר עולם.

התובע הקדים ואמר, כי יהיה זה נכון לתאר את הרקע לפעולתם של הנאשמים בנורווגיה כמצב של מלחמה בכל הנוגע לנאשמים עצמם ולארצם. אולם, אין הדבר מפחית מחומרת אי-החוקיות של פעולתם בנורווגיה. כן הוסיף ויקר, שאין הוא יכול לקבל את הטיעון של „הגנה עצמית", מכיוון שאפשר לנקוט דרכים אחרות כדי לקיים יחסים בין-לאומיים.

טבח הספורטאים — נקודת המפנה במדיניות ישראל

בתחילת נאום הסיכום שלו הגדיר האקון ויקר את טבח הספורטאים הישראליים באולימפיאדת מינכן כ„נקודת המפנה" במדיניות הישראלית נגד הטרור הערבי, משום שאז הוחלט שישראל תילחם בחבלנים הפועלים „בכל מקום ובכל האמצעים העומדים לרשותה". בעניין זה הביא התובע ציטוטים מדבריהם של ראש הממשלה גולדה מאיר ושר-החוץ אבא אבן ומן מכתבה בעתונות הבריטית.

עדי הסן כלאבה היה הסברה

„הרי נכון קבע ויקר, כי היה זה מהמטרות העיקריות של הקבוצה ששפטה להנבורהגיה בקיץ האחרון היה עלי הסן כלאבה, אחד ממנהיגי „ספטמבר השחור" ומי שעבד מאחורי תכנון הטבח במינכן (אותו כינה התובע כ„טראגדיה נוראה בהיסטוריה של העולם"). הטעות היתה, אם כן, כלאבה („סרבים"

(המשך בעמוד 2, טור 8)

ארה"ב נכנסה להתחייבויות כערבה לקיום הסכם־ההפרדה

מאת נחום ברנע, סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון, (מיוחד ל„דבר"). — ארה"ב נכנסה להתחייבויות מרחיקות-לכת במסגרת הערובות שנתנה לקיום ההסכם הישראלי-מצרי על ניתוק כוחות. ההבטחות, שניתנו במסגרת „הצעה אמריקאית" לצדדים שלא פורסמה הופכות למעשה את ארה"ב למעורבת בכל הנוגע לקיום ההסכם — כך טען את־מול „ואשינגטון פוסט" בידיעה מואשינגטון.

העיתון מוסר עם זאת, כי בצדדו של כל הסדר הבין-לאומי נחשבות הבטחות אלה בעיני ד"ר הנרי קיסינג'ר, לא נבנה פקיד בממשל, שיוכל לפרט את תוכנה של ההצעה האמריקאית. התחייבויות ארה"ב נחשבות במסיבות עתונאים, בסוף השבוע אי להב־יר פה מיבן של „הבנות" בכתב ובעל-פה, שהושגו בנפרד בין ישראל וארה"ב ובין מצרים וארה"ב, ופורסמו ברבים. לא ניתנה תשובה לשאלה, מה תתחייב ארה"ב לעשות, אם יופר ההסכם על-ידי אחד הצדדים.

העיתון מציין, שמאקסימיקה דומה הופעלה על-ידי קיסינג'ר במו"מ על וייטנאם, כאשר ראשי מדינות שאינן מכירות זו בזו חתמו על ניירות נפרדים, והסכימו „הבנות" בלתי-כתובות עם ארה"ב. אך לכתב הכתב, מכיוון שחשיבותו הבין-לאומית של הסכם במזרח-התיכון גדולה מאשר זו של הסכם וייטנאם, נראה ארה"ב התחייבות גדולה יותר

בלתי-כתובים, בין ד"ר הנרי קיסינג'ר לישראל ולמצרים. „ואשינגטון פוסט", למשל, ציין אתמול, שהרפובליקאים תקפו בזמנם בחריפות הסכמים סודיים שנחתמו על-ידי נשיאים דמוקראטיים, ההסכם יאלטה והפסקת ההפצצות בווייטנאם ב־1968. עם זאת, התגובה הכללית לסיבוב קיסינג'ר היתה חיובית ביותר.

פרשנים מבקרים הסעיפים הסודיים

החשש, שארה"ב נגררה להתחייבויות מרחיקות-לכת במסגרת ערבותה להסכם על ניתוק כוחות, הועלה כפי פרשנים אמריקאים, שקיבלו בביקורת את ההסכמים הסודיים הנכרדים, הכתובים וה־

3 קצינים מתו וחיילת נפגעה מקור

נלכדו בסופת שלג באיזור סנטה קטרינה

שלושה קציני צה"ל מתו וחיילת אחת נפגעה קשה בליל ה־17.1.74 ממכת כפור, בעת שהיו בדרכם ליחידת צה"ל שבאיזור מנזר סנטה קטרינה.

הידיעה נמסרה לפרסום אתמול.

דובר צה"ל הודיע, כי קבוצת חיילים וקצינים יצאה לרגל תפקידם בליל יום ה' (17.1.74) לאחת היחידות שבאיזור מנזר סנטה-קטרינה. בחומרת מזג האוויר הקשה וסופת שלג נתקעה קבוצת החיילים בשטח ללא כל אפשרות לנוע ברכב או נסעה. הקבוצה החלה לנוע ברגל. כוחות חילוץ נשלחו לעברם. אולם מזג האוויר הסוער הקשה על פעולת החילוץ. אחדים בקבוצת החיילים נפגעו ממכת הכפור והם נאלצו להפסיק את הנעתם ולהישאר בשטח בלווית כוח אבטחה. יתר אנשי החוליה המשיכו בדרכם והתחברו עם כוחות החילוץ. מאוחר יותר נוצר מגע בין כוחות החילוץ והנפגעים.

מסוק של חיל האוויר, שנשלח לחלץ את הנפגעים, הצליח להגיע אליהם רק לאחר שיפור שחל במזג האוויר ולהעבירם לבית חולים שדה בשארם א-שייך.

שלושה קצינים, שהיו בין הנפגעים, מתו ממכת הכפור שלקו בה.

קרב ימי בין סין לדרום-וייטנאם

סייגון, (צע"ק ורע"ר). — דרום וייטנאם פנתה אתמול בקריאה אל כל האומות הדוגלות בצדק ובשלום, בבקשה לגנות בתוקף את הפעולה שנקטה סין בקבוצת האיים פאראסל. ממשלת סייגון מגדירה מעשים אלה כפעולות כיבוש אכזריות, המכוונות נגד מדינה ריבונית ועצמאית.

שוקולד ממולא תענוג

תענוג תות-שדה למשל...
טעמו הרענן של תות-השדה
ממלא את הפה מעדנות
כשנוגסים משוקולד צ-ד.
לבחירתכם:
תענוג אננס...
תענוג פסטל...
תענוג תפוז...
תענוג דובדבנים...
תענוג פרלינה...
תענוג מוקה...
תענוג קוקטייל...

צ-ד.
יצרני שוקולד •
שוקולד ממולא •
בונבונייריות •
שוקולד אגוזים ופלים • סוכריות

אנשים אוהבים מביאים

הבעת תודה

התודה וההערכה נתונה

ל־18,122 הבוחרים המהווים 63% מכלל המצביעים ואלפי החיילים המהווים 68% מכלל המצביעים.

ל־2,000 פעילי הבחירות בכל התפקידים.

על אמונתם ותמיכתם בי ובחברי להמשך בנינה והנהגתה של עירנו גבעתיים.

אקיים כל שהבטחתי. אבטיח כל שאוכל לקיים.

בברכה נאמנה

קובא קריזמן

לחברי סיעת המערך בועד הפועל

ישיבת סיעת המערך - עבודה מפ"ם

במליאת הועד הפועל של ההסתדרות תתקיים ביום שני, כ"ז בטבת תשל"ד, 20.1.74 בשעה 10 בבוקר באולם הישיבות של מרכז קופת חולים

קומה 7 ברח' ארלוזורוב 101, ת"א.

סדר היום: לקראת ישיבת הועד הפועל

הנהלת הסיעה

— חברי הסיעה וסגניהם מוזמנים —

המרכז לתרבות ולחינוך של ההסתדרות

יום ג', כ"ט בטבת תשל"ד 22.1.74

יערך בבית חבורי (רח' שולמית 7) בתל-אביב

כנס-עיון על הנושא —

ישראל-בין עמים ושכנים

(בסדרת „בעיות ישראל בזמן הזה")

ישאו דברים: רב-אלוף (מיל.) יצחק רבין
אלוף (מיל.) יהושפט הרכבי

דברי פתיחה: רפאל בכר, יו"ר המרכז לתרבות ולחינוך

הכנס ייפתח ב־10 לפנה"צ בדיוק ויסתיים ב־13.00 בערך

הכניסה לפי הזמנות.

הננו מודיעים בצער רב על מות חברתנו

זהבה בת יצחק ז"ל

הלויה תתקיים היום, יום א' כ"ז בטבת תשל"ד 20.1.74

בשעה 3 אחה"צ בקיבוץ יגור.

בית יגור

ביום רביעי, כ"ט טבת תשל"ד, 23.1.74

בשעה 21.15 בחדר האוכל

נתייחד עם זכרו של בננו ורענו

דוד אתיאל (אתקין) ז"ל

המקורבים מתבקשים לשחרר את חייליהם לערב זה

קבוצת גבע

טיולי בית ברנר לחודש ינואר – הדרכה מוסמכת

* לשבטה, עכברת וכורכו: ליום אחד (26.1.74) * למערת הקבוץ ואיזור ים המלח ליום אחד
* (2.2.74) * לאילת, הקניון האדום ושארם א-שייך ל־3 ימים (7.2.74). פרטים והרשמה בבית ברנר, חדר 7 (הצריף), טל. 282211.

קיסינג׳ר בא היום לדמשק; נפגש בעקבה עם חוסיין

עקבה (רויטר, עי״ר ודפ״א). — ד״ר קיסינג׳ר נועד אתמול כאן במשך שעה ורבע עם המלך חוסיין של ירדן. לאחר הפגישה לא נמסרה כל הודעה, לא מצד ירדן ולא מצד ארה״ב, אבל הנחה היא, כי ירדנים בשותפות תיכנס השיחות. ומן קצר לפני צאתו של ד״ר קיסינג׳ר לדמשק, ביום לפגישה, לפי שעון ישראל.

מטוס הבואינג 707 של חיל האוויר האמריקאי, ובו שר החוץ קיסינג׳ר, נחת כאן בשעה 4.35 אחה״צ, לאחר טיסה מלוקסור שבה...

על גדות הנילוס, שם בילה קיסינג׳ר את הלילה.

בעקבה הפתיע לקיסינג׳ר המלך חוסיין, ועמו ראש הממשלה זייד ריפאעי, שהיה בעבר תלמידו של קיסינג׳ר, בהיותו פרופסור בהארוורד.

לדעת מקורות יודעי דבר דנו שר־החוץ האמריקאי והמלך ירדן על אפשרות הקמת בית לאומי פלסטינאי בגדה המערבית של הירדן. דבר שהחוסיין מתנגד לה, וכן בייצוג הפלסטינאי בוועידת ג׳נבה.

השולים הדיונים לקיסינג׳ר בלוקסור

קיסינג׳ר נפגש אתמול בלוקסור, עיר הקיים היפה ביותר העתיקה ביותר במצרים, לאחר שביקר של באמצעים נבחרים, אשר הביאו לחתימת הסכם הפרדת הכוחות בין ישראל לבין מצרים.

המקורות הדיפלומטיים ברהוטה הודיעו לכבוד קיסינג׳ר בעת שהגיע ביום ו׳ באסואן...

קיסינג׳ר הגיע ללוקסור לאחר פגישה קצרה עם הנשיא סאדאת באסואן, שם ברכו שני האישים איש את רעהו על הביצוע המוצלח של המרכב בעניין הפרדת הכוחות.

סאדאת היאר את ההסכם כנקודת מפנה היסטורית ואמר כי הוא שם קץ „לוג והלאה״, לחימה של לא מלחמה ולא שלום״. לאחר פגישתו עם סאדאת אמר קיסינג׳ר, שהוא ישתדל להגיע לי הסכם להפרדת הכוחות גם בין סוריה וישראל.

„דעתנו היא שיש לפתוח בשיחות הפרדה עם סוריה. ארה״ב תפעל בעניין זה באותה מידה של בכירות ורצון טוב כפי שעשתה בהשגת ההפרדה בין מצרים וישראל״ — אמר קיסינג׳ר, בהוסיפו כי „הנשיא סאדאת האיץ בנו בכל עת לעשות את המאמץ הזה״.

שהעתונאים שאלו את קיסינג׳ר אם יש בדעתו לבקש תהליך דומה בין ירדן וישראל, כפי שנכנס בין מצרים וישראל בשבוע החולף, „לשם ניהול משא־ומתן ירדני־ישראלי, נציגות אותו המאמץ לעשי-לבנון הסיוע המצרית־ישראלית״, אמר קיסינג׳ר. בבקורו זה הוא חושב לבוא אל סוריה. כי שעדו כן המה, ואמר: „אני רואה באחים בהרבה קיבלו מקיבוצים כאן״, אמרתי ואמר.

דברי שבח מפי סאדאת

הנשיא סאדאת השמיע דברי שבח חמים לנשיא ניקסון, בעת שסאדאת וקיסינג׳ר שוחחו עם 50 עתונאים בגן של בית האורחים הממשלתי.

כן חילק סאדאת שבחים לקיסינג׳ר על הצלחה כאמנציה, ועל כן הגיב שר החוץ האמריקאי: „הייתי אומר, כי לא כדרך ה״מהוניות, או הנשיא סאדאת לא „י. הדבר הזה מתאפשר״.

סופר „דבר״ בוואשינגטון: נוהים ברצון ממשיך

התרכות פרשנים כאן היא, שקיסינג׳ר יסיים את מסעו בנסיון להגיע להסדר על ניתוק כוחות עם סוריה, או לפחות בפתיחת אפשרות להשגת הסדר כזה. עם ירדן לא נראה הסכם על ניתוק כוחות כמשימה דחופה, גם מפני שמלחמת יום כיפור לא יצרה מצב חדש בגבול ירדן, וגם בגלל הרגישות הרבה בישראל לנושא זה. שיחותיו של קיסינג׳ר עם המלך חוסיין נגעות בעיקר למעמד הפלסטינאים בוועידת בז׳נבה, סבורים פרשנים כאן.

ירושלים בוחנת תגובות מוסקווה על הסכם ההפרדה

מאת חגי אשד, סופר „דבר״

בירושלים עוקבים בתשומת לב אחרי התגובות הסובייטיות להודעת ההסכם להפרדת הכוחות, אשר קדמו לה, בלי ספק, דיונים אמריקאים שוטפים, ואף כי כל הנראה הסכמה סובייטית מראש.

יחד עם זאת נראה, כי בנה מהתגובות הסובייטיות הביקורתיות יותר ביממה האחרונה יכולות להעיד על בידה מסויימת של אי שביעות רצון מן התפקיד הבלעדי שממלא קיסינג׳ר בקידום הדיאלוג בין ישראל לבין הדר בתן השכנות, תוך ריקון העדית דעותה מכל תוכן. בירושלים סבורים, שרבגה המצב של ברית המועצות לגבי הסכם להפרדה הכוחות גם בין סוריה לישראל ישפיע במידה לא מבוטלה על עמדת דמשק, ויהיה זה גם מבחן מעשי לתגובת הסובייטים על הצהרותיו המתהדרות של קיסינג׳ר. תקוע — בשגריר לישראל?

במשרד החוץ, ואף בחוגים ממשלתיים אחרים, תיסקל בימים הקרובים מחדש השאלה של מינוי שגריר ישראלי להודית השלום בלדה, שתפקידיו יתרכזו בעיקר בקיום מגעים עם צוותו השגריר. השגריר האכילי ויגוצודוב. בירושלים מוכירים את ימוה של השגריר יוסף תקוע, שכיהן בעבר כשגריר ישראל בברית המועצות והוזמר הוסית על בורית, כמתאים לתפקיד זה, כה עוד שהיה הפקיד הגבוהה כשגריר ישראל באו״ם ורד עתה בהשיבותו לשירות האפשרויות הגנואות בועידת השלום בז׳נבה.

בירושלים מציינים, כי יחדה כוחב, שישראל לא תיראה, באילו היא מנידה אינה מעוניינת בחיפוש בסליה אל מוסקווה ובהכרה בעמדתה, ממשפטה בתדה תיכונית ובשותפה לייתשבות ראש של ועידת השלום בז׳נבה. בממשלה יש מקום להדגיש לכך, שיתשי הנשאר בנסיון לקירוב עמדות הדרבים, תוך ידיעה ברורה, כי הפער בין ישראל לברית המועצות בכל הנושאים הנגדות תיכוניים הוא עדיין גדול מאוד.

נשיא מצרים אנוואר סאדאת ושר־החוץ האמריקאי הנרי קיסינג׳ר מתנשקים בפגישת הפרדה שלהם ביום ו׳ באסואן.

צילום רדיו של „אסושייטד פרס״

נוסח הסכם ההפרדה

להלן נוסח ההסכם שנחתם ביום ו׳ במצרים על ידי הרמטכ״לים של צבאות ישראל ומצרים:

א. מצרים וישראל ישמרו בקפדנות על הפסקת האש ביבשה, בים ובאוויר בהתאם לקריאת מועצת הבטחון, ויימנעו החל מזמן חתימת מסמך זה מכל פעולות צבאיות או צבאיות למחצה האחת נגד השנייה.

ב. הכוחות הצבאיים של מצרים וישראל יופרדו בהתאם לעקרונות הבאים:

1. כל הכוחות המצריים בצד המזרחי של התעלה ייערכו מערבית לקו שצויין כקו א׳ במפה המצורפת. כל הכוחות הישראליים, כולל אלה ממערב לתעלת סואץ ומפרץ האגמים המרים, ייערכו מזרחה לקו שצויין כקו ב׳ במפה המצורפת.

2. השטח שבין הקווים המצריים והישראליים יהיה אזור הפרדה שבו יוצב חיל החירום של האו״ם. חיל החירום ימשיך להיות מורכב כיחידות של מדינות שאינן חברות קבועות במועצת הבטחון.

3. השטח שבין הקו המצרי ותעלת סואץ יהיה מוגבל בנשק ובכוחות.

4. השטח שבין הקו הישראלי (קו ב׳ במפה המצורפת) והקו שצויין כקו ג׳ במפה המצורפת, המצוי לאורך הכבים המערביים של ההרים בהם נמצאים מעברי הגידי והמיתלה, תהיה הגבלת נשק וכוחות.

5. ההגבלות הנזכרות בסעיפים 3, 4 יהיו בפיקוח חיל החירום של או״ם. ימשכו הנהלים הקיימים של כוח החירום, כולל סיפוח קציני קישור מצריים וישראליים להיל־החירום של או״ם.

6. לחילות האוויר של שני הצדדים יותר לפעול עד לקווים של כל אחד ואחד, ללא הפרעה בין הצד השני.

ג. פרטי ביצוע הפרדת הכוחות יעובדו על־ידי הנציגים הצבאיים של מצרים וישראל, אשר יסכימו על שלבי תהליך זה. בנציגים אלה ייפגשו למטרה זו בחסות או״ם לא יאוחר מ־48 שעות לאחר חתימת הסכם זה בקילומטר ה־101. הם יסיימו משימה זו תוך חמישה ימים. ההפרדה תתחיל תוך 48 שעות לאחר סיום עבודת הנציגים הצבאיים, ובכל מקרה לא יאוחר משבעה ימים לאחר חתימת הסכם זה. תהליך ההפרדה יסתיים לא יאוחר מ־40 יום לאחר תחילתו.

ד. הסכם זה לא ייראה בעיני מצרים וישראל כהסכם שלום סופי. הוא מהווה צעד ראשון לקראת שלום סופי, צודק ובר־קיימא לפי סעיפי החלטת מועצת הבטחון 338 ובמסגרת ועידת ז׳נבה.

בשם מצרים:
גתמאר עבד אל ע׳אני אל גמסי, ראש־המטה הכללי, רמטכ״ל

בשם ישראל:
דוד אלעזר, רב־אלוף, רמטכ״ל

דיין מאמין: הפעם מתכוונת מצרים לשלום ותכבד ההסכם

הסכם ההפרדה יאפשר שחרור 40,000 חיילי מילואים

ההסכם על הפרדת הכוחות עם מצרים הוא הסכם טוב לישראל הזאת, הן כי בחינת התנאים שבו והן מי בחינת ההסכם עצמו — אמר בליל שבת שר הבטחון משה דיין, בראיון ליומן האירועים של הטלוויזיה הישראלית.

שר הבטחון אמר, שההסכם בנוסחה של נוסחאותיה של הדיון, כולל בעיקר תעלת סואץ ליום הפעלתה, מיד לאחר הפרדת הכוחות.

דיין בווין, בתשובה לשאלה, כי אבן חל שינוי בעמדת מצרים, לשעת מלחמת הקדרכות, כאשר סירבה להסכים להסכם דומה. את הסכמת מצרים להפרדה הוחת עכשיו, בתנאים הקיימים, הסביר שר הבטחון באבנר, שמצבים הגיוונו לכך החמת לכה שהיא השיגה במלחמה, כאשר בהוחדה צלחו את התעלה, ובגלל מה שלא השיגה במלחמה זו.

שר הבטחון הביע הקתום שמצרים תכבד את ההסכם ואמר: שיהיו אמצעי הפיקוח המתאימים כדי לפקח על ביצועו. דיין הוסיף ואמר, שהוא מאמין שהפעם מתכוונת מצרים לשלום ואם אמנם כך יהיה מותר להביר את הקו הצבאי בתעלה סואץ בקו פתוח טוב. כ־20 ק״מ כזרחית לתעלה.

מצרים זכאית לכוח שריון עד איוזר התעלה

שר הבטחון ציין, שהוא אינו סבור שישראל צריכה להיות צד עם מצרים לתעלה סואץ ואינו סבור שהסואץ צריך היה להיות גבול הקבע של ישראל.

התעלה היא עורק חיים של מצרים ואם אמנם תופעל התעלה ויאוכלסו מחדש הישובים המצריים שלאורכה, זכאית מצרים לכוח צבאי כלשהו כדי להגן על אזור זה. כל שלא תנאי למצרים להחזיק מוזיקה לתעלה, אינו מוגזם — ציין דיין.

הכוחות המוגבלים לא יהוו סכנה

שר הבטחון הסביר שהכוחות הצבאיים המוגבלים, לכבראים מישראל יוכלו להחזיק בשתי הרצועות הקדמיות שלהם, שבעיקנן אחר חייך של בית האו״ם. לא יהוו סכנה בתמודות להתקפות בלתי חכמתית.

בתשובה לשאלה אמר שר הבטחון, ביום התחלת ההפרדה ירד כ־40 אלף אנשי מילואים.

בתשובה על שאלה אחרת אמר שר הבטחון, כי הסכם ההפרדה אינו כהוה קשר לאיזה הסכם שהוא בעתיד. אך שני הצדדים שחתמו עליו הסכימו שהפרדת הכוחות היא צעד ראשון לקראת כבב של שלום בין ישראל ומצרים.

ביחס למערכה של תעלת סואץ פתוחה לברה״מ, אמר שר הבטחון, שישראל שאלה את ארה״ב לגבי עמדתה בעניין זה, ותשובת ארה״ב היתה שיש להעדיף תעלה פתוחה, גם אם יהיה בה שיט סובייטי, על סכסוך כבוד על תעלה סגורה עם סכסוך פתוח באזור המזרח התיכוני.

דיין הוסיף, כי בעייה השייט הסובייטי בסואץ אינה בעיה ישראלית וכי ישראל אינה צריכה להיות מעורבת יותר מהמעורב עצמו, הרוצה בתעלה פתוחה.

בסיום דבריו אמר שר הבטחון, שישראל מוכנה ורוצה לקיים דיון גם עם סוריה על הפרדת הכוחות. אך תנאי ראשון לכך הוא שסוריה תמסור את רשימת השבויים הישראליים שבידיה לידי הצלב האדום הבינלאומי ותתיר לנציגי הצלב האדום לבקר אצלם.

קול: נבחן להמשך המו״מ לשלום

אב יהגשם הסדר הפרדה הכוחות, הוק נאכנגת להוכנו ומכתו, יהיה זה מישג גדול לישראל ולמצרים. הסדר זה צעדי להיות נדבך ראשון לקידום המו״מ לקראת שלום אמיתי בין שתי ארצות — אמר הבורר משה קול, ב־ישיבת סיעת הליברלים העצמאיים בכנסת, שהתכנסה בירושלים.

קול הביע תקווה, שיום יבוא כאשר חו״כ מ. בגין ויתר ראשי הליכוד יאורו אומץ יהדו קבל עם ועדה בטעות ההתנגדות הגבויה אהב של דואי־שאמרות כלפי הסדר הפרדה הכוחות.

הסדר זה — אמר שר־התיירות — טומן בחובו סיכוי סביר לגבי עת עימות והתלקחות בין מצרים וישראל וערובה לכך כשבשים הי אינטרסים של ישראל, כמצרים די כבצבות־הצל — אינטרסים שר הם אמנם שונים לכל צד — עירבאו על סיפוקם היותר.

אבן: היחלצות מן המיצר

„אני הרבב שההסכם הזה עשוי לבשר היחלצות מן המעגל הרצוף של מלחמות ומהתיתה״ — אמר שר החוץ, אבא אבן, בליל שבת בראיון ב„גלי צה״ל״.

אבן אמר, שבכל שנתההם את ההסכם, לשובת התוצאות של אי השגת ההסכם, הרי היתרונו של ההסכם נעשה יותר ויותר כמחשק. „אני בטוח, כי לאחר עיון ומחשבה, הציבור כולו יקבל את דעתו של הממשלה ושל כל הצדדים אשר השתתפו במו״מ. כי התו היישב במזרח ובכיוון השונה. כלי חמה היא הרבה פחות סבירה מי הערכות הזאת כאשר בהערכות הקודמות״, אמר שר החוץ.

בגין מצבנו יורע בעקבות הנסיגה

„אב הסכם הפרדת הכוחות יבוצע התקיעות הצבאית והמשקה החדשה־ביתית, מצבנו הבטחוני יורע, ועד כל אזרחי ישראל לעשות באי כוח, שהלילה לא יהיר נפצי גות הישראליות נוספות בי אלהים — אמר בשבת ח״כ מ. בגין, יו״ר הליכוד בראיון ב„יומן השבוע״ ברדיו.

הבכשלה, כתוך תויסה אמי נותה, ויתרה על כל התנאים שדיברה עליהם תחילה, וההסכם הוא רע בעיקרו. אבל, לדבריו, ויתרה הממשלה על התנאים שלא תהיה שום נסיגה בלי הסכם שלום, שלא ייחתם הסכם בלי הכרזה על קץ הלחימה ושבה בכצרי נשק התקפי לא יהיה בצד השני של התעלה. לדעתו, היתה הממשלה עוברת על התנאים או אוברת שדרוג פירוד של החלק מסיני עצמנו אכנו בפשים — המצב היה אחרת.

עבור התעלה, להעביר במשך שנה ספורות באזה בקום ונחתי הים בעלי טווח ארוך, שמצם אפשר יהיה, בצב לראשים של מפקדי או״ם, לתקוף את חיילינו. הוסיף בגין, המצרים כבר גישים, שמצב המלחמה יימשך, ובלי נסיגה מוסאלית לקווי הי 4 ביוני 1967, לעולם לא יעשו אתנו שלום.

להוח הביע בגין את צערו על כך, שהממשלה לא קיבלה את הדרישה המודקת, שלא תהיה החתימה על הסכם הפרדת הכוחות, הכולל צייון בפתוני מפוזגה ראש יונה, לפני שהעניין מולו יעמוד בפני הכנסת לדיון או להכרעה.

הדבריה, יש ביום הממשלה מעבר במצב של התפסרות, שאפילו אי־אמזן אי־אפשר להביע לה, והי פיכך הצעלהה התביעה ביחס לידון ההסכם בכנסת.

לדעתו, טוענו בחובו ההסכם סיכוך למלחמה חדשה ולהספרות־ דכים. בתנאים שבהם נהיה הרחוק הרחוק בתעלה. הבריזה היתה בין עבודה איתנה על תנאים לי הסכם־שלום לבין נסיגה הד־צד דיה, תוך הודעה כצריות מפורשות על תהכך מצב המלחמה. „אני רוצים שלום, ואיני אינו רוצה מלחמה נוספת״, אמר בדברו על האלטרנטיבה להסכם.

„בימים אלה יש לשמור על כיכך שיקול הכרעה, ואסור לי אבד את העצבנות. אני מאמין באמונה שלמה שנתגבר על הי משבר הזה ונבטיח בטחון ושלום לצבא בישראל״, אמר.

הפר״ן: הסכם יצוה כאילו הוכם צלאל

בליל שבת ב„שידורי ישראל״, אמר ח״כ שמואל תמיר, בראשי הליכוד, כי ממשלת ישראל נתה את המו״מ על הפרדת הכוחות בהוך בהלת החוסר ריסון צבאי, כאילו צה״ל הובס במלחמה יום הכיפורים.

במו״מ עם ד״ר קיסינג׳ר אפשר היה להגיע לתוצאות שונות לגבי הפרדת הכוחות, אילו היתה הממשלה בוחה כוחו־עצמיה, תמיר אמר, כי היא בהחלט הפרדת כוחות. אולם ההסכם הוא נסיגה חד־צדדית במסכנה ולא הפרדת כוחות.

עד כה, כאשר דיברה הממשלה על ויתור השתים, צינה, כי זה ייעשה תמורת שלום. הוויתור של ההפרדה שנקבע אינו אפילו תמורה להילחמה. הממשלה נשפה גם את עקרון הפרח של השטחים, כשה כל הויתורים הם למצרים. אבל ישראל היטב כחה, אמר. ח״כ. בנוד שאנו מוותרים על הרואים לקים את מרהונים 12 עבודה בידה יצצה־בר־הללו, כבו עבודת בפרוק של 100 ק״מ באחרה, ביותר הארמיה הי3, ר סגירת המואץ, לפי ההסדר הזה. אבל. לא נכה אפילו לשחרור ביפור של כוחות המילואים. מספרים ובכבדי הבריד הי בוחות ניפוי לחוות, אך אינם...

בתשובה לשאלה אמר, כי הי בחירות גילו את רצון העם שבי בממשלה יותאפר גם הבעיך עם הליכוד. „האם ביצה סכנה החרדון של הזה. בעניי השלום הזה לא יתהתף בביצוע המו״ל הזה ברורים״, ...

אמנוני שבוון יוצאים כבורי הזכיל ייבאקר ברבים הגדולות של ירון, לקראת כפנפם של שני הי ביהודים הפלסתיניאים אשר ביצעו את הטבח בכפל התעופה של אתונה ב־5 לאוגוסט השנה.

הרמטכ״לים חתמו

(המשך מעמוד 1)

מכים בתחום האווירי של הי צד האחר.

שכן הכוח של הטילים הסוגים אינו מגיע למרחק כזה; פרס לי טילים „סאם 6״ המשופרים, שהם בעלי טווח גדול יותר.

יחד עם זאת נקבע בהסכם, כי כל צד רשאי לבוא מעל הקו הי קדמי שלו, בלי שהצד השני יפריע לו.

בתחם הפגישות ההמומות שירי קיימו השבוע יפלו שני הצדדים הבעות ללוח הזמנים ולשלבים של הפרדת הכוחות. אותן יסכמו לאי חור בירור בשטח. יש להניח, כי ישראל תעמוד בדיונים אלה על עקרון ההדדיות של דילול הכוחות המפרדים, במהלך כל אחד משלבי ביצוע ההסכם, לימכת זאת נראה, כי המצרים יבקשו להזיז את מימי צה״ל מהתעלה במוקדם של התעלה.

הילופרידעות על עקרונות הי שיטה לביצוע ההסכם כבר היו ביום ו׳, בהגם סקס החתימה.

לבקשת המצרים — בלי עיתונאים

לבקשת מצרים, היה הטקס עי־כו סגור בפני עתונאים וצלמים. שלא הורשו להיכנס לאוהל שבו שהר שני הרמטכ״לים והמקורב כוח החיותם של או״ם ועוזריהם. הי רמטכ״ל רב־אלוף דוד אלעזר אמר אחרי־כן לעתונאים במקום, כי הפגישה התנהלה ברוח טובה. הי שיחה עם הרמטכ״ל המצרי נערכה באופן יעיל וחפשי.

בדיון הראשון אחרי החתימה שאל הרמטכ״ל המצרי...

גורל הרוסים המצרי בעמה, עי ימונה כלידי צה״ל. רב־אלוף אלעזר השיב, כי ישראל לא התי כל ברכיה, סרס צאיות מתגדה המערבית של התעלה. עם זאת ציין, כי על האזור עברו מלחמה במוקבצות רבים ויובלו דברים שוי נים, בעיקר מוקשים צבאיים.

הרמטכ״ל: הסכם טוב

במסיבת עתונאים קצרה שיר אחרי הטקס, שנערכה באוהל סמוך, הגדיר רב־אלוף אלעזר את ההסכם בהם עליו בתואר „הסכם טוב״. „אני סבור״ — אמר הי רמטכ״ל — „כי בהסכם יש יתי רונות לשני הצדדים ושניהם יכולים להפיק כבר תועלת רבה. ההסכם יכול להוות צעד ראשון לשינוי היחסים בין ישראל לבין מצרים ויכול להיות סימן לפתיחת תקופה חדשה. לא אומר, כי ביום הזה, שבו תחמנו על ההסכם, נקבעה ההפניה. כי העתיד לא כתובה בהסכם הכתוב, אלא בביצועו וביחסים של שני הצדדים לביצוע ההסכם. אנחנו בתי כונים לבצע את ההסכם כהלכה ובלשונו״ — אמר הרמטכ״ל. כן הוסיפו, כי לפי ההסכם „מוצאים כהותינו בבספק הרחק מהתעלה, כדי שמצרים תוכל להפיק תועלת מסבה; ואילך נמצאים בתחומי בטוחה מספיק, כדי שיוכלו להקים בו בטחון. כל זמן שאנו נמצאים במערכת היחסים העכשווית״.

„העתיד יקבע״

בתשובה על שאלה, אם כבטא ההסכם את תוצאות המלחמה, אמר הרמטכ״ל: „העובדה, שתהמנו על ההסכם בק״מ ה־101 בדרום המע־רבית היא שאיפשרה לנו להגיע להסכם, שאני חושב כי הוא הסי כ. טוב. הרמטכ״ל הוא הדגיש, כי לא עצם חתימת ההסכם היא רגע היסטורי, אלא העתיד יקבע. אם זה היה רגע היסטורי. אם ההסכם יכובד כותו ובתלוויה הוא יביא לשינוי באיזור״.

„עיקר שחרור המילואים — בשבר ביצוע ההסכם״

אשר לשחרור אנשי מילואים בעקבות חתימת ההסכם. אמר אכש הרמטכ״ל, בפגישה עם כתבים צבאיים, כי עיקר השחרור יהיה בשבר ביצוע ההסכם. כלומר בתוך 45 יום. גם במשך 45 ימים אלה יהיו שחרורים מוגבלים וביי היקף קטן. אולם בתוך 45 יום יהיולו באופן הדרגתי שחרורים גדולים יותר, אשר יסתכמו בשלב הראשון ב־40,000 איש.

שמחה בקרב חיילי הארמיה השלישית

מאת סופר „דבר״ לענייני ערבים

חיילי הארמיה השלישית קיבלו בהתלהבות את ההסדר להפרדה כוחות, שישחרר אותם מן המצור הישראלי.

במשך שעתיים ערכו הגבורים בקצב הרודוי של הבדה המזרחית „פנטזיה״ מרהיבת עין על ידי נותבים, פגוי הארי רת, אבוקות וכו׳.

בבקומות שונים אף כיסמו חיילים מצריים על הסוללה, כדי לצעוק לחיילי צה״ל, בי עבר המערבי של התעלה, קריאת בבוסה: „יא יהוד, הנה בא השלום״ ועוד.

ג. מאיר וסאדאת חתמו

(המשך מעמוד 1)

ובביצוע כל סעיפי הסכם של הבי קודה, לגבי הפסקת האש.

מקורות המביעו על דבריו של סגן ראש הממשלה י. אלון, שלפיהם חתמו ג. מאיר והנשיא סאדאת על אותו מסמך שהוגש בידי קיסינג׳ר לאחר התימת ג. מאיר עליו להחתמת הנשיא סאדאת.

בחוגים ממשלתיים שוררת שבי עות רצון מלאה מן ההסכם הם בציחון, כי קבלת הפנים הקודרת בעתונות הישראלית ביום שני נבעה מאי ידיעת ההסכם וכן הי איפול המוטלה על פרטיו.

החוגים הממשלתיים מקו הים, כי לאחר שישקע בתוך דעת הקהל — ובכלל זה הי עתונאים — התוכן המלא והמדוייק של הסכם הפרדת הכוחות, תשתנה לטובה גי בת ההתייחסות אליו.

הצעד הבא חלוי בסוריה ובמי נת. הצלחתם של הנשיא סאדאת ושל קיסינג׳ר לשכנע את נשיא סוריה גנראל אסד לחתום של הסכם סורי־ישראלי להפרדת כוי חות במקביל להסכם המצרי־ישי ראלי.

הביקורת בישראל מפויעת לסאדאת

בירושלים בצריכים כי הנשיא סאדאת צפוי עתה לגל של ביקורת במדינות ערב ואולי אף במצרים ובחזית זאת רואים את התפי לה שיש בביקורת החריפה בישי ראל מצד מפלגות הליכוד על הי הסכם, דבר שיוכל לסייע לנשיא סאדאת במסע המכשבות שלו בבדי נות המפרץ הפרסי ובסוריה.

ביום ג׳ — הודעת ג. מאיר בכנסת

ראש הממשלה גולדה מאיר תפי תח ביום שני את מושב הכנסת השמינית כיושב ראש הכנסת עד להיבחרו של היושב ראש הקבע באותו יום. בתוקף היותה זקן חברי הכנסת. ביום שלישי היא תמסור לכנסת הודעה מדינית ובמהלכה תפתח את הדיון המדיני שיכלול את הודעת הפיקות.

ביחס לטענה הקונסטיטוציונית של מפלגות הליכוד צינו אתמול חוגים ממשלתיים, כי חתימה על אמנה בין־לאומית, כגון ההסכי מים עם מצרים שנחתמו ביום ששי, היא בסמכות ממשלה ואי־נה כותנית באישור הכנסת. אבי נות בין־לאומיות נבנסות לתוקפן עם מועד החתימה.

סיראסטואו

עי הפקידים הישיבו

סרכז אר״ם, (עי״ר רצי״ק). — המזכיר הכללי של האו״ם, קורט ואלדהיים שוחח ביום ו׳ טלפונית עם לויטננט גנרל אנזיו סילאסואו, מפקד כוח האו״ם במזרח התיכון, והן עמו על תפקידי החירום בתוקף ההסכם להפרדת הכוחות בין ישראל למצרים.

דובר האו״ם לא מסר כל פרי טים על השיחה, ואמר רק כי הגנרל סילאסואו לא ביקש עד כה להגדיל את הכוח שלו. הי טוהר להגיע תוך עבודים להי קף של 7,800 קצינים וחיילים.

ארה״ב נתנה לברית המועצות: מילוות בסכום של 75.5 מיליון דולר, כדי לממן רכישת ציוד תעשייתי בארה״ב.

ניקסון בירך טלפונית את ג. מאיר וסאדאת

ואשינגטון, (יונייטד, עי״ר). — הנשיא ניקסון טילפן ביום השישי בלילה לראש הי ממשלה גולדה מאיר ולנשיא מצרים אנואר סאדאת, כדי לי ברך אותם על השגת הסכם לי הפרדת הכוחות.

דובר הבית הלבן, רונאלד זיגלר, כבר כי ניקסון אמר לג׳ מאיר ולנשיא סאדאת כי רצונה של ארה״ב „בשלום קבע הוגן וצודק, אשר יבטיח את עצמאותה ובטחונה של כל מדינה״.

ניקסון שוחח תחילה עם ג. מאיר במשך 5—6 דקות, ולאחר מכן עם הנשיא סאדאת. הוא שוחח טלפונית גם עם שר הי חוץ קיסינג׳ר בירושלים.

הדובר הוסיף, כי ניקסון הבי ביע אישית לג׳ מאיר ולנשיא סאדאת, כי ארה״ב „מעריכה המיכה מלאה לקיים שיגבש לאחר מכן כדי להשיג שלום קבע, וכי כוונותיה של ארה״ב הוא „לקיים יחסים בריאים עם כל הארצות של המזרח״.

היתה זו השיחה האישית הי ראשונה בין ניקסון וסאדאת.

סאדאת, כצידו, הביע את הדתו של המאמצים שעשתה ארה״ב, וביחוד שר החוץ קיסינג׳ר. הוא גם הביע את הקווה, כי מאמצים אלה ימשכו כדי להשכין שלום צודק באי זור.

סאדאת פותח במסע

(המשך מעמוד 1)

העזה, כגון זו שפירסמה אמש מכיזות „האיחוד הסוציאליסטי״, כי „בשעת הצורך״ תוכל מצרים להעביר לסיני את כל הכוחות שי תרצה להעביר.

השלטונות בקאהיר עירים למצי קה, שלהבה נקלטו כעת גובה תי בהירה החריפה בין החזרותיהם הי מוקדמות בדבר „התנאים האולטי מטיביים״ של מצרים, לבין כה שי הובנו עליו בפועל — סתירה זו מקיפה לא רק את ציון הדיוק ופתיחת התעלה, אלא גם את הי מיתור על הדרישה לנסיגה ישרא־לית מפורשת לנסיגה טוטאלית ו... אפילו את עצם ההכבסה לישיבת חיל בקו הגבול הבינלאומי, ... התקף בתחומה רבה שלידי תנגבין הגיל ואחריב לגבי ימים ספורים בלבד.

בני אוריה השלושה

אין פלא איפוא, שבם חתיבת הסכם ההפרדה לא ניכרה במצרים אווירה חגיגית. וגם הציטוט לי „התקפלות״ ישראלית ראשונה מאז 1956 לא פיצתה על המבוכה. לא בשמע בבוהלי־הבתיון בקאהיר, אך ברחובה עממית. אדרבא: הקי של פרשני הדיון המצריים, כמו של האישים הרשמיים, הוא קו של הצטדקות והבהרה. הם עושים שיי מוש נרחב בהודעת הליכוד בי ישראל, כדי להוכיח שבדק כאי דאת בכוונות את ההסכם.

שלב צבאי מהבדר ביותר העימות הערבית בכל הפתיחים...

המצריים, כלפי פנים וכלפי חוץ באחד היא, שההפרדה היא רק שלב צבאי בדרך להסדר כדיני כולל, אך לא הסדר נפרד, שבו מפקידה מצרים את האינטרס של אחותיה הערביות.

עם זאת, מודים המצעלבים הי מצריים גם לתדגיש, שקאהיר לא תוותר על הזכות שזכתה לצבוא ב־6 באוקטובר, לפעול כפי הבי נתה, כהרך הקפדה על ההתכבצות מהסדר נפרד.

תקווה להמשך הסיוע הכספי

כסעו של סאדאת בשני ביתות ערבית — הכל שליחיו בבירות האחרות — נועד להביא בשורה זו באזנה טיסתה למלך פיסל ולאמ רים. הואת, כהרך הקווה להמשך הסיוע הכספי למצרים. סאדאת אבי כה לשבוע מלכתחילה המלכות אני סירבה לזה...

התקפה מצד עיראק והוק מהמחנה

בשלב זה אין התקפות גלויות על סאדאת, אלא כמצד עיראק ו חלק מאירגוני המחבלים, ואגב, יאסר ערפאת עצמו כמבוקש בקהיר...

חשש ממוצפה מבית

... ...

דמשק בשלילה בריעבד

...

בשלב זה לא נבחר כתם הי סיכומים שהושגו בשיחת סאדאת — אסד, לקראת בואו של ד״ר קיסינג׳ר לדמשק, היום, אבל ברור, שי אם יחבנו הסורים לכתים על הס־ דר הפרדה מלתם — יוקל באר הלוחץ על מצרים.

דבר DAVAR
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת אליהו אגרס
מנהל כללי גדעון נאמן
המו״ל — „דבר״ בע״מ
נדפס בדפוס „דבר״ בע״מ
המערכת והמנהלה: תל־אביב, רחוב שינקין 45, ת.ד. 199, טלפונים 256141 (6 קווים)
סניפים:
תל־אביב, בית „דבר״, רחוב שינקין 45, טלפון 256141
ירושלים, מערכת ומנהלה, רח׳ הלל 16, טלפונים 3-231251
חיפה, רחוב הנביאים 27, טלפונים 3—2—642111

גמר חתימה תחילת מבחן

בחתימתם על ההסכמים להפרדת־הכוחות בין ישראל ומצרים הגיעו שני הצדדים לתחנה ראשונה בדרך המוליכה להסדר מדיני רחב. עם כל הרצון והתקוות, מוקדם עדיין לומר אם אמנם נצליח להתקדם בדרך הזאת ולהגיע ליעד. מבחינה זו מהווה הפרדת־הכוחות לא שלב ראשון סתם, אלא שלב מבחן. רק קיום ההסדרים הכרוכים בה ככתבם וכרוחם יכול להוות בסיס להשגת הסכמים נוספים בדרך לשלום.

ההסכמים שנחתמו על־ידי המנהיגים המדיניים של שתי המדינות, ועל־ידי בני הרמטכ"לים, עולים בקנה אחד עם האינטרסים של שני הצדדים. אולם הוויתור הישראלי המתחייב מהם ממשי יותר ומיידי יותר. ויתור זה שבנסיגה לא נכפה על ישראל; בקווים כלליים היא שהציעה את ההסדר, מתוך רצון ותקווה לשלום. המבחן הגלום בביצועו, הוא בעיקרו מבחנה של מצרים, מאחר שהתחייבויותיה שלה במסגרת זו ניתנות להפרה. משום כך יראה אופן קיומו של ההסכם על מגמותיה וכוונותיה של קאהיר.

אם פניה לשלום, היא תכבד את כל התחייבויותיה, ובמקרה זה אכן תהווה הפרדת־הכוחות צעד ראשון לשלום בר־קיימא. ישראל תרמה את חלקה לסלילת הדרך הזאת, הצדיקה על כל נצחון בהתמודדות צבאית. אך כל עוד לא עמדו ההסדרים במבחן, יש לשמור על כוננות — וההיערכות החדשה של כוחות ישראל על־פי ההסכם אכן מאפשרת זאת.

הקרב על איי פאראסל וריח הנפט

צחוק הגורל הוא שביום בו חגג העולם את הישגו המרשים של ד"ר הנרי קיסינג'ר במזרח התיכון יתברך בתקוות שלום באזורנו, פורצים קרבות קשים בין ויטנאם. מבחינת הסכנות של עימות בין־מעצמתי יש אף משמעות חמורה יותר לקרב הימי בין הדרום וייטנאמים לבין כוחות הצי של סין העממית. סמוך לאי דאנקן, אחד מאיי פאראסל, שארבע ממשלות הובעות לעצמן ריבונות עליהם: פקין, סייגון, טייפה ומאנילה. ריח של נפט נודף מן הסכסוך: האיים בלתי־מיושבים כמעט, ואין הם בעלי חשיבות איסטרטגית, אך משערים כי סמוך אליהם יש אוצרות נפט תת־ימיים.

המפתח להתגלגלות הסכסוך הוא בידי הצי השביעי האמריקאי. בלי סיוע אמריקאי לא יוכלו הדרום וייטנאמים להתייצב לעימות ימי עם סין: יחידות הצי הסיני, שברשותו משחתות ואף צוללת נושאת טילים, יגברו בנקל על צי דרום־וייטנאם החלש. רק ארה"ב יכולה, בהתערבותה הפעילה, למנוע נצחון סיני. העלול לעודד את פקין גם בכיוונים אחרים. אך אין להניח כי במצב הקיים בכוונה תהיה ארה"ב להסתכן בעימות דיפלומטי עם סין. חרף עליונותה הצבאית הכוללת, סכסוך גלוי בינה לסין מסכן היה את כל מערכת הדיפלומטיה הקיסינג'רית, ככל שהמדובר בזירה הרחוקה התמרון הבין־מעצמתי המתוחכם. הדבר ייראה האי בעיני ממשל ניקסון במחיר גבוה מדי.

בון לימין ארה"ב נגד צרפת

נציגי ארה"ב, קנאדה וגרמניה המערבית נקטו בועידה המיניסטריאלית ברומא עמדה מיוחדת נגד סחטנות הנפט ובזכות הקמת חזית משותפת של הארצות המפותחות נגד הספקולציה הבלתי־מרוסנת ב"זהב השחור" הערבי. הפצרותיהם ההדדיות על נציגי שלוש ארצות התעשיה הגדולות בועידת רומא ראויות לשבח כפי שבכך נראו הנסיונות הערביים לבודד את ארה"ב ולהפריד מכאר הארצות המתועשות ברואים פרי. ככל שהמדובר בנושא הנפט.

החשיבות מיוחדת נודעת להתייצבותה של בון המעצמה הכלכלית האירופית הראשונה במעלה, נגד צרפת ובריטניה ונגד השיטה שאימצו של עיסקות דו־צדדיות של נפט תמורת נשק חדיש. הנשיא דה־גול חשש בשעתו כי בריטניה תמלא בקהיליה האירופית תפקיד של "סוס טרויאני" אמריקאי — תחזיתו זו של הגנראל נתבדתה כליל. הבריטים אכן הפכו במערכות אירופה ל"סוס טרויאני" — אולם בשירות הערבים.

סבילות גרמנית נוכח מאמצי הבריטים והצרפתים עלולה היתה להפוך את הקהיליה לכלי שרת בידי בעלי הנפט. הללו מתכוננים לצבור הבנה רווח של עשרות מיליארד דולארים — לפוצת עשרה מיליארדים בשנה בערבית. ההופעה הגרמנית ברומא מעידה, כי בון בחרה בהליכה של עמידה עקיבה לימין ארה"ב, בהתמודדות עם אתגר הסחטנות וסכנת המשבר העולמי — ולא תיגרר אחרי פאריס ולונדון, בסיסמה "אחדות אירופה מעל הכל".

כוח או"ם כפעמון־אזעקה

אמריקאים על מאזן הכוחות החדש במזרח התיכון (1)

מאת נחום ברנע, סופר "דבר" בארה"ב

"במסגרת הסכם על ניתוק כוחות, יש לייחס חשיבות גדולה יותר לרצועה של או"ם מאשר לפירוז בצד המצרי. או"ם איננו מכשול בפני המצרים אך הוא בעין פעמון אזעקה או טיל מעיד. כל תזוזה של המצרים לתוך שטח או"ם ונסיגה של כוח או"ם מאותו שטח ישמשו בספיק לאות כדי שישראל תוכל להגיב".

כך סבור אדוארד לוטוואק, מומחה לעניינים צבאיים המכהן כפרופסור אורח באוניברסיטת ג'ון הופקינס בוואשינגטון. לוטוואק עשה כמה שנים בישראל כחוקר במוסד ואן־ליר והוא עומד לחזור לשם בקרוב. לאחר מלחמת יום כיפור ביקר בארץ ועמד מקרוב על תוצאות המלחמה.

לדעת לוטוואק על ישראל להצהיר בגלוי, במקביל להסכם על ניתוק כוחות, שחדירה מצרית לתוך שטח האו"ם תביא תגובה ישראלית מיידית. עדיף יהיה, להדגיש, ששטח החייץ של האו"ם יהיה גדול ככל האפשר, מאוכלס חיילים רבים ונטול אפשרות פינוי מהיר, כדי שתיארך ככל האפשר תקופת האזעקה. אם וכאשר יחדרו המצרים לשטח, הוא מייחס חשיבות קטנה יותר לפירוז השטח על־ידי המצרים. "אפילו אם יהיה פיקוח אובייקטיבי, כדי ריגול על הפירוז. קשה מאד יהיה לפתוח במלחמה רק בכוח שהמצרים הכניסו עוד יחידה צבאית לשטח שלהם", הוא אומר.

"אם יפתח האש במצב זה, האיסטרטגיה היחידה של ישראל תהיה אופנסיבית", סבור לוטוואק. "לא הוכח שצבא יוכל לעיין במלחמת יום כיפור את ישראל לנגיאה, בשם עניין של הימים וכלהפת התחשה הפעה את צה"ל ערב מלחמת אוקטובר. לאחר מלחמה 1967 שיחה ישראל כאשר לא שיחה את מערך הכוחות שלה כההקפתי להגנה. אך מוטב אם תעשה זאת עכשיו, כאשר הנסיבות השתנו".

לוטוואק סבור שהרגישות הרבה בדעת־הקהל לנפגעים בין חיילי צה"ל עלולה להוביל להחלטות שמשמעותן האמיתית תהיה אבידות כבדות הרבה יותר. "קרוב ל־4000 טנקים עומדים כרגע מעבר צידי קווי הפסקת האש והמספר דומה של תותחים ומרג־מות כבדות, במצב כזה אינך יכול להילחם בלי אבידות", הוא אומר.

לדבריו יכול כל מומחה להעיד על כך, שמספר האבידות במלחמת אוקטובר היה נמוך מאד ביחס לכמות האש. "כמות האש במלחמה האחרונה היתה הרבה יותר גדולה מאשר בכל מלחמת השחרור, והעובדה שמספר הנופלים היה שליש כבמספר הנופלים ב־1948 מפליאה. אך מה שמפליא יותר הוא, שדעת־הקהל בישראל איננה מסוגלת להבין כזהו שיעור נסבל במלחמה.

"אם הפוליטיקאים הישראלים ינסו להיכנע למגבלות שכפו על עצמם", הוא מזהיר, "יגיע המצב לכך שלא ניתן יהיה להגן על ישראל בנשק קונבנציונלי". לדעתו, קשייה האובייקטיביים של ישראל בניהול מלחמה נוספת הם פוליטיים וכלכליים, ולא נטל האבידות.

ההישג המצרי

לדעת לוטוואק, היתה תכנית המלחמה המצרית באוקטובר טובה מאד. בעיקר משום שלקחה בחשבון את מגבלות הלוחמה של

(המשך בעמוד 11)

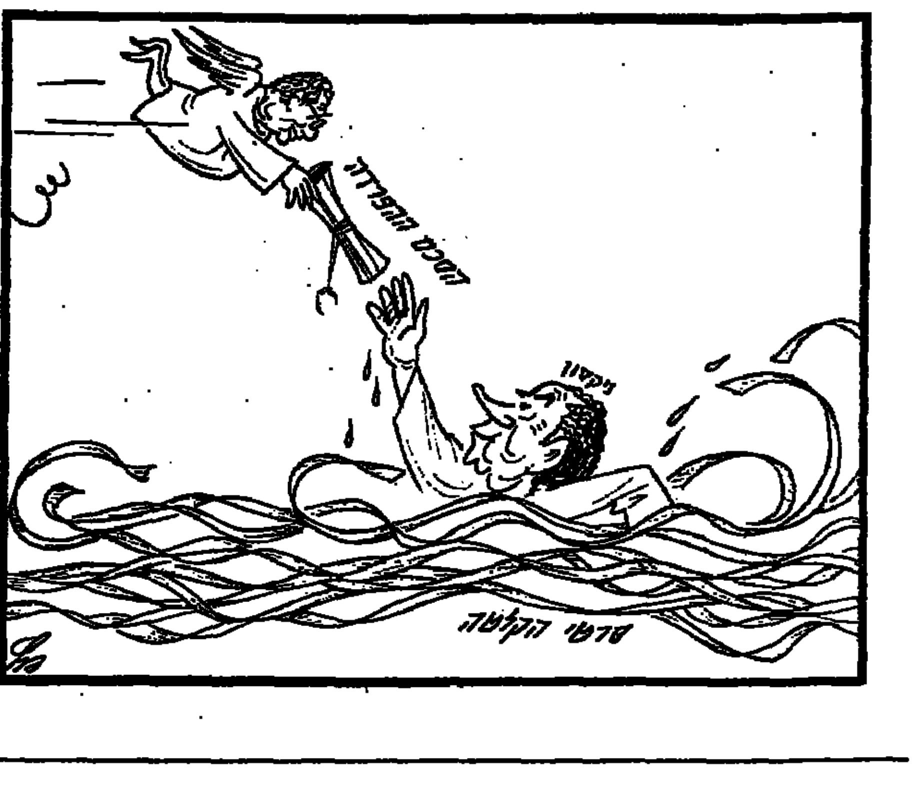

ויכוחים בלי ידיעות: אבסורד הסודיות

מאת חנה זמר

הסכם להפרדת־הכוחות בין ישראל ומצרים נתקבל בציבור בתקוות מהוססות ובספקות מכרסמים. אנשים יודעים שביצוע ההפרדה יאפשר לשחרר רבבות מגויסים, ופירוש הדבר שרבבות משפחות בישראל יחזרו למסלול חיים תקין; שגלגלי המשק יחזרו לפעול, והרבה קשיים יפתרו; שיהיו פחות תקריות ויותר סיכויים לתקופת רגיעה. אנשים גם שמו לב, כי אישי־צמרת שלא תמיד מתנבאים בלשון אחת, כמו סגן־ראש־הממשלה ושר הבטחון ושר החוץ, מביעים שביעות־רצון משותפת להם מתנאי ההסכם. בכל זאת אין תחושת שמחה או סיפוק; אפילו לא אנחת־רווחה. גם אם אי־אפשר היה לצפות לגילויות התלהבות, יש מקום לשאול לסיבת המבוכה הצוננת האופפת את תגובת הציבור.

הסיבה הראשונה והעיקרית, נדמה לי, נעוצה בעובדה הפשוטה שהישראלי הנבון איננו יודע על הסדרי ההפרדה אלא את התחייבותנו לנסיגה, וכמה פרקים גלויים בלבי משמעות כשנית. כל השאר, זה תולדות ניחושים ופרשנות — שלעתים משלימים אלה את אלה ולעתים סותרים אלה את אלה. אפילו שר הבטחון, כאשר רואיין בליל שבת בטלוויזיה ומסר אי־אלו פרטים על גודל הכוחות וכמויות הנשק המותרים על־פי ההסכם באזור־ההגבלה — עשה זאת בהסתמכות על מה שפורסם בעיתוני חוץ! המצב הזה יתכן כהוא מוצדק, אבל הוא מוזר ביותר וספק אם אפשר להמשיך בו, ולו יום אחד נוסף. הוא מונע דיון אינטליגנטי בנושא, ואם הוא גורם למבוכה — הרי שזהו בתחילה מבוכה מוצדקת.

ההסכם להפרדת־הכוחות וכל הכרוך בו הוא מעין רשת מסועפת ומורכבת, לכדי של הסכמים והסדרים והבהרות ו"הבנות"; תורה שבכתב ותורה־שבעל־פה; בינינו לבין המצרים במישרין; בינינו לבין המצרים באמצעות האמריקאים; בינינו לבין האמריקאים בלבד. הפסיפס הזה הכבר־טוף להמונה, יש בו גם סימני שאלה שרק העתיד ישיב עליהם — אבל לגבי הציבור זהו לוח מכוסה במעטה של סודיות. המצמור רק סימני שאלה והרבה השדות.

יתכן שפרט זה או פרט אחר בתרקם הסבוך הזה אינו ניתן לפרסום רשמי מבלי לגרום לנזק ממשי. אם יש פרט כזה, הרי הממשלה צריכה לוותר על "נקודתי" לטובתה בדעת־הקהל ולהימנע מפרסומו. אולם זה איננו המצב לגבי רוב הדברים. הרבה מהם גם התפרסם. אלא שאין יודעים אם זה מוסמך או לאו. אם זה בגדר עובדה או שמועה ופירוש.

יתכן כי הממשלה מוצאת לנכון למסור את התמונה המלאה והמסובכת לנציגי הציבור הנבחרים לפני שהיא מוסרת אותה לאמצעי־התקשורת — דהיינו שפרסום תנאי־ההפרדה וההבהרות וההבנות יוודעו בתוך ההודעה הממשלתית לכנסת. אכן הדבר, נוכל להתאזר בסבלנות עד יום למען המחווה הפרלמנטארית הזאת.

אך יש יסוד להניח כי הסודיות שהיינו עדים לה עד כה, גם אחרי חתימת ההסכמים ביום ו' בבוקר וביום ו' בצהריים וגם בפרטים מאוד ענייניים ומיידיים — שהסודיות הזאת נבעה מתוך התחשבות בקשיים ובנוחותו של נשיא מצרים, או של שר־החוץ האמריקאי. ועם כל ההבנה לשיקול כזה יש לזכור כי גם הציבור הישראלי הוא גורם שראוי להתחשב בו וגם הוא איננו "כמונח בכיס".

אין אני רוצה לומר כי לאחר שיוודעו כל התנאים וההסדרים, כולנו נהיה בדעה אחת. נדמה לי שכולנו ניווכח כי ההסדר הוא הרבה יותר טוב משהוא מצטייר מבעד למעטה הניחושים. אין פירוש הדבר כי ידיעת הדברים תבטל הבדלי־הערכה ותיישב את כל הקושיות. אבל היא תאפשר הערכה יותר מאוזנת, דיון יותר ראלוונטי. היא לא תסלק את כל החששות; אבל תסלק הרבה, השדות. ומעל לכל, היא תספק את הזכות לדעת.

ממשלה קואליציונית גמישה

מאת דויד הכהן

הציבור שנתן אמונו בבחירות למערך לכנסת עוקב בדאגה אחרי המשא־ומתן להרכב הקואליציה לקראת כינוסה של הכנסת השמינית והקמת הממשלה. אין להתעלם מקשיים שנערמו בפני נציגי המערך המנהלים מו"מ עם המפד"ל, הליברלים העצמאיים ורשימת התנועה לזכויות האזרח לקואליציה, בעלת רוב ניכר בכנסת.

העובדה שהמערך, נחל מפלה, חשש סביר שההבדלים. המנהלים את המו"מ יראו עצמם נאלצים לוויתורים, פוחותיים, ולכניעה לחצי השותפים הצפויים, וכחנתי לחצי המפד"ל במיוחד. יש להניח שבהמשך המו"מ יתוכנסו נציגי המפד"ל, כי הקמת ממשלת חירום לאומית עם הליכוד אין בה ממש לאור חילוקי־הדעות היסודיים בין המערך לליכוד לגבי שאלות מדיניות.

אולם החשש עומד וקיים שנציגי המערך למען קידום המו"מ יוותרו את המפד"ל בתחומים אשר גם עד כה היוו סלע־מחלוקת בציבור הרחב שנתן את אמונו במערך ושסבל התנכלות בעבר בקואליציה בתכונתה הקיימת.

אני מודע לבעיה של ממשלה קואליציונית כבורח המציאות שהיא תולדה של חוק הבחירות הקיים הפגום. ההסכמים הקואליציוניים מחייבים ומסבכים את מפלגת הרוב בקואליציה. עליה להיות נאמנה למצע ולעקרונות שלה עצמה ובעת ובעונה אחת לתמרן את עבודתה כך שלא תתנגש עם עקרונות המפלגות השותפות לה, העומדים לפעמים בניגוד גמור לעקרונות שלה. מצב מורכב זה מבלבל ומטרפד: לא רק את עבודת המפלגות המרכיבות את הקואליציה אלא ובעיקר את זו של חבר כנסת בודד הנמצא במבוכה ומיטלטל בין נאמנות משמעתית לסיעה מזה ובין כבוד עקרונותיו ומצפונו מזה.

יש מקום, כמדומני, לאחר נסיון של עשרים ושמונה שנים לבחון את תבונת "הסכמים" הקואליציוניים שכל תג וסעיף בהם, בחותב לאחר משא־ומתן מייגע, יקובע מסגרות במושג המפתחפל "נאמנות לשלטון סדיר". כדי לחזק בכיבול את השלטון הקואליציוני הגדירו השותפים כמפד"ל לשלוף מן המגירה איזה נוסח מודפס של הסכם עם הדתיים מתקופה שקדמה להקמת המדינה והקפיאו אותו. וכך בא "לאויר עולמנו" אותו "סטאטוס קוו" המפורסם. הסיעה הגדולה בכנסת נכשוותה לנהוג ולהצביע על פי צווי "הסטאטוס קוו" בפרשנות מסולפת של השותפים הדתיים ובניגוד משווע לסעיפים הנוגעים בחירות הפרט שבמגילת העצמאות.

כתוצאה מכך מוטל עלינו מיעוט קטן בכנסת, בחסות מפלגת העבודה בסמכות ממלכתית, את ההיתרים שאזרחים רבים סולדים מהם.

מפלגת העבודה בקואליציה נושאת באחריות לכך שיהודים ויהודיות — כהנים, עגונות וגרושות, בגויים ו"ממזרים" — עומדים כאביונים בפתח משרדי רבנים נוקשים וקשוחים — פקידי ממשלה — כדי לזכות בזכויותיהם האלמנטריות.

הדור הצעיר הגדל בארץ — העתודה של מפלגת העבודה — עייף ונבוך ואינו מוכן לקבל את העובדה שקיום מיכשול התקין הלוי בקואליציה מרכיתה על יסודות המוהרים את עקרונותיו האלמנטריים ועומדים, בניגוד להוקת המדינה הכלולה במגילת העצמאות. אם נהרך לאחוז בגמה השלטון לפי חוק הבחירות הקיים ונותרו את כגך והקקים להתקשרות קואליציונית, מוטב שההידברות על שותפות בשלטון תהיה גמישה ולא תאלץ כניעה להתיסות פומביות בעיקרם של דברים. אמנם, הכדר בעיין זה עלול לגרור את אותה בסבלה, שבמרוצה מפלגה גדולה שאין לה רוב בכנסת, לוויתור על פעולה שאינה לרוח שותפיה ולפעמים אף לגרום למשבר ובעקבות לממשלת־ביניים לתקופת־מעבר מסויימת. אין זה מצב אידיאלי. אך אין בכך כל אסון. ממשלות דמוקרטיות מתנסות גם בזה ובלבד שלא יהיה עליהן להתפשר עם שותפיהן בחילוקי־דעות מהותיים. ואולם לא כל ויתור משותק להפיל ממשלת מיעוט ושם להתקשרות עם פירורי מפלגות שאין בכוחן להרכיב ממשלה בעלת תכנית משותפת לכל הדיעות.

כל כי כבכקיף על הרכב הכנסת על כל סיעותיה כיבים לדעת כיא תעלה כלל על הדעת שדכיכים פוליטיים בתוך הקואליציה ואלה המזרים באופוזיציה. על כל חילוקי־הדעות ההדיפים ביניהם, על האידיאולוגיות השונות והמנוגדות בתכלית, על האמביציות והאינטרסים האישיים של מנהיגיהם, יתאחדו באיזו שהיא צורה במסגרת בתיקיום מול המערך בכנסת. התנסינו בעבר בקואליציה כעין זו. ב"קואליציית גחל", "הבאה לעולם בדי לקהור יהבו דאש לכנסת, אך קיים הבדל יסודי בין מקרה שולי זה לבין הצבעת אי־אמון בממשלה שעלולה לגרור בעקבות בחירות חדשה עם הסיכון הנובע בכך לשלטון תקין במדינה ולהרכב הכנסת החדשה. הבדל יסודי זה יחייב כל יריב בהצבעה עם כפגיה. ואם הדבר לא יהיה טוב המקרים הקואליציוניים יבבאו לפסים ויבואו עד כבבר. תוכל המפלגה הגדולה לנוע דרכה בין מיבה רביסי במפלגות אחרות אשר יתקבצו סביבה להצבעה למען כל בעיות העולה על הפרק כדי להבטיח את הרוב ולקיים במסהילתהמריפים. כל עוד קיימת עדות הבחירות הנוכחית, ההיבדי לעיני אינו נראה לפני, עדיפה ממשלה קואליציונית גמישה שאינה כובלת את שותפיה בסעיפי כפיפים על בימה כהים זו בה אנו נמצאים היום.

הבטחות סאדאת וערבויות קיסינג'ר

מאת טדי פרויס

השאלה הגדולה המתעוררת בעקבות הסכם הפרדת הכוחות שנחתם ביום שישי אינה אם המצרים יקיימוהו כרוחו — ולא רק כלשונו — אלא מה יקרה אם הם יפרו אותו. הספקנות הבריאה שבה יש להתייחס להסכם האחרון אינה כרוכה רק במצרים אלא גם ביחס — ד"ר קיסינג'ר.

נשיא מצרים קיים עד כה את כל הבטחותיו — לרבות ההבטחה לפתוח באש... מותר רק לראות מה יהיה ערך הבטחותיו הפעם מידה של ספק ראויה. גם ביחס לחלקו של שר החוץ האמריקאי. רוב ההסכמים שנולדו בהשראתו לא החזיקו מעמד ובמקרים רבים יצרו יותר בעיות מאלה שפתרו. אין הכוונה לומר חלילה כי שר החוץ האמריקאי מכוון חותם הסכמים מתוך ידיעה כראש שיופרו; אולם הוא חותם כעדב על שטרות אשר תנאי ההלוואות והסכמים הנקובים בהם אינם ברורים די צרכם. ומאחר שהתנאים הסבובים עולים לצהים על יכולתו של ד"ר קיסינג'ר לספק את הסחורה המובטחת. כמבן בהתחייבות שלו סיכון כשויים, וייטנאם היא הדוגמה האחרונה, אף כי לא הראשונה לכך.

אם גורל הסכם ההפרדה יהיה כזה, כפי שצריך לקוות, הרי כבר הפנה יגיע גם לצדדים המעורבים כבר בבירורן השאלה קיים לברר היא מה יקרה אם נשיא מצרים לא יקיים את התחייבויותיו — ויש להעניק לו אשראי מאחר שבה הוא כיבד את הבטחותיו הפרובות האמריקאיות שניתנו עבורית להוק נגד נות מצרית לקיים את ההבטחות, אך כה פירושן לכבוד שיפור את הבב ית? האב יאמרו לכי האמריקאים כה שאמר הנשיא ג'ונסון במאי 1967 למקרא הערביים בערב במשבתו הבליא אינו הציאה? לשאלה הסאנקציה למקרה על הפרת ההסכם אין תשובה, במידה שהדברים ידועים מהפירסומים על הסכם ההפרדה, נתנסינו במקרה דומה באוגוסט 1970, עת הזיזו המצרים את טיליהם לשפת התעלה. תחילה התכחשו האמריקאים לעובדות לאחר שההוכחות נמצאו ברורות מדי, התכחשו להבטחותיהם. מאחר שהפעם מונחת בכף המלכות בגורליות הרבה יותר, יש לבחון שאלה זו בזהירות מירבית.

אולם ראשי האופוזיציה בישראל כבר יצאו מגדרם לקראת הסכם ההפרדה. השאלות ששאלו היו לא רק בלתי־רלוואנטיות אלא נועדו ברובן להסעית את הציבור. יהיו שיזקפו זאת למיצוס המידע ולמינימום ההבנה שבהם נתון מנהיג הליכוד. אולם גם בלי להפריז בסגולות שבהן ניחן ח"כ מ. בגין קשה להתעלם מכוונתו לסלף את פרטי ההסכם. הנסיגה שאליה התחייבה ישראל רחוקה מלהיות ללא־תמורה, כפי שהציר, יתכן שהתמורה המובטחת — דלול, פתיחת התעלה, שיש בלתי מופרע בביצורים, חיץ או"ם — אינה מספקת בעיני מ. בגין.

אך באמרו שאנו נסוגים ללא תמורה לא אמר אמת. היה מקום לספקנות כבידה לו פקפק בדבר ההבטחות והערבויות האמריקאיות — אך כרגיל החמיץ את העיקר ונאחז בטפל.

אספקט מדאיג יותר הוא אופי המו"מ עם האויב. מאז קום המדינה תבענו מו"מ ישיר — ולו יהיה זה בגבוחות מתווך. כפי שהיה ברודוס. דגוה היתה הפורום הראשון למו"מ מאז מפילותו של ד"ר בנץ', אך מרכז הסובב של הדיונים הועתק מארמון האומות למטוס של חיל־האויר האמריקאי. העתקה זו נתנה לכל המגע אופי של מו"מ עקיף בראשותו של סכנאי מעולה. אולם סכנאי מעולה אינו מספיק לפתרון הבעיות המהותיות המעיקות על האזור ושעתה יש לגשת לפתרונן. לכן, בעתיד, מוטב להצניע יותר משקל לדעות.

איטליה כידידת הערבים

מאת ג'וליו דרוזנר, סופר "דבר" באיטליה

עמדתה הרשמית של איטליה כלפי הסכסוך המזרח־תיכוני מושפעת ללא ספק ממשבר הדלק ובהשלכותיו על מצבה הכלכלי.

מצב זה אילץ את ממשלת איטליה לסטות ממדיניותה המסורתית של "אי־משוא פנים" ומדיניות ה"ידידות בעולה" ו"הבנה בלי אהדה" עם שני הצדדים לסכסוך — כך בימי מלחמת יום הכיפורים ואז. את הנטיה במדיניותה המסורתית דיבורה בממשלת איטליה בנקיטת עמדה הקיפה הבורכת עבידה בשוהפת האהידה של הקהליה האירופית כולה, וזאת ביחוד כראש שבעתה השוק האירופי ותהיה מבילא קירבה יותר לשקפה הערבית, לכמשה, אישורי ועידות הקהילה, זו שנתקיימה בבריסל, בנובמבר, וזו שנערכה בקופנהאגן בדצמבר. את התיזה הערבית, התיכנות נגינה ישראלית בלאה הכרה בזכויות הלאומיות של הפלסטינאים.

אולם דעת הציבור באיטליה — להוציא זו של מפלגות השמאל האופוזיציוניות — הגיבו בפתיחות רבות, ולעתים אף בחירות, על טיה זו במדיניות הרשמית של ממשלת איטליה. עוד לפני כן ניכרו חילוקי דעות רציניים בתוך הממשלה, כשמשרד־החוץ הקיפה את כל המפלגות "ההיליותות", לרבות מפלגת הרפובליקאים, וכן את הסוציאליסטים.

עד מהרה נתברר שגם חלק ניכר של המפלגה הנוצרית־דמוקרטית מתנגד למה שנראה בעיניו כ"מיבכון" חדשה. ולבסוף, מאחר שלא הושגה הסכמה בין כל המפלגות, ניתן לשר החוץ מורו "שער הלקי" וזה אכן ניצל את כמכונתו כפי שאנו רואים עתה את התוצאות. אך נתה נוכח שער החוץ הרחוק לכת עד קצה גבול היכולת, כלומר, עד לגבול שהממשלה יכלה, לדעתה, להרשות לעצמה ללכת. אך לא מעבר לו. בחוגים הפוליטיים באיטליה רווחה מדיניות מסויימת עוד לפני שהתפוצצה הפרשה של אריגו לוי, עורך "סטאמפה", בשישי לינואר. לימים נודע ששגריר איטליה בלוב הצטדק בפני קאדאפי מיד עם פרסום מאמרו האאטירי של "סטאמפה", דהיינו בו ביום ראה המאמר אור בעתון בטורינו, וזה אומר. עוד בטרם נתעורר זעמו של קדאפי בגלל

(המשך בעמוד 11)

هكذا من الاصل

משל: ההסתדרות תדאג להגדלת התוספת למשפחות מרובות ילדים

מזכ״ל ההסתדרות ירוחם משל סייר בסוף השבוע במפעלים ה־ אזוריים של משקי ההתיישבות העובדת באזור ברנשטיין ב־ נגב־המערבי, והתקבל על־ידי הנהלת המועצה החבר׳ וועד ה־ פועלים החקלאים השכירים ה־ עובדים במקום.

לסיור נילוו המזכיר הארצי של איגוד הפועלים החקלאיים השכי־ רים יעקב רייך וחבר המזכירות נחמיה מיכאלי.

בפגישה עם חברי המשקים ה־ קיבוצים מכמר־הנגב, שובל, חצ־ רים, בית־קמה ועוד — הועלו, בין היתר, נושאים של עבודה שכירה במפעלים קיבוציים, הזר הם הבעיות דעים יש לאפשר יותר מעורבות של הפועלים ה־ שכירים באחריות המינהלית ה־ אופרטיבית של המפעלים בתחו־ מי היישול, הפריון והיחסים של העובדים השכירים בריחוי המפ־ על.

כן חייב משל את המגמה של הנהלת המפעלים האזוריים לפתח שיטת שיווק התוצרת החקלאית ישי־ רות מהיצרן לקמעונאי כדי ל־ צמצם את פער התיווך הסיטוני, שמייקר את התוצרת ללא כל הצ־ דקה ומבלי שהיצרן עצמו יהנה בהתירים שבמבלה הצרכן לרגל ה־ היזוק הגבוה.

נמסר שבימים הקרובים יתחילו המפעלים האזוריים בברנשטיין לשווק, בחלב גבינה, הפתוח־אד־ מה באריזות קמעונאיות, שיסופקו ישר למערכת הסופרמארקטים ב־ ערים ובמושבות, ועי״כ הוזל התוצרת והיבצר בריה לצרכנים — ואת בצירות כשהד המזכיר ד ההתפעה שיעדו לחשות המכשירי החקלאיים את כותתבריהתקו־ רור להיכות התוצרת בהתאם ל־ צרכים.

עם פועלים ערביים ברצועת־עזה

כן סייר משל, יחד עם מזכיר מועצת פועלי אשקלון יעקב אלון וחברי המזכירות במפעלי ירנך חקל באשקלון: בית־האריזה ה־ ממוכן ומפעלי הבדים והסימצרים, י. והרכבן בהנהלת ירנך־חקל ס־ פר שבמפעלים מועסקים כמאה עובדים חקלאיים שכירים הנהנים מתנאי עבודה מוסדרים בהתאם ל־ הסכם־השכר עם איגוד הפועלים החקלאיים.

כעל נפגש במקום עם עשרות פועלים ופועלות ערבים ברצועת־ עזה וקבע מפיהם על תנאי ה־ עבודה של הפועלים הערביים מ־ השטחים המוחזקים העובדים ב־ ישראל.

הפועלים הערביים מצוה המוצר עה סיפרו למזכ״ל כי שכרם, לר־ בות שכר הפועלות הערביות, שווה בדיוק לשכר שמקבלים פועלים ישראליים (יהודים וערבים יש־ ראליים) המבצעים אותה העבודה. במקום עובדים גם כמה עשרות פועלים ערבים מרצועת־עזה, ה־ מתמידים בעבודתם זה יותר מ־ שש שנים, ושכרם הועלה בהתאם להתקדמותם בעבודה האמונית ה־ מקצועית שהם נושאים בה בתוקף תפקידם כפועלים מיומנים והקיים.

בשיחה עם ועד פועלי ירנך חקל במקום הועלה הנושא של פר־ צוי התייקרות למשפחות מרובות ילדים ומעוטי הכנסה. משל הב־ טיח עם הפועלים החקלאיים ה־ ללו, רובם בעלי משפחות גדולות, שבתוספת היוקר הנתבעת עתה אין כדי פיצוי מלא לקטגוריה זו של עובדים, והודיע כי ההסתדרות מודעת לבעיה זו ותעשה כדי ל־ פצותם יותר, לאו דווקא רק דרך תוספת־היוקר, אלא באמצעות הג־ דלת התוספת המשפחתית שהם זכ־ אים לה.

חברת תיירות גרמנית תובעת כיבוד החוזה עם „צי״ם — קווי נוסעים"

חברת התיירות המערב־ גרמנית „דקס" פנתה לממ־ שלת ישראל, באמצעות ה־ שגרירות בבון, בבקשה לה־ רום לכיבוד חוזה־החכירה שהתחמה עמה „צים — קווי נוסעים".

הגרמנים טוענים, שבאוקטובר 1973 חתמו על חוזה עם "צים" — קווי נוסעים", לחכירת אחת מאוניותיה לשלוש הפלגות לארץ בחודשים פברואר, יולי ואוקטובר 1974. בהפלגות אלה עתידים היו לבוא 1500 תיירים לשהות כעשר־ צעת של כשה ימים בארץ. לא עלה על דעתה של החברה הגר־ מנית ש„צי״ם — קווי נוסעים", אשר לדעתה הינה חברה לאומית, לא תכבד חוזה זה. הגרמנים מו־ שנים שיוכלו לפצות עצמם על אובדן המיזורים אך יפגעו יחסי התיירות בין שתי המדינות ותי־ פגע האמונות של המדמים הי־ ישראלים אשר מוכנים לחתום חוזים עם חברות־תיירות זרות.

לסופר „דבר" נמסר שהנושא של ענף ספנות־הנוסעים יידון היום בישיבת השרים לענייני כלכלה ורק דיונים של הרגע האחרון בחודשיים כל הישיבה עלולים לגרום לדחיית הדיון בנושא זה.

נודע שהיוצאים מתייחסים בספק־ נות לשמועות שהממשלה עשויה להסכים להפעלת אחת האוניות בי־ ינואר 1974. לדעתם, גם הפעלת אניה אחת כרוכה בהשקעות בי־ סיכות ובהתקנת מיתקני־בטיחות במוכן האניה. אפילו תופעל אניה אחת בלבד, לדעת היוצאים, הדבר יעשה כדי לכבד את החוזים עם הגורמים הזרים בלבד וכעבור שנה תוצא מהשירות גם אניה זו. היוצאים בטוחים שהכריעת הממ־ שלה, אולם נראה שהם לא יס־ תפקו בהצעה של הפעלת אניה אחת בלבד, וגם אין עוד הדאיות שתכנית כזאת אכבם תוצע.

יו״ר בעד המשך הפעלת אניות הנוסעים

מנכ״ל „צי״ם — קווי נוסעים" רב־החובל נאהרד אשל אמר, כי הוא מצדד בהמשך הפעלת האני־ יות „בילי ו„ירי".

בהופעתו בליישבת „בגלי צה״ל" אמר אשל, כי מועצה המ־ נהלים של החברה ממליצה בפני ממשלת ישראל להפסקת פעולת קווי הנוסעים כבום שענף זה הוא בלתי־רווחי. לדבריו יש לר־ אות את אניות הנוסעים כמו כל כלי התחבורה ציבורי אחר בארץ או כמו ההתיישבות חלוצית, ש־ אינם נושאים רווחים. לדעתו, אנ־ יות הנוסעים הן ענף חלוצי.

הספנות כמות כהתיישבות — אמר אשל. אמנם היתה השנה ה־ אחרונה שנה גרועה. לרגל ירידת התיירות ועליית ההוצאות, אולם בתנאי שלום תהאוש התיירות ולכן אין לחסל את קווי הנוסעים.

בתשובה לשאלה אמר, שאין אפשרות להפעיל רק אניה אחת. (ע)

תל־אביב

הפעולות המוסיקליות־ ספרותיות של החברה „גזיות"

ביום ב׳, 21.1.74, בשעה 7 ב־ ערב יתקיימו קונצרט והופעה ספ־ רותית ב„גזיות", בבית ציוני אמריקה, בהשתתפותם של: דורה שורצברג, כנרית צעירה מברזיל, ליד הפסנתר בוריס ברמן, בתכ־ נית — כינור, פסנתר, שופרט. בחלק השני של הערב הופעה הי־ סטורית המשוחזרת המשפטת ב־ שפות — אידיש ורוסית ויחל באובבול (שירים, סיפורים, מיני־ יאטורות). לעולים חדשים, שהי־ גיעו לארץ בשנתיים האחרונות — כניסה חפשית. הרשמת חברים ל„גזיות" ליד הכניסה לאולם ה־ קונצרטים.

1200 מוצרים ייחשפו מהיום ליבוא מתחרה

מאת כתבנו הכלכלי של „דבר"

היום ייכנס לתקפו צו המכס בחתימת שר האוצר, המוציא 1200 מוצרים של התעשייה המקומית ל־ יבוא מתחרה. במסגרת הצו יופ־ חתו שיעורי המכס ב־2.5 אחוזים עד 10 אחוזים.

מצויים, כי בצעדים באיחיים (כגון גרושת, צעצועים, קישור טים, כלי־הסכל, אופניים, סוקולד וכימורים) יוחלו מחירי המוצרים המיובאים בעקבות הפחתת המכס. בענף התמרוקים יפחת המכס ב־ יותר מ־10 אחוזים.

הפסד המכס כתוצאה מהפחתה הוא כ־25 מיליון ל״י תוזי הר־ רה מפצעת של כ־5 אחוזים מכך כל הכנסות המכס. זהו שלב רביעי של החשיפה — הראשון הופעל ב־1970. שיטת החשיפה נכשית בתאום לקריזיון של דולאר נוהך. ערך היבוא של המוצרים הנחשפים בשלב זה כ־צינ לכ־507 מיליון ל״י.

נדחתה הצעה לקיים שלוש קבוצות־דיון בועידת ההסת׳

ההצעה לקיים במסגרת הועידת ההסתדרות הי״ב שלוש קבוצות דיון — ברתי־ תה, בהקדה תמבינה, מבעי־ כים מכביים.

בשל מצב הזירום תהיה הועי־ דה הוכהית קצרה כמה־כל יתא־ רך רק יומיים־וחצי. לפיכך הוב־ הר שאין אפשרות טכנית הן ל־ קיים קבוצות דיון הן לאפשר לסיעות להעלות הצעות לסדר־ה־ יום. לכן תהקיים הועידה במת־ כונתה הרגילה וכל הדיונים יתר קיימו במליאה.

סגן יו״ר הועידה המכינה יש־ ראל קיסר אמר, כי כבלי לדחית הרעיון על קבוצות הדיון בכללו, ירד הפעם הנושא מסדר היום ב־ של שיקולים מעשיים.

הוועדה המכינה אישרה פה אחד הצעתו של צבי נתנזון, להחיל את תקנון הועידה ה־11 גם על הועי־ דה הנוכחית, סוכם כי שינוי סעי־ פים שהזמן גרמם — כגון החלפת צירים כמסימים — יעשה בהסכ־ מה של כל הסיעות. השינויים יובאו לאישור במזכירות ובמליאה. הוחלט, כי נשיאות הועידה תמנ־ נה 35 איש, לפי יחסי הכוחות, בבלי דעה מייעצת, כמתכונת ה־ ועידה הקודמת. גם ועדת המנ־ דטים תמנה 35 איש.

אשר להרכב המספרי של מוס־ דות נוספים המתחייבים לבחירה בועידה ביקש י. קיסר מראשי הסיעות להבין הצעותיהם לישיבה הבאה.

עונש על אי־הצגת מטבע־חוץ לאוצר

יאיר ברמרדכי יה, בן 33 מ־ חיפה, נדון ביום ו׳ בבית משפט השלום לתשלום 1000 ל״י קנס או 100 ימי מאסר, לאחר שנמצא אשם באי הצגת מטבע זר למכירה לאוצר.

80 אחוזים מאזרחי ישראל סובלים מעששת השיניים

80 אחוז מאזרחי ישראל סובלים מעששת השיניים ומחלות חנ־ כיים בשל היעדר תקציב לפעו־ לות־מנע. רק חמישית מכלל ה־ סובלים ממחלות אלה מודעים ל־ כך ומקבלים טיפול רפואי — אמר בסוף השבוע שעבר ד״ר משה קלמן, ראש החוזה לבריאות השן במשרד הבריאות, בטקס סיום קורס לרופאים־שיניים לעו־ לים מבריה״מ שנערך בחיפה.

לדבריו, יש לפתוח במסע־הסב־ רה נרחב דוגמת הסברת הנזק שבעישון ולהתריע על הנזק ל־ שיניים, שנגרמת בחולת העששת, הנגרמת על ידי חידק־מדבק בפה.

ד״ר קלמן גילה, כי בימים אלה הולכות ומתארגנות שתי קבוצות של עולים מבריה״מ להקמת מר־ פאות־שיניים קואופרטיביות ב־ נצרת־עילית ובבאר־שבע. הוא אמר, כי משרד הבריאות יעודד פתיחת מרפאות קואופרטיביות שיעניקו טיפול שיניים בתעריף נוח לבעוטי יכולת, במיוחד ב־ אזורי פיתוח.

פס״ד פרינציפיוני בעניין איוש דרגות בהסכם קיבוצי

השופט הראשי בבית־ הדין האזורי לעבודה בת״א מנחם הרניב קיבל ביום ו׳ את עתירתה של הסתדרות ההנדסאים והטכנאים ה־ מוסמכים נגד ממשלת יש־ ראל וקבע כי דין הדרגות 3 ו־8 שבסולם הדירוג שנק־ בע בהסכם הקיבוצי שבין הצדדים הוא לאיוש אן איבלום כדין יתר הדרגות שבאותו סולם הדירוג.

נציגי הממשלה טענו כי בהסכם הקיבוצי כי הדרגות 3 ו־8 אינן עומדות לאיוש בתקופת ההסכם, החל על השנים 1972—73.

השופט קיבל את טיעונו של ב״כ הסתדרות ההנדסאים עו״ד צ. קלמרו וקבע, כי „...לא יהיה זה נכון להגיד שסולם הדרגות מההסכם הקיבוצי נקבע לא על־ מנת שייעשה בו שימוש, אלא על־מנת לראותו בלבד".

כאמור, קבע פסק־הדין כי דין הדרגות 3 ו־8 הוא כדין כל יתר הדרגות בסולם הדירוג שבהסכם הקיבוצי, ולפיכך הן ניתנות ל־ איוש, ככל יתר הדרגות, גם בת־ קופת ההסכם.

לפסק־דין זה יש השלכה ישירה לכל הקבוצות שלהם כולם די־ רוג זהה לזה של ההנדסאים וה־ טכנאים, כגון מהנדסים, אקדמאים במדעי החברה והרוח, עיתונאים, פסיכולוגים ועובדים סוציאליים.

כזכור, ביקשה הסתדרות המהנ־ דסים בסנקציה ארגונית עלייכה להכיר איוש הדרגות 3 ו־8, אך ללא הצלחה ואילו הסתדרות ה־ הנדסאים בחרה בפנייה לערכאות משפטיות להכנת אותה כשרה.

גרירת משכנתא — לטיפול הבנקים

משרד השיכון החליט לפ־ שט ולקצר את תהליך ה־ טיפול בנושא גרירת מש־ כנתאות ולהעבירו ישירות לטיפול הבנקים האפותי־ קאים. מעתה ואילך יופנו הפונים למשרד בנושא גרי־ רת משכנתא לבנק לשם טיפול בבקשתם, כל הבק־ שות הנמצאות בתהליך של טיפול במשרד השיכון יוע־ ברו לבנקים לשם טיפול לפי התהליך החדש.

דובר משרד השיכון יהודה ליש הסביר, כי אדם הרוכש דירה ומ־ בקש לגרור את המשכנתא מדי־ רתו הנוכחית לדירה החדשה הנ־ רכשת על ידו, יפנה ישירות ל־ בנק שביצע את המשכנתא. הבנק יבחן את הבקשה על־פי קריטר־ יונים לפיהם תאושר גרירת מש־ כנתא לדירה החדשה רק לפונים שקיבלו את המשכנתא על דירתם הישנה לפני שנתיים ויותר. לאחר הם הנתיים באו בוצעה המש־ כנתא תאושר גרירה. אם גדלה המשפחה, כמגדלת המשפחה הה־ שב כל נפש נוספת־המגדילת־ ... אזרה קבע בדירה וגבוהה על בהתבר. בל כגיב הבקשה ללא הגדלה כספית או הגבה כספית. אם לא גדלה המשפחה כאו בוצ־ עה המשכנתא והמשפחה עוברת לגור בדירה קטנה בגדלה לדי־ רה שהיא עזבת תאושר גרירת משכנתא ליתרת התקופה ובמיכוי הבאי הריבית.

אם לא גדלה המשפחה כאו בוצעה המשכנתא והמשפחה עו־ ברת לגור בדירה הגדולה בשטחה מגודל הדירה שהיא עוזבת תאו־ שר גרירת משכנתא בתנאי תנא־ הריבית לריבית כפעל החוסך ל־ בניין שיהיה נהוגה בתקופת הג־ שת הבקשה, ובקיצור תקופת ה־ פרעון הנותרת בשליש.

ליש הסביר, כי גרירת משכנתא לא תאושר במקרים בהם קיימת אי כיוונות לדירה הנרכשת הל־ וואה במקורות אחרים. גרירת משכנתא תאושר רק למשפחות שצפיפותן בדירה הנרכשת לא תעלה על 2.5 נפשות בחדר. ב־ מקרים בהם מחיר הדירה הנרכ־ שת על במחיר הדירה הנעזבת הנמכרת, יפדה על־חשבון המש־ כנתא סכום ההפרש שבמחיר שתי הדירות, והיתרה תגרר.

דובר המשרד הוסיף, כי הל־ וואה עומדת לא ניתנת לגרירה ותיעבר לפרעון מיידי בתשלום חד־פעמי. לא תאושר גרירת מש־ כ... מיישוב באזור פיתוח, כמו־ גדר בהוראה משרד השיכון, ל־ יישוב אחר. תנאי לגרירת משכ־ נתא הוא סילוק הפיגורים על חשבון המשכנתא.

פרסי מחקר בנושאים המיוחדים לעדה הדרוזית

מאת ש. שהורי, סופר „דבר" בחיפה

המועצה הציבורית היה־ דותית־דרוזית בחיפה, לעידוד השכלה גבוהה בקרב צעי־ רי העדה הדרוזית, העניקה אתמול שלושה פרסים ל־ ארבעה צעירים, על חיבורים מדעיים ומחקרים בנושאים המיוחדים לעדה בישראל.

הפרס הראשון, בסכום של 1000 ל״י הוענק לרייסה קאסם על עבודתו „22 תבחרת חבריתית ב־ קרב העדה הדרוזית מימי המנדט הבריטי עד היום"; הפרס השני, בסכום של 750 ל״י, ניתן על עבודה משותפת של סדיק חסון ופארוק שכיר העוסקת בנושא זכויות הדרוזים בישראל. הפרס השלישי בסכום של 500 ל״י ניתן למפחה זציר על חיבורו: „הה־ מצרבות הפוליטית ביישובי הדרו־ זים במדינה". כן ניתנו פרסי ניחומים בסכום של 100 ל״י לכל אחד לשלושה צעירים אחרים.

סגן שר התקשורת שייך ג׳עבר מועדי, שהודה במיוחד לצעירים היהודים על מאמציהם לחיזוק ה־ ידידות היהודית־דרוזית ציין, כי הדרוזים בישראל מילאו את כל חובותיהם למדינה. אך המדינה לא העניקה להם את כל מה שמגיע להם. הוא הציע להקים מועצה דרוזית, כמועצה כל־ ארצית של העדה, לטיפול בכל הבעיות החברתיות־התרבותיות של הדרוזים בישראל.

„אמפא" תקדים אספקת מכשירים לעולים חדשים

תעניק הנחה מיוחדת של 10% על מוצריה

עם כניסתו לתוקף של ההקלות המיוחדות לעולים חדשים, ב־1 בינואר 1974, יעניק „אמקור" — „אמפא" לעולים הנחה נוספת מ־ יוחדת של 10% על מוצרי החב־ רה, פרט למקררים.

„אמקור", כיצרן הגדול ביותר בארץ, מציע לעולה החדש את המיגוון העשיר ביותר של מכ־ שירי־בית חשמליים החל במקר־ רים, מקפיאים, מזגני אוויר, מ־ אווררים, מכונות כביסה, תנורים, מכשירי טלוויזיה ומקלטי־רדיו ו־ כלה בקולטי־אוויר, מערבלים, מ־ גהצים, תנורי־אפיה, אגרי חום, שואבי־אבק ודודי מים חמים.

חברת „אמקור" תדרבה את חברת השיווק „אמפא" לתת עדי־ פות בהקדמה כדי אספקה ל־ הזמנות של עולים חדשים, פרט למקררים, שהם המוצר המבוקש ביותר.

שירותי „אמפא" פועלים בער־ צה מרכזים אזוריים שכל אחד כולל בית־מלאכה ומחסן חל־ קים גדול. צי של יותר מ־200 כלי רכב מאפשר מתן שירות לכל פינה רחוקה על פני הארץ. שירותי־חירום מיוחדים מוסבים ב־ כביש ועוצות בתיקונים מיידיים למקרים התופים בקלקול המכשיר, באופן שהקונה יכול תמיד לה־ כון כי השירות הגדול והמותק במדינה ידאג שלא להשבית את מוצריו במלאכתם.

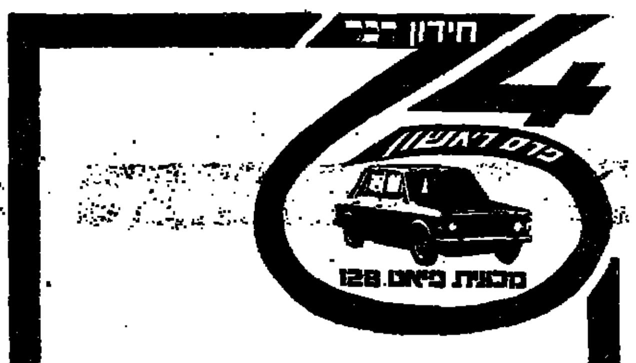

השתתף גם אתה בחידון דבר 1974

היום יותר מתמיד

זקוקים קרוביך וידידיך בחוץ לארץ למידע מעודכן על הנעשה בארץ ובמזרח התיכון.

ב דבר חדשות מהימנות ומעודכנות מן החזית ומן העורף בצד מאמרי פרשנות וכתבות אקטואליות.

חתום בשבילם על דבר, הנשלח בדואר אוויר לכל ארצות תבל.

לבחירתך חתימה על מהדורה יומית, או חתימה על גליון יום ששי בצרוף „דבר השבוע".

בדבר פרטים נא לפנות לסניפי „דבר", או למחלקת מנויי חו״ל בבית „דבר", ת. ד. 199, טל. 286141.

אנו מודיעים בצער על פטירתו של חברנו הותיק

משה בקשי ז״ל

ומביעים תנחומנו לבני המשפחה

הנהלת קרן גמלאות | א.ג.א. ארגון גמלאי אגד | אגד ההנהלה החברים

על מות

יהודה רוזנשטיין ז״ל

מתאבלים ומשתתפים בצער המשפחה

יכין חקל בע״מ
ההנהלה והעובדים

במלאות שנה לפטירתו של יקירנו

שמואל הרצהפט ז״ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו

ביום רביעי, כ״ט בטבת תשל״ד (23.1.74) בשעה 3.00 אחה״צ, בבית העלמין בקיבוץ גניגר.

נפגשים ליד הכניסה לקיבוץ.

המשפחה

תודתנו לכל מי שהביעו השתתפותם באבלנו בנפול יקירנו

יעקב נויפלד
אילון פרידלנדר
אביהו גלעדי
אסף אוקו

המשפחות
ובית כפר גלעדי

אנו משתתפים בצערם של חברינו

אליהו, יעקב וניסים מזרחי

במות עליהם

האם ז״ל

אגד ההנהלה והחברים

ארונו של

ראובן רוטמן

בננו יקירנו שנפל

יובא לקבורה בבית העלמין בתל־מונד היום, יום ראשון, כ״ז בטבת תשל״ד, 20.1.74.

היציאה מבית הוריו במושב משמרת בשעה 12 בצהרים.

המשפחה
וועד המושב

לח׳ בתיה רוטנברג

אתך באבלך על מות

בעלך ז״ל

בנק הפועלים בע״מ
סניף הרצליה
ההנהלה והעובדים

למשפחת שנער

אתכם בצער וכאב בנפול הבן

יואש הי״ד

על הגנת המולדת

מושב ביתן אהרון

לחבר **יצחק בליי ומשפחתו**

השתתפות בצערכם במות

מיכל ז״ל

אצילת הנפש

ביה״ס ממלכתי דתי גני צבי הוד השרון
ביה״ס „הדר" הוד השרון
ביה״ס ממלכתי נוה נאמן הוד השרון

לחברתנו **רוזה אלטיט ומשפחתה**

תנחומים על מות

אביך ז״ל

בית החלמה „ארזה", מוצא
ההנהלה והעובדים

בצער רב ובינגון קודר אנו מודיעים על פטירתו של בעלי, אבי וסבנו היקר

דב שמולביץ

הלויה תצא היום, יום ראשון, כ״ז טבת תשל״ד, 20.1.74, בשעה 12.45 בצהרים מבית הלויות העירוני רח׳ דפנה 5 ת״א לבית העלמין בחולון.

אוטובוס יעמוד לרשות המלווים.

המשפחה המתאבלת

אנו משתתפים באבלה של חברתנו
רחל בבין ובני משפחתה

על מות אביה

ר׳ שלום קורח ז״ל

הלויה היום, יום א׳, כ״ז טבת תשל״ד (20.1.74) בשעה 14.00 בבית העלמין בחולון.

קבוץ אלונים

אהובנו

דן בכר

איננו

נפטר ביום שישי, 18.1.74, הלויה היום, יום ראשון, כ״ז טבת תשל״ד, 20.1.74, בשעה 2.00 אחה״צ בכפר גלעדי.

המשפחה
ובית כפר גלעדי

ביום רביעי, 23.1.74, כ״ט טבת תשל״ד, במלאות שלושים למותו של חברנו

מאיר שחר ז״ל

נעלה לקברו בשעה 15.00.
בשעה 17.00 הערב אזכרה בחדר האוכל.

המשפחה
ובית תל־יוסף

לח׳ חנה גרשטיין

(עובדת הבנק במלאות)
אתך באבלך על מות

בעלך ז״ל

בנק הפועלים בע״מ
הסניף המרכזי
ההנהלה והעובדים

אנו משתתפים בצערו של עובדנו מר

מר מוסקוביץ יעקב

במות אשתו

מרים מוסקוביץ ז״ל

ומביעים תנחומינו למשפחה

בתי זקוק הנפט בע״מ
ההנהלה וועד העובדים

לחברנו בעבודה **פנחס כהן**

השתתפותנו באבלך הכבד במות

אחותך ז״ל

ההנהלה, ועד העובדים
בית הדפוס יפון שמחיים פ״ת

לבית נען

אתכם באבלכם על פטירתו ללא עת של

חיים שוער ז״ל

מכנוביר בע״מ

ליהודית בראדון והבנות

השתתפותנו באבלכן הכבד על מות חברנו היקר

יעקב

משתכני שיכון הריאל
בית־הכרם

אנו מודיעים בצער על פטירתו ללא עת של יקירנו

אריה (ליאו) זמורי ז״ל

שנספה בתאונת דרכים.

הלויה תצא היום, יום ראשון, כ״ז טבת תשל״ד, 20.1.74 בשעה 2.30 אחה״צ מבית הלויות העירוני רח׳ דפנה 5 תל־אביב לבית העלמין בחולון.
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים.

המתאבלים: אשתו
בנו
בתו

מהטבח במינכן עד הרצח בלילהאמר

הקשר בין השניים במרכז טיעונו של התובע במשפט השישה באוסלו

מאת שלמה גינוסר, שליח „דבר" לאוסלו

אוסלו (מיוחד ל„דבר"). — „ב־5 בספטמבר 1972 אירעה באולימפיאדה של מינכן טרגדיה שזיעזעה את העולם כולו: הטבח האיום של הספורטאים הישראלים ואחרים" — כך פתח ביום ו' בצהריים התובע במשפט לילהאמר, האקון וויקר, את נאום הסיכום שלו, בו תבע להטיל על ששת הנאשמים עונשי מאסר של שש וחצי עד תשע שנים.

פתיחה דראמטית זאת לא טמנה בחובה הפתעה גדולה למי שעקב אחרי קו הטיעון של התביעה במשפט לילהאמר למן היום הראשון. התביעה חתרה כל הזמן להוכיח, שהנאשמים הם חלק מקבוצה שפעלה במסגרת מלחמת־מנע של ישראל נגד הטרור הערבי. הטבח במינכן היה, לדברי וויקר, נקודת־המפנה במאבק הישראלי נגד הטרור. כאן ביקש וויקר להעיר הערה אירונית: „לא קשה להבין, שמדינה מגייסת את כל המשאבים העומדים לרשותה כדי להגן על עצמה ולהילחם בטרור שכל העולם מוקיע כמגונה". והוסיף: „היתה זאת פעולה למניעת טרור, שגרמה את מותו של בושיקי. בכוונתי לטעון, שהחוק הנורווגי אינו משלים עם פעולה כזאת. לא חשוב מי עומד מאחורי פעולה כזאת ומה כוונתה — חובתם של שלטונות נורווגיה היא למנוע פעולות בלתי־חוקיות כאלה".

תקדים נורווגיאני

אין תקדים בתולדות המשפט הנורווגי לנסיבות הרצח בלילהאמר. אולם האקון וויקר הזכיר לבית־המשפט שני תקדימים הנוגעים לענין. האחד: המשפטים נגד משתפי־הפעולה עם הנאצים, שהתקיימו בנורווגיה לאחר מלחמת־העולם השניה. הזכרת תקדים זה אולי צרמה קצת לאוזן יהודית וישראלית, אולם מבחינה משפטית קשה לטעון נגד וויקר על שהזכיר זאת.

התקדים המשפטי הנוסף: אדם הורשע בהשתתפות בפיצוץ בנין של עתון, אף־על־פי שלא השתתף כמעט במעשה הפיצוץ ואף לא היה במקום שעה שבוצע הפיצוץ. הוא הורשע אך ורק משום שידע, שידידו עומד לפוצץ את הבנין.

במשך כל הפעולה בנורווגיה — הסביר וויקר — ידעו הנאשמים שמעשיהם עשויים להביא לרצח. ואין זה משנה כלל שהיה זה האדם הלא־נכון שנהרג.

וכאן צייר התובע תמונה של קבוצת מודיעין המתארגנת בישראל כדי לפעול, מטעם המדינה, למניעת מעשה טרור כלשהו, העומד להתבצע במדינה סקאנדינאווית כלשהי נגד שגרירות או נגד מטוס „אל־על".

ההחלטה בהתארגנות

בתחילת יולי 1973 ידוע היה למודיעין הישראלי, טען, משהו באוויר. ב־8 ביולי כבר התקשרו עם דן ארבל בתל־אביב ואמרו לו שיש שמועות על הכנות לפעולת טרור מסויימת בסקאנדינאוויה. מי שמסר על כך לדן, בוודאי ידע כבר על כך. ארבל הסכים להשתתף במבצע והוא נסע לשטוקהולם יחד עם פייטר? כאואר וסבירר. במשך הימים הבאים נערכה בשטוקהולם חוליה של המודיעין הישראלי. נשכרו שתי דירות ולאחר־מכן הוכנו עשר מכוניות.

מה בדיוק קרה? — הסבירה הסבירה היא, שהחוליה התארגנה בשטוקהולם למקרה שיקרה משהו. ברור, שבידי הקבוצה כבר היה מידע על האלג'יראי בנאמאן, היושב בז'נווה אך מתכוון לנסוע. שום דבר לא קורה כשבנאמאן עולה על מטוס בז'נווה ב־11 ביולי ונוסע לא לשטוקהולם אלא לאוסלו. מדוע, אם כן, לא קמים השלושה ונוסעים מיד לאוסלו? כנראה, מיעדו הסופי של בנאמאן עדיין לא ידוע ולכן נשארים השלושה בשטוקהולם. שלושה ימים לאחר מכן, ב־17 ביולי, עוזבים השלושה את שטוקהולם ובאים לאוסלו.

בינתיים בתוצאה פעולות נוספות בתל־אביב, שם מתארגנת קבוצה נוספת. „גבי" מתקשר עם מאריאן. „מייק" אומר לסילוויה שעליה לנסוע (לאחר שקיבלה התראה מוקדמת). צבי שטיינברג היה אז בפאריס, שם היתה לו דירה והוא מוצב כבר אז באותה קבוצה. ב־17 בחודש היה באמסטרדם. למחרת נפגשו אנשי הקבוצה בבית התחנה. זה היה בבוקר [illegible]. בפגישה נכחו: „מייק" (מנהיג הקבוצה בלילהאמר), ג'ייכם אינגלבי (אינו בין הנאשמים), סילוויה, פאול (לא בין הנאשמים), מאריאן, גבר נוסף, נורה (אינה בין הנאשמים) ואחרים.

הופעת בושיקי „האיש עם השפם"

ב־18 ביולי — נראה שכל אנשי הקבוצה נמצאים כבר בנורווגיה. גם מיכאל דורף (הנזכר כשם באחר במשפט עצמו) כבר נמצא באוסלו מאז ה־16 בחודש. דורף, לדברי התובע, הוא מומחה הקשר של הקבוצה, התמחה במיוחד בטיפול בטלפונים. הקבוצה פועלת בשיטה מודיעינית מובהקת. אנשי הקבוצה, אין להם מידע כלל על מה שקורה. רק מנהיג הקבוצה ואנשים אחרים יודעים יותר. המפנה בפעולת הקבוצה בנורווגיה (שעקבה אחרי תנועותיו של בנאמאן) חל כאשר נתגלה בלילהאמר „האיש עם השפם" — אחמד בושיקי.

מיהו בנאמאן? שאל התובע ועונה: אין אנו יודעים בבירור. הוא, כנראה, לא היה תייר רגיל בנורווגיה. הוא בוודאי לא התנהג כך. האם בא לדבר עם איש הקשר שלו כאן? האם צריך היה לגייס איש־קשר? האם רק במקרה נפגש עם בושיקי בלילהאמר? כל אלה הן שאלות התלויות באוויר. בכל מקום, לאחר פגישת בנאמאן־בושיקי חדל בנאמאן לענין את הקבוצה. הם החלו לצוד אחריו והחלו לגלות התענינות רבה בבושיקי. אולם היתה זאת טעות. הם היו משוכנעים שזהו עלי הסן סאלאמה, שהיה אחראי לטבח במינכן. זוהי מטרה נאה „מובהקת" של המודיעין הישראלי. לא־דווקא למטרות נקמה (אם כי גם את זאת אפשר להבין, העיר התובע), אלא כדי למנוע מעשי טרור נוספים. אך האיש שחוסל בלילהאמר היה אחמד בושיקי. וזאת היתה טעות. גם לפי עדותה של מאריאן, כי ראתה את בושיקי מקרוב בבריכת־השחיה וטענה שלא היה דמיון בין בושיקי לבין התמונה שהראו לה בתל־אביב (כנראה תמונתו של סאלאמה, לפי הבנתו של התובע).

פעלו כקבוצה

בנאום הסיכום שלו שב וגולל התובע את פעילותה של הקבוצה בנורווגיה מתוך כוונה להראות שהנאשמים פעלו כקבוצה, מתוך תיאום וידיעה על מה שמתרחש, עם מכשירי־קשר ומכשירי־קשר? קריאות טלפוניות לאוסלו כשהמטלפן הוא „יוסי" (הוא „מייק" הוא „לאטקי") ואילו מקבל הידיעות באוסלו הוא צבי שטיינברג. עוד אדם אחר יושב אותה שעה בשגרירות באוסלו — מיכאל דורף.

על שתי שיחות טלפוניות התעכב התובע במיוחד. האחת בוצעה דקות ספורות לאחר השעה שבע בערב. לדברי התובע, נראה ששטיינברג נתבקש ע"י „מייק" בלילהאמר למסור שנתקבלה שם החלטה מסויימת או שהוא ביקש לקבל הוראה מסויימת. ואילו בין 10 ל־11 בערב (בושיקי נרצח כאשר הגיע לביתו מהצגת הקולנוע אותו ערב. ש.ג.) נתקבלה על ידי שטיינברג שיחה נוספת, אבל לדעת התובע — שיחה זאת כבר לא היתה מלילהאמר.

בישיבה בדלתיים סגורות גולל התובע בפני בית־המשפט את חלקו של כל אחד מן הנאשמים בפעולת הקבוצה. נקודה נוספת שביקש התובע להבהיר לבית־המשפט: ברומא נורה אדם מנשק בעל אותו קאליבר, בו השתמשו אלה שחיסלו את בושיקי. גם ברומא היה שימוש במכוניות שכורות והאיש נורה על ידי שני אנשים ליד פתח ביתו. בפאריס נורה קובייסי ליד פתח ביתו באותו מספר יריות שנורו על בושיקי. אך מתוך הקירות באליפטות מכתב, שכלי־הנשק בהם השתמשו במקומות אלה אינם זהים.

„חזק ואמץ" וזרי־פרחים לנאשמים

נציגי העתונים הישראליים המסקרים את המשפט באוסלו שיגרו ערב נאום הסיכום של התובע, זרי־פרחים לששת הנאשמים. הזרים נשלחו לתאי המעצר בהם יושבים הנאשמים בשני בתי־הכלא באוסלו. לכל זר הוצמד פתק, עליו נכתבו ארבע מילים: „שבת שלום. חזק ואמץ". למחרת, כאשר נכנסו הנאשמים לאולם בית המשפט, הם הודו לעבר ספסלי הכתבים הישראליים.

אגב: עתוני נורווגיה כתבו, כי בישיבת בית המשפט הסגורה „הרכטית", שנערכה ביום ה', כפה בית המשפט על קצין המשטרה ראוולו שטיינר לגלות לבית־המשפט כיצד נודע, שמסר לו האשם דן ארבל בחקירה המשטרתית, והקצין הנורווגי הבטיח לדן לא להשתמש בו בבית המשפט. הקצין סירב להעיד בנושא זה, אולם לבקשת התובע כפה עליו בית המשפט לגלות את הידע. העתון „ו.ג." כתב, שדן ארבל גילה לראוולו שטיינר את שמות אנשי „המוסד" באירופה. כן מסר דן, לפי ידיעות בעתונות הנורווגית, פרטים על תנועותיו של עלי הסן סאלאמה באירופה.

„אוויאיישן וויק"

ישראל ביקשה מטוסים בלי טייסים „איי.קיו.אם.־91"

מאת נחום ברנע, סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון, (מיוחד ל„דבר"). — ישראל ביקשה לרכוש בארה"ב מטוסים בלי טייס מדגם „א. קיו.מ.־91־קומפאס ארו" לביצוע משימות סיור בגובה רב — על כך מסר אתמול „אוויאיישן וויק".

ישראל הגדירה את המשימות המיועדות למטוס כסיורים בגובה רב לאורך ים־סוף והים התיכון, אך עד עתה לא נענה חיל־האוויר האמריקאי לבקשה, מחשש שהמטוסים יוצעו להידרות לתוך מצרים.

חיל־האוויר האמריקאי השקיע 250 מיליון דולר בפיתוח מטוס זה, שמעולם לא נוסה במשימות מבצעיות. המטוס נועד לחדור לעומק שטח האוייב, לצורך סיור, צילום וביון אלקטרוני, אך בטרם נשלם פיתוחו אסר הנשיא ניקסון על המשך הטיסות מעל שטח והמטוסים אופסנו במחסנים.

קלרספלד מכחישה שנעצרה בדמשק

ביירות. (צ"ר וע"ן). — ציידת הנאצים המערב גרמנית, ביאטה קלרספלד, הכחישה ביום ו' ידיעה המספרת כי היא נעצרה בדמשק, לשם הגיעה ביום ה' כדי להגיש לשלטונות הסורים עצומה בקשר לשבויי המלחמה הישראליים.

בשיחה עם כתב „רויטר" השיבה ביאטה קלרספלד בשלילה נמרצת, כשנתבקשה להגיב על הידיעה המיוחסת לבעלה, סרז', שאמר בפאריס כי נראה שהיא נעצרה על ידי השלטונות הסוריים. „אינני יודעת מי פירסם ידיעות כוזבות כאלו" — אמרה.

קלרספלד הוסיפה כי נתקבלה „באדיבות רבה" בבירה הסורית, אף על פי שלא הצליחה במאמציה להיפגש עם הנשיא אסד, כדי להגיש לו עצומה לשיחרור השבויים הישראלים.

בהודעה שפירסמה שגרירות סוריה בפאריס נאמר, שביאטה קלרספלד נתקבלה ביום ו' בדמשק על ידי מנהל מיניסטריון ההסברה, סאבת קאבאני.

בהודעה נאמר, כי קבאני ענה „על כל השאלות שהוצגו בפניו על ידי קלרספלד בענין שבויי המלחמה הישראלים. הוא הסביר לה את הקפדתה של ממשלת סוריה בבעייה זו, ואחר כך ערך לה סיור בדמשק, הראה לה בעיקר את הרובעים שניזוקו במלחמת אוקטובר".

יחסי ארה"ב—מצרים יחודשו עם השלמת הסכם ההפרדה

מאת נחום ברנע, סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון, (מיוחד ל„דבר"). — דיפלומאטים אמריקאיים המלווים את שר־החוץ האמריקאי הנרי קיסינג'ר אומרים כי היחסים הדיפלומאטיים המלאים בין מצרים לארה"ב יחודשו לקראת סיום ביצוע הפרדת הכוחות, כלומר, לפי ההסכם, תוך 40 יום — על כך מסר כתב „ניו יורק טיימס" ברנרד גוורצמן המלווה את קיסינג'ר.

הדיפלומאטים גם אמרו לכתב, כי לפי הערכתם תחדש ארה"ב את היחסים עם [illegible] בתוך אותה תקופה.

קיסינג'ר התקבל בהתלהבות ניכרת בעת סיור בלוקסור במצרים אתמול. [illegible] של ארה"ב במצרים.

ניקסון יבקר השנה במוסקוה

ואשינגטון — דובר הבית הלבן אישר אתמול, כי ביקורו של הנשיא ניקסון בברית־המועצות יתקיים השנה הזאת. ההודעה על ביקורו של נשיא ארה"ב נמסרה [illegible] שר החוץ הסובייטי אנדריי גרומיקו.

דובר הבית הלבן הוסיף, כי טרם נקבע מועד הביקור. הוא הזכיר, כי כבר בישיבת העתונאים שלו בסאן קלמנטה, לפני כחודש, מסר הנשיא ניקסון, כי בחודשים הקרובים הוא מתכוון לבקר במוסקווה.

[illegible]

ברז'נייב לא גילה את המועד [illegible] הדיפלומטיה הסובייטית [illegible].

צרפת הכריזה על ניוד הפרנק

פאריס. (צ"ר ויו־פ"י). — ממשלת צרפת הכריזה אמש על ניוד שער הפרנק לתקופה של שישה חודשים.

הפרלמנט הצרפתי נקרא לכינוס מיוחד [illegible].

ההחלטה על ניוד של הפרנק [illegible].

בחוגים כלכליים נאמר, כי התוצאה הראשונה של ניוד הפרנק תהיה [illegible] לשער הדולר האמריקאי.

הפגישה הראשונה בין שני הרמטכ"לים בקילומטר ה־101

רמטכ"ל צה"ל רב־אלוף דוד אלעזר מגיע לאוהל הדיונים בלווית אלוף פיקוד הדרום אברהם אדן (משמאל), אלוף קלמן מגן וא"מ דב שיאון.

הרמטכ"ל המצרי גנראל עבדל גאני גמאסי מגיע לאוהל הדיונים

מפקד כוח החירום גנראל אנסיו סילאסוואו מקבל את פני שני הרמטכ"לים.

מאת שמעון עופר

הפגישה בין הרמטכ"ל הישראלי והרמטכ"ל המצרי שנערכה ביום ו' במרחק 101 ק"מ מקהיר, החלה בשעה 12.32. שני הרמטכ"לים הצדיעו זה לזה אך כפי שנודע לא לחצו ידיים.

באזור אוהל האו"ם בק"מ ה־101 הורגשה תכונה רבה כבר בשעות הבוקר. יחידות רבות של כוח החירום של האו"ם התפרסו בשטח המגודר. שם גם אוהלים נוספים בהם אוהל ישראלי ואוהל מצרי. כן הגיעו עתונאים רבים, צוותי טלוויזיה וצלמים, הן מישראל והן ממצרים. בצד המצרי של שטח המפגש יצרו שוטרים צבאיים מצריים שרשרת, כדי למנוע מעבר העתונאים לקרבת האוהל. חיילים מצרים סקרנים עקבו אחר הנעשה ממרחק רב להם. גם בצד הישראלי היו העתונאים מאחורי מחסום תיל. [illegible]

צילומים הדדיים

בשעה 11 בדיוק הגיעה [illegible] לאוהל [illegible] יצא מפקד כוח החירום גנראל אנסיו סילאסוואו. המפקד התקבל בהצדעות על ידי קצינים [illegible]. בבואם [illegible] חיילי או"ם [illegible] קצינים [illegible].

בשעה 11.54 [illegible]

[illegible] רום בראשי תיבות. בסוף המעמד [illegible]: בשם מצרים — גנראל גמאסי, ובשם ישראל — רב־אלוף דוד אלעזר. כן חתום בתור עד: גנראל אנסיו סילאסוואו, מפקד כוח החירום של האו"ם.

דיון ראשון על קריאת ההסכם

מיד אחרי טקס החתימה, החל דיון ראשון בין שני הרמטכ"לים. [illegible] על [illegible] ההסכם. הדיון [illegible] יימשך היום באותו מקום. [illegible]

להם כיבוד. אחד החיילים מכוח החירום אף [illegible] כשעל זרועו [illegible], כמלצר לכל דבר.

בשעה 1.23 יצא גנראל גמאסי מן האוהל ונפנה לצד המצרי ומיד אחריו יצא גם רב־אלוף דוד אלעזר, כשכל אחד מהם פונה לעבר הצד שלו עם מלוויו. [illegible] הצדדים [illegible] צילומי הטלוויזיה [illegible].

בזה נסתיימה הפגישה הראשונה בין הרמטכ"לים של ישראל ומצרים.

תגובות חיוביות בעולם על ההסכם

מאת [illegible], סופר „דבר" באירופה

דובא, (מיוחד ל„דבר"). — [illegible]

[illegible]

גם המערכת הבטחונית וגם העתונות טעונות ביקורת

מועצת העתונות סיימה דיוניה על העתונות בתקופת החירום והחליטה על הקמת ועדה מיוחדת שתגבש הצעות בנושא

מליאת מועצת העתונות החליטה ביום ו' — בסיום הדיונים על העתונות בתקופת החירום — שוועדה משותפת, בהרכב נשיאות מועצת העתונות, נשיאות ועדת העורכים והוועדה המיוחדת שנבחרה על ידי הנהלת האיגוד הארצי של עתונאי ישראל, תגבש הצעות בתחום הנושא הזה ותביאן בפני מליאת מועצת העתונות.

יו"ר הישיבה עו"ד ד"ר י. [illegible], שסיכם את הדיון על העתונות בשלוש ישיבות של המליאה ב„בית סוקולוב" בת"א, ציין, כי באו בו לידי ביטוי היבטים שונים של הבעיה: סגירת מקורות מידע, ללא קשר עם בעיית הבטחון, וביקורת, שראתה אך ורק את הצדדים השליליים, בלי להסתכל בקנקן ולראות את תכנו.

„העתונאים ואישי הציבור, שהשתתפו בוויכוח, הצביעו על כך שהעתונות, בהיותה מכשיר חינוכי במדרגה ראשונה, חייבת לאזן את ביקורתה המוצדקת בצד אחד עם שמירה על מוראל הציבור בשעות קשות בצד שני. אין לפרש את שמירת המוראל כהסתרת האמת, אלא כחובה למסור לידיעת הציבור אמיתות [illegible] לראות גם דברים היכולים [illegible] על עמידתו [illegible] בתקופת החירום", אמר ד"ר [illegible].

אל לעתונות להתעטף ב„אדרת של מתנגדים"

בהמשך הדיון יצא אהרן שמיר מ„ידיעות אחרונות" נגד ההוראה הבירוקרטית של שר הבטחון, האוסרת על עתונאים לראיין מפקדים וחיילים בצה"ל. לדעתו, מספיקות הצנזורה והאחריות הציבורית של כל עתונאי, ואין מקום להגבלה נוספת. צה"ל איננו צבא מקצועי, המנותק מהעורף, וניתוק כזה עלול להוריד את מצב הרוח. הוא הוסיף, שבתיאור המצב בחזית ובעורף יש להבחין בין מוראל ירוד לבין מצב רוח בלתי מרוצה, והמושג האחרון הולם יותר את התמונה הנכונה.

גרשון הל מ„ידיעות אחרונות" הציע לחזק את ועדת העורכים של העתונות, כדי לקבוע איסורים של הצנזורה, שהם בבחינת [illegible]. עם זאת הציע, שיש מקום לסייגים בפירסום מידע, כדי לא לגלות מידע למודיעין של האויב. אין לעבור על [illegible]. [illegible]

יעקב רבי אמר, כי יש להתנגד להקמת מוסד בלתי־ממשלתי שיטפל בסילוק [illegible]. העתונות מקנה מידע [illegible].

[illegible] להפליל את האמה, ולצורך זה יש לפתח בתקופת חירום כיוון של „אהבת ישראל".

יש מקום לביקורת על צה"ל

[illegible]

„האם לא היה מחדל בעתונות? [illegible]

„תדמית שהודרה אחד הקורא"

[illegible]

קורות של נציגי הציבור במליאה על העתונות [illegible]

מסביב „על הבאי" בחזית

[illegible]

מזכ"ל ההסתדרות בפועל ירוחם משל מברך את שר העבודה והשירותים הסוציאליים של מדינת נורד־ריין־וסטפליה, ורנר פיגן

השר הגרמני פיגן סיים ביקורו

מזכ"ל ההסתדרות ירוחם משל קיבל ביום ו' בלשכתו בבית הוועה"פ את ד"ר ורנר פיגן, שר העבודה, הבריאות והשירותים הסוציאליים של מדינת נורד־ריין וסטפליה ברפובליקה הפדרלית.

בשיחה במרכזת שנסבה על נושאי האיגוד המקצועי, משק הפועלים, שכר המינימום ויחסי עבודה בשעת חירום השתתפו גם מנכ"ל משרד העבודה אריה גרזאל ומזכיר מחוז מפלגת העבודה בת"א דב ברמאיר.

השר פיגן, יליד 1921, היה [illegible], ראש עיריה וחבר הפרלמנט הפדראלי, עד כהונתו בשנת 1966 שר לענייני עבודה של מדינת וסטפליה. הוא עשה ביקור כאורח מרכז העבודה.

נחתם הסכם בין [illegible] המפלגות

הסכם לשיתוף פעולה בין המפלגה הסוציאל דמוקראטית בגרמניה צפון ריין וסטפאליה לבין מחוז מפלגת העבודה של תל־אביב נחתם בסוף הביקור של השר פיגן, יו"ר המפלגה הסוציאל־דמוקראטית בחבל זה ושר הבריאות [illegible]. ההסכם נחתם ע"י פיגן ו[illegible] דב ברמאיר מזכיר העבודה במחוז תל־אביב. ההסכם כולל חילופי משלחות, אינפורמציה, סמינרים ומפגשים רציונאליים, בדיקת האפשרות לשיתוף פעולה בין לאומי [illegible].

פיגן הביא עמו תרומה של 750 אלף מארק שתוקדש להקמת מעון ילדים במסגרת ארגון אמהות עובדות בתל־אביב.

פיגן המסיים היום את ביקורו בארץ נפגש כאן עם שר הבריאות ויקטור שם־טוב, מזכיר ההסתדרות ירוחם משל, מזכיר העבודה אהרון ידלין, הי"כ אהרון ידיב?, מנכ"ל משרד העבודה אריה גרזאל ואישים אחרים. ביום ו' היה אורח מועצת פועלי תל־אביב ובקר בלוית מזכיר המועצה אורי אלפרס בבית „דבר".

ארה"ב מקווה שמסע סאדת ירכך אמברגו הנפט

מאת נחום ברנע, סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון, (מיוחד ל„דבר"). — פקידים בוואשינגטון הביעו אתמול תקווה, שבמסעו לריאד ולבירות של מדינות נפט ערביות אחרות ישכנע סאדאת את ממשלותיהן להקל את האמברגו על הנפט.

יש לייחס משמעות לכך שהנשיא ניקסון, בנאומו המוקדש לאומה אתמול על בעיית האנרגיה, לא קרא למדינות ערב לבטל את האמברגו, בניגוד לנאומים קודמים שלו בנושא זה, (לבדות שסגן הנשיא והממונה על האנרגיה בבית הלבן עשו זאת מיד לאחר חתימת ההסכם המצרי־ישראלי).

הודעת ניקסון על הקלה במשבר

ואשינגטון. (יונייט, ע"ט וצ"ר). — נשיא ארה"ב ריצ'ארד ניקסון הכריז אתמול בנאום [illegible] בכל רחבי ארה"ב, כי הושגה התקדמות במאמצים להתגבר על משבר האנרגיה ואמר, שיתכן קשיים נוספים החורף ולא יהיה צורך בקיצוב דלק באביב.

ניקסון אמר, כי [illegible] הנפט להיום, [illegible] ירידה ניכרת לעומת [illegible] הקודמת. [illegible] תוצאה של [illegible] מלפני 10 שבועות אל [illegible] ארה"ב, [illegible] על עצמם קשיים מסויימים [illegible], כדי להקל על המחסור הצפוי בדלק. הנשיא [illegible] במיוחד את היענותם של תושבי ארה"ב להנהגת שבתון [illegible] ביום אחד בשבוע, [illegible] להגבלת המהירות עד כה. בעקבות [illegible] ירדה צריכת הדלק בארה"ב בדצמבר בערך ב־5 אחוזים מתחת לרמה הצפויה.

ניקסון הבטיח, כי יעשה כל יכולתו כדי להביא להורדת מחיר הנפט וכדי למנוע שהחברות פרטיות יפיקו רווחים על חשבון קשיי הציבור.

עוד אמר הנשיא, כי בטווח רחוק יסבלו גם הארצות המפיקות נפט מהמדיניות [illegible] שלהן. [illegible]

הכ"ו מן הארכיון

דבר ספורט

„אקספרס השרון" נעצר בבאר־שבע — 2:0
המובילה — יחידה ללא הפסד — 0:3

הפועל חיפה – הפועל ת"א	0:1	
הכוח ר"ג – בית"ר ת"א	0:1	
מכבי נתניה – מכבי יפו	0:0	
בני־יהודה – הפועל חדרה	0:0	
מכבי חיפה – מכבי פ"ת	0:0	

המוליכה בראש הטבלה, מכבי ת"א, מוסיפה את מעמדה בפיסגה. בנצחון (0:3) על בית"ר ירושלים ובתיקו אפס בין מכבי נתניה ומכבי יפו, הרחיקה אותה מהן 2 נקודות מנתניה ואיפשרה לה ליצור לעצמה מקדמה רצינית במאבק על האליפות.

הפתעת השלישית לטוב, הפועל כפ"ס נחלה הפסד ראשון העונה ברגלי כדורגלני הפועל באר־שבע (2:0). בית"ר ת"א ניצחה בפעם השניה ברציפות, ע"י האלופה הכח ר"ג 1:0 במשחק הלוך.

מכבי חיפה טיפסה למקום הי"4 לאחר שסיימה בתיקו אפס את משחקה הביתי עם מכבי פ"ת. אל המקום הלפני־אחרון הדרדרה הפועל ת"א, שנחלה הפסד רביעי ברציפות ברגלי הפועל חיפה (1:0).

המפגש הפיקנטי בין שתי הנרדפות, בני־יהודה והפועל חדרה, לא הוכרע. שתי הקבוצות התחלקו בנקודה לאחר תיקו אפס כאכזב.

המשחק הסמוך בין הפועל ירושלים והפועל פ"ת לא נערך כאחר שהמגרש בבירה היה מוצף מים ומכוסה בוץ.

ב־7 המשחקים שנערכו הובקעו בסך הכל 7 שערים בלבד.

טבלת הליגה הלאומית

1.	מכבי ת"א	9	3—16	15
2.	מכבי נתניה	9	3—11	13
3.	כפר סבא	9	7—10	12
4.	הפועל חיפה	9	12—11	11
5.	מכבי יפו	9	4—6	10
6.	בית"ר ת"א	9	5—6	9
7.	הכח ר"ג	9	8—8	9
8.	בני יהודה	9	5—4	9
9.	מכבי פ"ת	9	10—7	9
10.	הפועל חדרה	9	7—4	8
11.	בית"ר י־ם	9	15—10	8
12.	הפועל פ"ת	8	8—11	7
13.	הפועל ב"ש	9	11—10	7
14.	מכבי חיפה	9	13—9	6
15.	הפועל ת"א	9	10—6	5
16.	הפועל י־ם	8	12—4	4

משחקי השבת הבאה

- הפועל חדרה — הפועל כפ"ס.
- הפועל חיפה — באר־שבע.
- הפועל פ"ת — הפועל ת"א.
- בני יהודה — הפועל ירושלים.
- בית"ר ת"א — מכבי יפו.
- בית"ר י־ם — מכבי נתניה.
- מכבי פ"ת — מכבי ת"א.
- הכח ר"ג — מכבי חיפה.

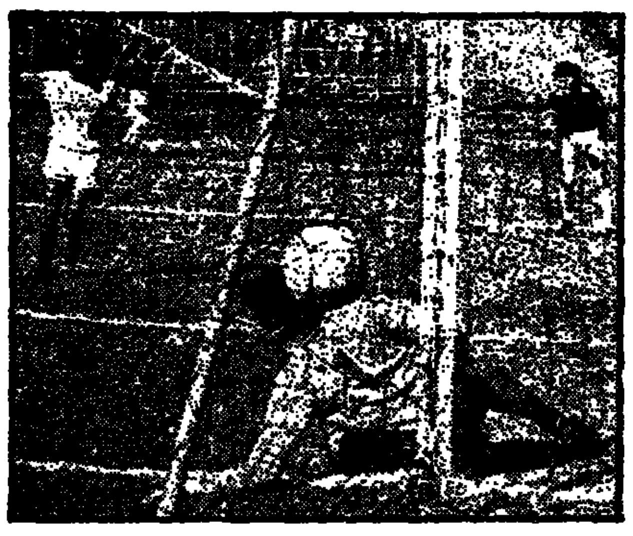

זינוקו של אליהו בניש, שוערה של הפועל חיפה, היה מיותר, כי הכדור שנבעט ע"י חלוץ הפועל ת"א פגע ברשת החיצונית.

דרור בר־נור (מימין, בחולצה בהירה) מכניע את סורינוב

המגרש בבירה היה כשיר ל...סקי

נומה ועופר ניתקו לראשונה שרשרת ההישגים

שלושער נוסף תוך 8 ימים

אלון הנחיל הפסד רביעי רצוף

נתניה לא ניצלה יתרון ביתי

שערו של שהרבני עורר את הצופים

חניכיו של מאירי החמיצו נצחון

ברזיל ניצחה את ברה"מ 78:82

שמשון — הפועל טבריה 0:1
מרמורק — בית־שמש 2:4

מאת כתבנו

ליגת א'

טבלת מחוז הדרום

1.	שעריים	9	9—18	15
2.	הפועל יהוד	9	14—25	12
3.	מרמורק	9	9—18	12
4.	בית־שמש	9	14—20	11
5.	הפועל חולון	9	8—11	10
6.	הפועל לוד	9	16—14	10
7.	הפועל רמלה	9	10—9	9
8.	הפועל אשדוד	9	10—8	9
9.	באר־יעקב	9	18—12	9
10.	בית"ר רמלה	9	8—8	8
11.	ראשון־לציון	9	16—9	8
12.	רמת־עמידר	9	12—11	7
13.	בתים	9	12—7	7
14.	נס־ציונה	9	9—6	6
15.	מכבי חולון	9	11—5	6
16.	הפועל דימונה	9	13—7	5

טבלת מחוז הצפון

1.	הפועל טבריה	9	4—11	15
2.	הפועל צפת	9	11—18	14
3.	טירת הכרמל	9	6—13	13
4.	הפועל עכו	9	5—10	12
5.	הפועל ר"ג	9	4—8	12
6.	שמשון ת"א	9	6—15	11
7.	קרית־אתא	9	8—18	9
8.	הפועל הרצליה	9	8—9	9
9.	נהריה	9	14—11	9
10.	בית"ר נתניה	9	10—10	8
11.	הפועל נתניה	9	12—9	8
12.	בני־נצרת	9	10—8	7
13.	נחליאל	9	10—6	7
14.	מכבי הרצליה	9	16—7	4
15.	מגדל־העמק	9	27—5	4
16.	קרית־שמונה	9	18—11	2

ליגת ב'

כדורידני יפאן יבואו כמתוכנן

נבחרת הכדוריד של יפאן תגיע בקרוב לישראל כדי לשחק בשני משחקים נגד הנבחרת הישראלית.

מינשנגלדבך מגיעה היום — תשחק ביום ג'

8 תוצאות תיקו בליגה האנגלית אתמול

אנטוורפן — בארק 82:87

הפסד נוסף לישראלי קלובסקי

הסגל - מכבי ר"ג 78:88
במשחק אימון לקראת המסע בארה"ב

התוצאה לא קיפחה שום קבוצה

מלך השערים

1.	ישראל פגל (הפועל כפ"ס)	6
2.	דרור ברנור (מכבי ת"א)	5
—.	בני אלון (הפועל חיפה)	5
4.	שלום אביטן (בית"ר ר"ג)	4
—.	עודד מכנס (מכבי נתניה)	4
—.	ריקרדו ברולר (מכבי נתניה)	4
—.	אברהם נומה (באר־שבע)	4
—.	יהודה שהרבני (הכח ר"ג)	4
—.	גבי רהן (מכבי ת"א)	4

פיקסבאן — תורקיה 2:2

מס ערך מוסף לא יונהג לפני אוקטובר

מאת יהודה ליטאני, סופר המדור הכלכלי של "דבר"

מס ערך מוסף לא יונהג לפני אוקטובר השנה, באחר שר האוצר מציגים ממציאות התהליך הכללי, כפי שנראה על ידי הנהלת מס הכנסה, ל"מרכז" ולהנהלת ההסתדרות, עם כניסת תקציב המדינה לשנת 1974.

בעקבות ההודעה על ההנהגה של מס ערך מוסף בתחילת שנת הכספים הקרובה בחברה, התכוננו באוצר לקראת המתנה ועל פי ההערכה המקורית בהתאם לזמן, בידי פנימי של הרצון למסים, והשירותים של המדינה ברצינות לקראת הנהגת המס.

האקדמאים תובעים העלאת תקרת תוספת היוקר

ההסתדרות הארצית של חברות האקדמאים בשירות הציבורי דורשת מן הממשלה לתת למקבלי שכר בהתאם להעלאת תקרת תוספת היוקר ל־1500 ל"י מ־1.1.74.

תל־אביב

הצגות לפעוטים

ארגון אמנות לעבודה תא

מתעשיינים: מפעלי המתכת טרם קיבלו הזמנות חדשות ממערכת הבטחון

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

מערכת הבטחון לא מסרה למפעלי מתכת הזמנות חדשות יותר מאלה שנמסרו לפני המלחמה, מפעלי מתכת רבים, שציפו לקבל הזמנות חדשות, טרם זכו לכך — נמסר על ידי אנשי ענף המתכת.

תובעים להבטיח זכויות המובילים הפרטיים שגויסו עם רכבם לצבא

מאת עמוס כרמלי, סופר "דבר" בחיפה

נהגי התברואה בעיריית תל־אביב פתחו בשביתה

מאת רבקה הרניק, סופרת "דבר" בתל־אביב

נהגי התברואה בעיריית תל אביב פתחו אתמול בשביתה, שכתוצאה ממנה תשותק הוצאת האשפה מן הבתים. ועד ארגון עובדי העירייה מסר ל"דבר", כי נהגי התברואה לא הודיעו לארגון על החלטתם לשבות ושביתתם אינה על דעת הארגון והיא בלתי מאושרת.

חברת "פז" תשקיע 75 מיליון ל"י בתכנית חומש

מאת סופר "דבר" בחיפה

חברת "פז" השלימה תכנית חומש שבה תשקיע 75 מיליון ל"י. במסגרת זו השקיעה כבר בשנת הכספים הנוכחית 12 מיליון ל"י.

המיכלית "סיריניה" הוחזרה לשירות

מאת סופר "דבר" בחיפה

המיכלית "סיריניה", בת 3000 טון, שהוצאה לפני כחודשים, הוחזרה לשירות.

לנופש החלמה והפגת המתח

הודעות לציבור

משרד התקשורת — מכרז מס' 10/73

משרד התקשורת — מכרז מס' 141/73

מדינת ישראל — משרד התקשורת — מכרז מס' 152/73

מכרז מס' 4—42/73 — המפירות בקר

מכרז מס' 4—43/73 — המפירות צאן

הזמנה לדין — בבית משפט השלום בפ"ת — משפט אזרחי מס' 32/74

הזמנה לדין — בבית משפט השלום בפ"ת — משפט אזרחי מס' 33/74

הזמנה לדין — בבית משפט השלום בפ"ת — משפט אזרחי מס' 34/74

14.1.74

אוניברסיטת תל־אביב

מודיעה

לציבור הסטודנטים המגויסים

כי החל ביום 1-1-74

מונה סגן המזכיר האקדמי

מר נויכה שטרנאו

כנציב קבילות לסטודנטים

סטודנט אשר לו השגות על הטיפול בו ביחידת הלימוד יוכל לפנות בכתב או בע"פ אל נציב הקבילות.

את מר שטרנאו ניתן להשיג במזכירות האקדמית טלפון 416111, קו 572 או בביתו טל' 252596 ת"א

בית ציוני אמריקה

פגישה חברי המועדון

הנהלה: הח"כ יגאל הורביץ (ליכוד), הח"כ משה כרמל (מערך), הח"כ יצחק רפאל (המפד"ל)

הזמנות מקומות בבית ציוני אמריקה, טלפון 259341—3—3.

עיריית פתח־תקוה

מכרז מס' 3/74

י. ספיר
ראש העיריה

המועצה המקומית קרית טבעון

מכרזים פומביים (עובדים)

א) מס' 3—73/74

1. תואר המשרה: **גזבר המועצה**
2. דרגת המשרה: בהתאם לנתוני המועמד
3. שעור המשרה: מלאה
4. תאור התפקידים: אחריות לניהול הפעולות הכספיות והמשקיות של המועצה
5. דרישות המשרה

ב) מס' 4—73/74

1. תואר המשרה: **מנהל חשבונות ראשי**
2. דרגת המשרה: בהתאם לנתוני המועמד
3. שעור המשרה: מלאה
4. תאור תפקידים: ניהול ופיקוח על הנהלת החשבונות במועצה
5. דרישות המשרה

ג) מס' 5—73/74

1. תואר המשרה: **מהנדס המועצה**
2. דרגת המשרה: בהתאם לנתוני המועמד
3. תאור התפקידים
4. שעור המשרה: מלאה
5. דרישות המשרה: מהנדס בנין או אדריכל רשום בא.א.א.

י. קוזנברג
ראש המועצה המקומית

מדינת ישראל — משרד הפנים — הממונה על מחוז ירושלים

ירושלים, 10.1.1974 מס' תיק 11/2238

א.נ.,

הריני מתכבד לאשר בזאת קבלת מכתבכם מ־27.12.73

בכבוד רב
ד. דוד
הממונה על מחוז ירושלים (בפועל)

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונות 5831/73

הזמנה

דוד דוד, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונות 233/74

הזמנה

דוד דוד, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב

תיק עזבונות 4973/73

הזמנה

בכל בית תנ"ך

בארבעה כרכים

מפורש על ידי פרופ. א.ש. הרטום

לפי שיטת פרופ. מ.ד. קאסוטו

בהוצאת "יבנה"

ספרית דבר

ב־129 ל"י במקום 210 ל"י

הרוכש תנ"ך עד סוף החודש יקבל שי האנציקלופדיה לאישים בתנ"ך (מחירה — 22 ל"י)

הרכישה והסדר התשלומים בכל סניפי "דבר" ברחבי הארץ ובמרכז — ת"א, רחוב שינקין 45, טל' 286141

לכבוד ספריית "דבר" ת.ד. 199 תל־אביב

הנני מבקש לשלוח לי את כל התנ"ך ב־4 כרכים לפי שיטת פרופ' קאסוטו, במהדורת "דבר" בהוצאת "יבנה" לפי הסימון למטה (סמן את המשבצת המתאימה).

□ הנני מצרף בזה המחאה דאר/צ'ק מס' ___ על סך 129 ל"י.

□ הנני מצרף בזה המחאת דאר/צ'ק כ־ ___ על סך 29 ל"י ואת היתרה בסך 100 ל"י אני מתחייב לשלם ב־4 התשלומים שווים ורצופים של 25 ל"י כל חודש.

שם ___ מס' ת.ז. ___
כתובת ___ חתימה ___

קלעת עג'רוד ובּיר סואץ

מאת צבי אילן

בבוא כברים, בשטח הנתון בידי צה"ל, אינו מטופע בכרידים ארכיאולוגיים, וטוב שכרגע יש לפחות אתר אחד שאפשר לראות ולהציע ביקור בו. נתגלו אמנם באיזור כספר אתרים ושרידים, אך השרידים (שחלקם הזכרנו ברשימה קודמת) הועברו לאיכספליה ולמוזיאונים שונים. את האתרים הבודדים שנתגלו לא הצליחו עדיין למצוא ולבקר בהם. אקוה שיורם צפריר ואבנר גורן יצליחו להגיע לאותם מקומות בצבעיים, ונוכל לספר עליהם בהמשך. הפעם נדבר על קלעת עג'רוד, התחנה החשובה בדרך אל־חג' ובהדרכם של צליינים וחוקרים במאות הקודמות. חקירתה של דרך אל־חג' העוברת בסיני, בדרכה לעקבה ומשם למכה ומדינה, דרכם של עולי הרגל המוסלמים, היתה רהוטה מאוד. לפני כשנתיים היה לנו הפגנ לסקור על גילויים חשים בסלולה אתרים לאורכה. ליד תמד וליד המיתלה, ובעקבות זאת ניתנה ד"ר ש. תמרי להתמסר לחקר הדרך ופירסם עבודה מצויינת על קלעת א־נחל. בכל עבודתינו נתקלנו תמיד בשם התחנה המערבית יותר בדרך החג', היא עג'רוד. היתה זו אחת התחנות הראשונות של החג' ביציאה ממצרים וכאשר יצאו ממנה היו באים כבר באותו יום לסיני. עתה זכינו להיות במקום, בסיור יחד עם זאב משל, שהוקדים וביקר במקום ובדק את שרידיה.

תחנה קדומה

עג'רוד נזכרת כבר בתקופה קדומה למדי בתיאורי דרך החג'. הסופר איסחק אל־הרבי (שחי במאה הט' לספירה) מזכירה, ואחריו גיאוגרפים וכרוניסטים ערבים אחרים, כגון איבן־חורדדבה, איבן רוסתה, קודאמה, אל־מוקדסי, יעקובי ואידריסי. כלומר — תחנה זו היתה בשימוש כבר מימיו הראשונים של החג'.

בין החוקרים היו שניסו לזהות אותה עם פי החירות של המקרא (שמות י"ד, א'), בחפשם את נתיב יציאת מצרים הדרומי. רובינסון ביקר במקום ב־1841 ומסר שיש בו מצודה רבועה עם באר מים מרים, עץ ואדי א־משאש, מסגד וקבר עתיק.

ש. תמרי שיער שהח'אן בעג'רוד ניבנה ע"י אאל מלכ אל־ג'ובנאר במחצית הראשונה של המאה הי"ד. היה זה ח'אן מבוצר (בגודל 60X60 מ'). ב־1509 בנה קאנצוה אל־ע'ורי במקום בורג'־מבצר (שגודלו 15×37 מ'). במחצית השניה של המאה הט"ז בנו הסולטאנים הממלוכיים במקום ח'אן ובורג'.

שרידי המקום

חורבות עג'רוד מצויים מצפון לכביש הדרומי סואץ—קהיר, כ־17 ק"מ ממערב לעיר סואץ. המקום מצוי כדרום־מזרח לתחנת הרכבת עג'רוד בקו סואץ—קהיר. במפה 1:100.000 מסומן המקום כ"באגר מים תג'רקיקי" (נ"צ מקורב 442/327).

השרידים מצויים בשני עברי מסילת־רכבת גדולה שנבנתה במקום זה. מדרום למסילה מצוי הבורג', זוהי מצודה מלבנית שב־4 פינותיה היו מגדלים עגולים. בחלק הדרומי שלה אפשר להבחין בפתחים, קשתות ובחדרים עם תקרה מקומרות. קטע זה שורד לגובה 2 קומות. בחצר המצודה יש באר בנויה. רוב האבנים החיצוניות של המצודה, אבני הגזית הגירניה, נשדדו. באתר פזורים חרסים מוגנים, ערמיסי־הבינויים וארלך. מדרום־מזרח למצודה מצויה בריכת־מים בנויה גדולה, שיורדים אליה גרם־מדרגות. הקירות הנראים לעין בנויים לבנים צרופות אדומה. בפינת הבריכה יש מבנה־ביטון, הנראה כמגבר קטן.

מעבר למסילה מצוי ריכוז של שרידים, שבקשי אפשר להבחין בו קירות ומיתאר מגדלים. כאן היה כנראה הח'אן, שהבורג' הסמוך הגן על שוכניו. לפי מקורות ספרותיים גודל הח'אן היה 60×60 מ'. היו לו 4 מגדלי־פינה ו־2 מגדלים משני צידי שער־הכניסה. היתה באר בעומק 70 מ' עם מיתקן שאיבה (סאקיה). גודל החצר הפנימית 36×36 מ' (או 45×45 מ' לפי מקור אחר).

הקטע הדו-קומתי בקלעת עג'רוד

ביר סואץ

בצידה של קלעה עג'רוד מזכירים סופרים וחוקרים מצודה שניבנתה גם היא על־ידי קאנצוה אל־ע'ורי בביר סואץ. המקום, הקרוי גם ביר ג'ישבל, נמצא כ־5 ק"מ כמערב לעיר סואץ, וזהה לעתים עם קליסמה, העיר היוונית־רומית ששכנה בתקופה של סואץ. זיהוי זה הוא מוטעה כנראה. קליסמה (שבפי הערבים הפכה לקולזום) שכנה על תל כחצי ק"מ כצפון לעיר סואץ, ועתה אינה בשטחנו. אדוארד רובינסון, החוקר הנודע לביקור כאן ב־1841, מבדיל בפירוש בין תל קולזום לביר סואץ—ג'יסמל. הוא מספר שמים הועברו ממנה לעיר סואץ, וכן שהבאר כוקפה מצודה גדולה, שלפי כתובה הוקמה במאה הי"ו. החוקר הצרפתי קלדה פירסם ב־1921 את הבניתה של מצודה זו, בציינו לא הצליח להגיע אליה. אשמח לקבל רשמים מקוראים שביקרו במקום, או באתרים אחרים בבבוא כברים.

מדוע דרושה ממשלת ליכוד לאומי

מאת אהרן כידן

אין לחשוד בכותב הטורות הללו שהוא רוצה בממשלת ליכוד לאומי כדי להבטיח השפעה גדולה לאסכולות של "חירות" וחבריהם. בכתיבתו הוא היה מצדיק שהמערך יזכה בבחירות 1973 בנצחון גדול. שהיה מתפרש בעיני כל כמאנדאט לעשיית שלום, ואפילו משמעותו ויתורים טריטוריאליים ניכרים, לרבות ויתור על "נחלת אבות".

אם כך, ממשלת ליכוד לאומי למה?

סיבות רבות לכך, ואפתח בראשונה ובקובעת: תוצאות הבחירות. אפשר, כמובן, לפרש את התוצאות בצורות שונות. אבל מעל לכל הפירושים מוזקר הפירוש הפשוט — בסוף דצמבר 1973 הצביעו מאות־אלפי אזרחים אי־אמון בהנהגת המדינה והמערך. אין ספק שהלה זרימה של מצביעים מהמערך לליכוד, והדבר בולט ביותר בין החיילים. מצד שני הצביעו רבים יותר בעד המערך, מתוך אמון בהנהגתו ובדרכו. הצבעה זו, שיצרה שתי רשימות גדולות, לראשונה בתולדות מדינת ישראל, צריכה היתה לחייב את מנהיגיהן של שתי הרשימות להסיק מסקנות מרצון העם ולהקים ממשלה המלכדת את מיטב הכוחות שבשתי הרשימות, ואולי אף במפלגות אחרות. זה רצון העם. אולי יש צורך בסקרי דעת־קהל מהימנים, שיציגו שאלה זו לפני הציבור. אבל מובטחני שהעם ישיב תשובה חד־משמעית: רוב הציבור רוצה בממשלת ליכוד לאומי, גם אם אני והברי אינני מאושרים מרצון זה.

אין ספק ששיקול זה אינו מחייב הקמת ממשלת ליכוד רחבה. המערך יכול להקים ממשלה שתיהנה מאמון 63־64 חברי כנסת. זו תהיה ממשלת רוב. אחרי הכל נפלו כבר הכרעות בכנסת ברוב זעום יותר, ובגין הצליח להוציא את גח"ל מהממשלה ב־1970 ברוב של פחות מ־51 אחוז. תיתכן גם הקמת קואליציה דומה לזו שהיתה לפני הבחירות, שתיהנה מרוב של 68 מאנדאטים לפחות. אין עוררין על כך שהסדרים כאלה אפשריים וחוקיים, ועם זאת עדיפה ממשלת ליכוד לאומי.

הבחירות ב־31 בדצמבר היו בדמן הלא־נכון, ובברכת עמדו הנושאים הלא־נכונים ובשלב לא־נכון. המדובר בשלושה נושאים מרכזיים, בעלי משקל רגשי רב, שקבעו את התוצאות: המחדל, ממשלת הליכוד והשלום. נושאים אלה שיקפו את העבר הקרוב, את ההווה ואת העתיד הקרוב. אין ספק שעשרות־אלפי מצביעים, אם לא יותר מזה, הצביעו כדי להצביע את ההנהגת המדינה. יודעים מי שהתלבטו בין הליכוד ל"מוקד" ובסופו של דבר הצביעו בעד שולמית אלוני. יודעים גם מקרים אחרים, דומים בבציעיהם. הממשלה צדקה כשהקימה את ועדת אגרנט לטפל בנושא זה, אם כי באיחור כשלו, אבל המצביעים לא חיכו למסקנות הוועדה, הם עשו עצמם.

לסיסמה "ממשלת ליכוד לאומי" היתה משמעות אמוציונאלית רבה. מול התדמית של עולם מלוכד, המונא את ישראל או מתייחס אליה כאל מטרה, יש משקל לרעיון של התלכדות כל היהודים בארץ מול שונאיהם. גם בסיסמה זו נהנה הליכוד, ובמידה מסוימת גם מפד"ל.

המערך, בהסברתו, הצליח להדגיש רק נושא רגשי אחד: תקוות השלום. בכל ההסברה של המערך, בכתב ובעל־פה, נעשה מאמץ מצדק, להפוך את המערך ל"רשימת השלום" ואת הליכוד ל"רשימת המלחמה", אם כי הסגנון היה זהיר. הסיבות להצלחת זו היו ודאי רבות. אבל העיקרית שבהן היתה, שהבחירות היו קרובות מדי למלחמה ורחוקות מדי מהשלום. בתנאים הפוליטיים הבין־לאומיים אפשר היה לדבר רק על "סיכוי לשלום", בלי לדעת אם למחרת היום לא יתחילו שוב התותחים המצריים לרעום. או אם באמת צועדים אנו לקראת עידן של שלום.

וכאן מתגנב שוב לראש הרהור אפיקורסי. דחיית הבחירות בחודשים נוספים, לסוף פברואר או לתחילת מארס, היתה מעמידה לפני הבוחרים את הדילמות של דרך ההצבעה באור נכון יותר. מאוחר יותר. דומה שגם תוצאות הבחירות היו אז אחרות.

בכל מקרה, בחירות התקיימו, ותוצאותיהן ידועות. מה הלאה? לא רק השיקול הדמוקראטי הצרוף אלא גם שיקולים מעשיים, של מחשבה לטווח ארוך יותר, מחייבים — חובה — את הצורך בממשלת ליכוד לאומי, שיכלל בה גם "הליכוד".

ראשית, חיזוק כוחה של הממשלה במשא ומתן בחוץ. אם מדינאי ארה"ב, מצרים וירדן, המתינו בסבלנות לבחירות ולתוצאותיהן, חזקה עליהם שיבינו גם את המשמעות המדינית של ממשלת ליכוד. "הקו האדום" של ישראל — גבול הויתורים האפשרי — יצלה במוחם, ויהיה בכך כדי לגמר ברורות גם לאויבינו וגם לבעלי־בריתנו, שאין בכוונתה של ישראל לוותר על הכל. אם ועידת ז'נבה וכל שמתלווה אליה הם עניין כבישי, תהיה לכך השפעה חיובית.

לממשלת ליכוד לאומי תהיה עוד משמעות. מנהיגי המפלגות של "הליכוד" יכנסו לגמרי לתוך הכבסה המדיני. הם יבינו מבפנים מה היו הצרכים והמצבים שהניעו את הממשלה להחליט כפי שהחליטה מאז ה־21 באוקטובר 1973. הם ילמדו את המצב כפי שהוא בינואר 1974. כל מנהיגי המפלגות הגדולות יהיו חייבים להתמודד עם המציאות החדשה — של ועידת שלום תוך גיוס צבאי מלא, לפירושר סכנת מלחמה. הם יידעו מה המדיניות של ארה"ב ושל ברה"מ, כשם שיידעו מה זו של מצרים, ירדן וסוריה. כך ישפוקו למצב, שבו יש מי שיודע ונושא באחריות — ומולו יש מנהיגים של מפלגה, השניה בגודלה, המרשים לעצמם לפסול את צעדי הממשלה בלי כל אחריות. שכן הם באופוזיציה. הנסיון הוכיח כי האחריות מחייבת. היא חייבה בעבר והיא עשויה לחייב גם בעתיד.

נניח שממשלת ליכוד לאומי תקום. האם היא תפעל בצורה סדירה וממושכת? אי אפשר להזות מראש את ההתפתחות אבל דומה שיש כמה אפשרויות. אם הקמת ממשלת הליכוד, כשלעצמה, תביא לפריצת מלחמה — יהיה בכך כדי לסקל ברורות את רצון מצרים וסוריה. אם כך כותב שנקרה מלחמה כזו כשכל צה"ל מגויס מבלי שנותנו תהיה חדשים ש[illegible] חודשים. אמנם אפשרות זו סבירותה קטנה אבל יש להביא גם אותה בחשבון.

לעומת את אפשר, שעל־ידי התמדה המצהרת של "ליכוד" תמכך רציפה דמוה, ואף יצבה לסיוסות של הסכמים על שלום רצי ליתורים. טריטוריאלים מצד ישראל. אם אכנם תבשטיטה כזו יעמוד "ליכוד" לפני בעיה חמורה ביותר. אם מנחי הרשימה ישתכנו כאכנם זה מי הדיוסגים שישראל יכולה להש[illegible] בתנאים של 1974, ואם הם יסכי[illegible] לסיוסות על הסכמים כאלה. הוכל ישראל לצעוד אל של[illegible] אמיתי, בהמדינה כולה מלכ[illegible] הסכם כזה יהיה צריך על הסכם שלום שהציג קואליצי[illegible] קטנה לפני הציבור.

למען האמת, סיכוייה של [illegible] כרות כה הם קטנים. אם אש[illegible] נגיע להסדר, לא רק עם מצ[illegible] על סיני אלא גם עם ירדן ע[illegible] יהודה ושומרון, קשה לתאר שב[illegible] ואבנוגן יסכימו לוותר על נח[illegible] האבות. במצב כזה דומה שזהו כוח ב"ליכוד" יקדם להינ[illegible] בממשלת הליכוד הלאומי. אם ב[illegible] יצליח לכפות את רצונו על שותפיו ב"ליכוד" ויפרוש מהמ[illegible] לה (אולי גם עם מפד"ל) יה[illegible] בכך כדי להייב את הממשלה באת לבחירות חדשות, כאשר ויכוח בהן לא יהיה על "סיכ[illegible] לשלום" מול "סכנות מלחמה" [illegible] פוסטזה, אלא במפורש על "[illegible] להי" מול "מלחמה". בחירות א[illegible] יהיו, למעשה, כשאל־עם בדו[illegible] דומה ע"רשימת השלום" ת[illegible] לדבר בהן בפשטות. והעם צר[illegible] יהיה להחליט בין שני אלטר[illegible] סיבות ריאליות. בחירות כאלו [illegible] עדיפות. מבחינת תכנן ומהו[illegible] על הבחירות שנוהלו בדצמ[illegible] 1973.

מובן שייתכנו גם התפתחוי[illegible] אחרות — פילוג ב"ליכוד", פל[illegible] במערך — אבל אפילו יקרו אל[illegible] עדיפות בחירות ברורות על ה[illegible] חירות המצורפלות של 1973. כדי להתמודד עם המציאות קודרת והמביכה המקיפה את[illegible] כיום ראוי שנאמץ לנו דרך־בחי[illegible] בה בלתי שגרתיות ובנחשוב הצעדים הבאים על לוח השחמ[illegible] לא רק על מהלך אחד אלא [illegible] כמה מהלכים בראש. הולדות מערך בשבועות הקרובים יקב[illegible] את עתידה המדיני והצבאי [illegible] המדינה וגם את אפיה הפנימי ב[illegible] תיד. אתגרים אלה מחייבים הע[illegible] כרובה.

זהב שחור מחול ומאבן

מאת ארנון מגן

כאשר כותבים העתונים — ובאחרונה הם כותבים זאת בלי־הרף — כי בשני שלישים של משאבי הנפט בעולם טמונים באדמות המזרח־התיכון, אין זה מדוייק כלכך. כי מלבד 85 מיליארד טון של נפט, מהן 50 מיליארד טון באיזור שלנו, שמציאותם הוכחה כבר — אפשר להניח בוודאות כמעט, כי יש מקואבים עקיים נוספים בהדר־גודל של עשרות, או אף מאות, ביליארדי טון, בעיקר בקרקעית הים, וכן באדמות סיביר, סין, בראזיל ואלסקה. מומחים מכוליכים בארה"ב אומדים רזרבות אלה ב־500 מיליארד טון, ומומחים סובייטיים אף מפליגים עד 800 ביליארד טון.

בנוסף למשאבים משוערים אלה יש משאבים מוכחים של נפט בכמות של עשרות ורבות של מיליארדי טונות ביבשת צפון־אמריקה, ובמידה פחותה גם באזורים אחרים בעולם, אפילו בישראל הקטנה שלנו. נפט זה אינו נכלל ב"חשבון הכללי", מאחר שלא הצטבר באגנים תת־קרקעיים בצורת נוזל "נקי", אלא הוא טמון בחול או בסלעים. בכל־זאת — נפט הוא נפט, ואם עד לאחרונה הגיעו למסקנה, כי לא כדאי להפיקו בגלל ההוצאות הרבות הכרוכות בכך, הנה עתה התהפכו כל היוצרות עקב האמרת מחירי הנפט "הרגיל" פי חמישה כמעט תוך שנה אחת בלבד.

אוצר בטייגה הקנדית

ובעצם, גם זה אינו מדויק. עוד ב־1967, שש שנים לפני העלאות־המחירים האחרונות עלידי ארגון המדינות המפיקות נפט (אופ"ק), הקימה חברת־הנפט האמריקאית "סאן" על גדות הנהר אתאבאסקה במדינת אלברטה שבקנדה, בלב הטייגה הצפונית, מפעל ניסויי בהשקעה של כ־300 מיליון דולר להפקת "הזהב השחור" מחולות־אספלט רוויים נפט. לאחר גרעונות במשך כמה שנים החל המפעל להיות רווחי והוא מפיק עתה כדי כמה 2.5 מיליון טון נפט, ותוך עשר שנים מקווים לשלש את התפוקה.

גם 7.5 מיליון טון נפט לשנה הם כמות זעומה בהשוואה לצריכה של היום — והיה בצרך הנ[illegible] ה של מדינה כמו ישראל א[illegible] בהוייק. אבל הסיכויים לעתיד הם בלתי־מוגבלים כמעט. כיום נכרה החול־הנפט רק בכרייה פתוחה. מחפרי־ענק גוגסים בשיניהם את השכבות העליונות של הקרקע, הנפט מופרד מן החול על־ידי מים בחום של 90 מעלות. אולם עם העלאה מחירי הנפט נעשית כדאית גם כריית החולות־הנפט במרבצים נוספים, המצאים בעומק של 400 עד 750 מטר. לפי התחזיבים יגיע מחירו של חבית נפט, שתופק בעומק כזה, ל־8 דולר — פחות מן המחיר של 11.65 דולר, שנקבע על־ידי אופ"ק בראשית שנה זאת. על־פי התכנית יוזרם קיטור חם בלחץ לתוך קידוחים במעבה האדמה. הנפט יופרד ויעלה על־פני האדמה, כמו בבארות־נפט רגילות. אז תהיה מדינת אלברטה השוממה, שבה כתגוררים כמיליון תושבים על שטח הגדול משטחה של צרפת, למעין "טקסאס חדשה". כי האבר המחוז הסמוך בחולותיה מסתכם לפי האומדנים ב־110 ביליארד טון — לערך כפליים במשאבי הנפט המזרח־תיכוני. כמות כזאת עשויה לספק את צריכה של ארה"ב למשך 200 שנה כמעט, ברמת הצריכה הקיימת.

פיצוח פצלי־שמן

אלא שארה"ב אינה צריכה לסמוך רק על שכנתה בצפון, היא עצמה מבורכת בכמויות עצומות של נפט "חבוי".

ביום ג' שעבר זכו שתי חברות־נפט אמריקאיות במיכרז לזכיות הזכיון על ניצול פצלי־שמן בשטח של 20 קמ"ר במערבה לדנבר, בירת מדינת קולורדו.

לפני שנה בלבד אי־אפשר היה להעלות על הדעת, שחברה אמריקאית תציע 203 מיליון דולר תמורת זכיון להפיק נפט מפצלי־שמן. כי זאת היא הדרך היקרה ביותר להפקת "הזהב השחור". פצלי־שמן הם סלעים קשים, שלא כמו חולות־הנפט בקנדה. וכדי להפיק מהם נפט דרושים מיתקנים עצקיים ויקרים. לדוגמה: מפעל שיפיק נפט מפצלי־שמן כדי הצרכתה של ישראל יצריך השקעה של למעלה ממיליארד דולר והוצאות תיפעול גבוהות. אבל גם כאן הביאו השייחים של המפרץ הפרסי לכך, שהתאגידים של חברות־הנפט האמריקאיה יכלו להודיע למצביעיהם: הענין כדאי.

מה עוד, שגם כאן המדובר באוצר לא־יאומן בכל וכלל. מומחים אומדים את רזרבות הנפט, הטמונה בפצלי־השמן של הרי הרוקים במדינות קולורדו, ויומינג ויוטה, על שטח של 64 אלף קמ"ר, ב־1,8 מיליארד טונות, יותר מכל המשאבים המוכחים בעולם של נפט רגיל. גם בבראזיל נתגלו כמויות עצומות של פצלי־שמן, וכבר עומדים להקים שם מפעל עצקי להפקת 2.5 מיליון טון נפט לשנה. יש אף המדברים על פיצוח פצלי־השמן בצורת פיצוצים גרעיניים תת־קרקעיים: החום האדיר שייוצר בפיצוץ "יבשל" בתוך הסלעים נפט וגז, יאיידם ואחר־כך הם ייקלטו בגשמי־נגדה יקר.

לבסוף נזכיר, כי בעמק הנהר אורינוקו שבמזרח ונצואלה מצוי אנרגיה עצקי — בשטח דומה לחולות־הנפט של קנדה — המכיל 180 מיליארד טון נוספים של נפט.

בקיצור: נפט איננו חסר בעולם. רק הפקתו תהיה יקרה מכפי שהורגלנו לה בשנים עברו.

הסקה ישירה של תחנות־כוח

הישראלים, המוענים נגד הקיפוח המשווע בחלוקת אוצרות־הטבע בעולם, יכולים להתנחם בכך, שגם אצלנו יש פצלי־שמן, או כפי שמקובל לקרוא להם יותר: אבן ביטומנית (ההבדל בין השניים הוא כמאצבי בעיקר).

ובכן, זוהי נחמה פורתא, פורתא באמת. האימרה הנפוצה בקרב הגיאולוגים בארץ, כי "ישראל עשירה בעפרות עניות", הולמת גם את מרבצי האבן הביטומנית במדבר־יהודה — באיזור צפע־אפעה, בסמיכות לכביש דימונה—סדום, וליד נבי־מוסא, דהיינו לכביש ירושלים—יריחו. מרבצים אלה מכילים 10 עד 15 גלונים (40 עד 60 ליטר) נפט לטון של חומר, לעומת 30 גלון (115 ליטר) ויותר בפצלי־השמן האמריקאיים. תכולה דלה כזאת הופכת את הפקת הנפט מתוך האבן הביטומנית לבלתי־כדאית. לפחות, בטכנולוגיה הנוכחית. לכך יש להוסיף, כי מדובר בכמות קטנה לבדי: כ־4.5 מיליון טון של אבן (300 עד 250 מיליון בשדה אפעה וכ־160 מיליון בשדה נבי־מוסא), שמתוכם אפשר להפיק 70 מיליון טונות נפט לכל היותר; כלומר, במקרה הטוב ביותר נוכל לספק ממרבצים אלה את תצרוכת האנרגיה של המדינה למשך עשר שנים.

אנשי משרד־הפיתוח כפנים איפוא את תכניותיהם בכיוון אחר: ניצול ישיר של האבן הביטומנית להסקת תחנות־כוח המייצרות חשמל, במקום במזוט. ניצול כזה הוא על גבול הרווחיות, במקרה שהאבן מכילה 15% חומר אורגני וערכו הקלורי הוא 1000 קלוריות גדולות לק"ג. מרבצי שדה אפעה נמצאים בערך על גבול זה. מרבצי שדה נבי־מוסא — קצת למטה מזה. לעומת זאת נמצאת האבן הביטומנית ליד נבי־מוסא, שנתגלתה עוד במאה הי"ט, על־פני השטח; ואילו בשדה אפעה יש

אנרגיה — לא מנפט (3)

להסיר כ־40 מטר של חומר טפל כדי להגיע לשכבה בעלת עובי דומה של אבן ביטומנית.

מערכת קירור־אוויר

אין להעלות על הדעת, שאת האבן הביטומנית יובילו למרחקים, כי רק חלק קטן ממנה — החומר האורגני שבה — הוא הדלק. למשל, אילו ביקשו להסיק באבן ביטומנית מאיזור צפע־אפעה תחנת־כוח על החוף בעלת הספק של 200 מגאוואט, היה צריך להוביל אליה 4 מיליון טונות של אבן מדי שנה בשנה (בעיה כזאת אינה קיימת, כמובן, אם מפיקים מתוך האבן נפט, כפי שמתכוונים לעשות בארה"ב). לכן יש להקים את התחנת־הכוח ליד מרבצי האבן, כלומר במישור הרתם. במקרה כזה לא יוכלו להשתמש במים כדי לצנן את הקיטור, שהניע את הטורבינות, ולהחזירו לשימוש חוזר בצורת מים — אלא יצטרכו לבנות מערכת של קירור־אויר; אלא־אם־כן הוקם תחנת־כוח דו־תכליתית כזה ינוצל הקיטור לאחר הפעלת הטורבינה למטרה אחרת כלשהי ויחד כך יתקרר בעצמו ויתעבה.

אין צורך לומר, כי מערכת של קירור־אויר הייקר את התחנה. בעיה נוספת: יש לסלק כמויות גדולות של אפר, שיצטבר תוך כדי שריפת האבן הביטומנית, ואף זה עולה כסף רב.

בתחשיב שפורסם מטעם משרד הפיתוח באוקטובר 1973, ואשר הוכן כמובן לפני מלחמת יום־הכיפורים, נאמר, כי כדאי להקים תחנת־כוח מוסקת על־ידי אבן ביטומנית, רק כאשר מחיר הדלק להתחנות־כוח קונבנציונליות יעלה לפחות 30 עד 40 דולר לטון. כאשר נכתבו דברים אלה, היה מחירה של טונה. דלק גולמי (המצוה בערך למחיר המזוט) כ־20 דולר לטון, ואילו כיום מחירה 70 דולר לטון.

בדיקת פצלי-שמן בהרי הרוקיס בארה"ב

הענין נראה איפוא לדאי היום, לפחות על הנייר, ואין זה כן הנבנע, שלמשך כמה עשרות שנים נוכל להפיק חלק בתצרוכת החשמל שלנו ממרבצי האבן הביטומנית שבמדבר־יהודה במחיר מתקבל על הדעת. אבל אין זה הזן לעתיד הקרוב. אם דרושות שש שנים להקמת תחנת־כוח קונבנציונלית, ודאי יידרש פרק־זמן גדול הרבה יותר להקמת תחנת־כוח מוסקת באבן ביטומנית, שכן הנסיון בעולם בתחום זה דל ביותר: יש רק תחנות־כוח ספורות כאלה, בעיקר ברפובליקות הבאלטיות של ברה"מ.

צבי ברוסקי, איש משרד־הפיתוח, מהווה דעתו בעניין זה לאמור: בסיכומו של דבר נדמה לי, כי ההחלטה שנתקבלה לאחרונה להרחיב את חיפושי הנפט בישראל בבטיחה יותר בניצול המרבצים המועטים והדלים של האבן הביטומנית בארץ.

משטרת ישראל
המטה הארצי / אגף המנהלה
מכרז מס' 107/73

1. משטרת ישראל מזמינה בזה

הצעות להספקת של כ־1600 מצברים

בגדלים וסוגים שונים, במסירה לשמך שנה לפי הדרצה מראש.
2. בהצעה יש לפרט את המחיר.
3. פרטים בנדון אפשר לקבל כל יום בין השעות 08.00—12.00, במשרדנו ברח' אמץ 4, יפו, טל. 03-829161.
4. הצעות יש להגיש במעטפה סגורה ומסומנת "הצעות בהיזים למכרז 107/73" לפי המען: מכירות ישראל / אגף המנהלה, מזכירות אבי"ן, כ"ר ג'ראח, ירושלים.
5. **המועד האחרון להגשת ההצעות הוא 24.1.74 שעה 12.00.**
6. אין משטרת ישראל מתחייבת לקבל ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.
7. המשטרה משאירה לעצמה הזכות לדרוש ערבות לביצוע ההזמנה בהתאם להנאיה.

ראש מדור הקניות

משרד החינוך והתרבות
מענקי לימוד של ממשלת דניה 1974-75

ממשלת דניה מודיעה על הלוכה מענקים לסטודנטים ישראלים לשנת האקדמית 1974/75. המענק הוא לשמונה חדשים וניתן לחלקו במקרה הצורך. להלן התנאים:
המענקים מיועדים לסטודנטים בעלי תואר אקדמי ראשון לפחות.
אין הגבלה בבקצוע ההשתלמות; שפת ההוראה היא דנית, ולכן במענק יתחייב בלימוד השפה הדנית בקורס מיוחד. (רצויה ידיעה טובה באנגלית או בגרמנית).
גובה המענק הוא 1,653.60 קרונות דניות לחודש בצורת לימוד ויוקר; המענק מספיק לקיום נפש אחת בלבד. (מי שרוצה שמשפחתו תצטרף אליו, יצטרך להוכיח שיש בידו לפרנסה).
המענקים אינם כוללים דמי נסיעה.
על המעוניינים לפנות למנהל קשרי חוץ, משרד החינוך והתרבות, רחוב שבטי ישראל 34, ירושלים, לא יאוחר מ־1 בפברואר 1974. לפניה יש לצרף:
תולדות חיים; (בלועזית ורצוי באנגלית) ובעברית; תעודות; פירוט שטח ההתמחות המבוקשת; המלצות, לפחות אחת מפרופסור או מבטבעין; נתונים על ידיעת שפות זרות.

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מיוחד נצרת עלית
הודעה בדבר הפקדת שינוי / תכנית מפורטת מיוחדת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965, כי במשרדי הועדה המיוחדת לתכנון ולבניה נצרת עלית ובמשרדי המועצה מקומית נצרת עלית, הופקדה שינוי/תכנית מפורטת הנקראה: ה/ג/833/1/02 שנה לסטטת מגורים ובבנייני ציבור (שכונה דרומית ב').
ביחד עם התשריט המצורף אליה.
ואלה הם השטחים הכלולים בשטח התכנית המוצע:
מקרקעין בגוש 16553 ח' 25 ח/חלקות 32, 30, 28—26, 9, 7—1.
בגוש 16546 ח/חלקות 50, 51, 34, 33, 32, 20.
בגוש 16554 ח/חלקות 8, 2, 1.
כל מעונין בשינוי התכנית, רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס ועדה המקומית שבתחום התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל איתו רשאי, תוך חדשיים מיום פרסום הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המיוחדת האמורה, משרד השיכון, הקריה, תל־אביב.

ק. רודן — מהנדס הועדה המיוחדת לתכנון ולבניה נצרת עלית
ד. ארבים — יושב ראש הועדה המיוחדת לתכנון ולבניה נצרת עלית
י' טבת התשל"ד (1974.1.4).

„הסיירת הצפונית"
אגודה עותמאנית
ת.ד. 29049, תל־אביב, טלפון 624180

הודעה על
האגבת מועד ופתיחת התחרות למשתתפים נוספים

בישיבת ועד האגודה, ביום כ"ז טבת התשל"ד (10 בינואר 1974), הוחלט:
(א) לקבוע את המועד האחרון להגשת התכניות של כל המשתתפים ליום 31 במרץ 1974.
(ב) לאפשר למשתתפים נוספים להשתתף בתחרות.
בדבר קבלת תנאי ההתחרות ודרופותיה ולשם קבלת פרטים נוספים — יש לפנות, עד יום 31 בינואר 1974 ועד בכלל, לפי המען האמור לעיל.

תחרות לתכנון ועיצוב אתר הנצחה לחללי הסיירת הצפונית

הוכרזה ומוכרזת תחרות, הפתוחה לכל משתתף — ובעיקר לאדריכלים, אדריכלי נוף, סטודנטים לארכיטקטורה ועיצוב, מעצבים, פסלים — לתכנון ועיצוב של אתר הנצחה לסיירת הצפונית, הנמצא מצפון לקבוצת כברות ברכת הנחל הגבול בדרך הראשית החדשה המובילה להרמון.
מטרת האתר:
ביטוי ליחידה מתנדבת של פיקוד הצפון.
חבר השופטים מורכב מ:
פרופסור דניאל חבקין, אדריכל, יו"ר חבר השופטים
אלוף יצחק חופי
פרופסור יצחק דנציגר, פסל
מר רם כרמי, אדריכל
מר יעקב מעדן
הפרסים הם:
פרס ראשון —.5,000 ל"י
פרס שני —.3,000 ל"י
פרס שלישי —.2,000 ל"י
3 קניות בסכום של —.1,000 ל"י כל אחת
הסיירת הצפונית

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מיוחד נצרת עלית
הודעה בדבר אישור שינוי / תכנית מפורטת מיוחדת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965, כי הועדה המיוחדת לתכנון ולבניה נצרת עלית החליטה לאשר שינוי/תכנית מפורטת מיוחדת הנקראה: ה/ג/30/1/02 איזור התעשייה בגוש 17532 (שטח אליאנס) ח/חלקות 37, 38, 40 וגוש 17533 חלקה שהודעה על הפקדתה ביחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בי"פ מס' 1951 מיום 17.10.73 תשל"ד עמ' 67.
התכנית בצורה שבה הועדה המיוחדת אישרה אותה, ביחד התשריט המצורף אליה, הופקדה במשרדי הועדה המיוחדת ברחוב מס' 1, נצרת־עילית, ובמשרדי המועצה המקומית נצרת עילית, המעונין רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ק. רודן — מהנדס הועדה המיוחדת לתכנון ולבניה נצרת עלית
ד. ארבים — יושב ראש הועדה המיוחדת לתכנון ולבניה נצרת עלית
י' טבת התשל"ד (1974.1.4)

המועצה המקומית יקנעם עלית
מכרז פומבי

בהתאם לסעיף 13 לצו המועצות המקומיות (שירות עובדים) תשכ"ב 1962 מוכרזת בזה המועצה המקומית יקנעם עלית על משרה פנויה. מכרז מס' 1/1974.
תואר המשרה: מנהל אדמיניסטרטיבי בבית הספר המקיף כללי.
דרישות המשרה:
1. בוגר ביה"ס מקצועי
2. בעל כושר להדרכת צוות עובדים
3. נהול [illegible] עם משתלה
4. רכש קניות
5. נהול מחסני ביה"ס ופקוח על הציוד.
דרגת המשרה: תקבע בהתאם לתעודות המסמכה ולכישורי המועמד.
את הבקשות למכרז יש להגיש להנהלת המועצה עד יום שני 8.1.74 בצרוף טפסים למגישת הבקשות אפשר להשיג במינהלים המוסמכים של משרד הפנים ובמשרדי המועצה המקומית.
איזן בן־ישראל
ראש המועצה

לוח זמנים בקו 400
לירושלים ובחזרה
רמת גן, בני ברק, גבעתיים

לירושלים
מבני ברק רמת גן גבעתיים

ביום א' עד ה'	ביום שישי	במוצאי שבת
6.30	6.30	20.00
7.30	7.30	22.00
9.00	9.00	
10.30	10.30	
12.00	12.00	
13.30	13.00	
15.00		
18.00		

מירושלים
מירושלים (רציף מס' 2)

ביום א' עד ה'	ביום שישי	במוצאי שבת
8.30	8.30	20.00
9.30	9.30	22.00
11.00	11.00	
12.30	12.30	
14.00	14.00	
15.30	15.00	
17.00		
20.00		

צו קריאה

אנחנו ואתם

מאת טוביה מנדלסון

המרשה כבר הוער על עצמו: אנחנו ואתם. אומר לי חייל אחד: חבל שלא תשב לכתוב רשימה על ההורים המביאים להם באבי-זרים? אני קורא בעתוני סוף השבוע רשימות מאפריקה, בגבי-ים, מארץ גושן, מארישם ומוצא שם את המלים החזקות שבאפצע: תצוגה, הזדהות, התלהבות, הלוחמה, הדרך של הגנה, אנטי-בטחות, דפ-נים, בעבר הדיה, אוניברסיטאות, אשמים עליך, ההורים לנוחות, שכחים כוחר, מיהורים, דיזנגוף, הבריה הסובבים, לוחמי מלחמה ר-מבן — בחוילים.

סרן ד"ר גליק שאל השבוע ב-קלפון קצין אחר: הגיד, שמעת משהו על המחליף שלי? האחרי האחרון השיב לו, שבמצבו את ליק אמר: שמע, תן לי שתי מפ-ניות ואני אביא לך מחליפים לכל גדוד. אתה שומע אותי? ראש הבריא אמר בראיון לגלי צה"ל הצעירים המסתובבים בעיר הם לא קוזו עמיסים ובכר שחרורו ר-ק שנמצאים — כמוך, כמוני — התופעה קצרה. ירח שמיר תחר התופעה ביוזמת של שבוע ואינו מבין מה הולך בבחינה הזאת ואין לכם גדוש מה שקורה בעורף, וגם בעדים הנואמן המסתובב באחת מ-ההופעות ברחובות ירושלים והנזה לבעוט ולקלל ולצעוק: נמאס לי.

תהיה זו אולי להתפלם מה-אבדה שנוצר פער בין החזית לבין העורף, כי שאחד אינו קולטות את רוחם ההתעמרות והזמם בקני ההקוחות, או שאיש שומע כבר או שהוא כמדיך שלא לשמוע טוב. חיילים חוזרים מהופשה ומתחילים לספר, על בהירקולנע בלאים ב-תל-אביב ועל היכל הספורט הי-כודש 20,000 צופים במשחק כ-דורסל. ותו זה, ידידי הקר, אתה סינור, ודע לך, כוסיפים, שאיש אינו יודע מה קורה כאן ויותר בזה — לאיש לא איכפת. אם יש דרשות כאלה ואנשים נותנים להם ביטוי, צריך לבדוק את מקורן.

אני זוכר כי זמן קצר אחרי ש-הוסכם על הפסקת האש, התברר שבכך לא נסתיימה המלחמה, הי-שבתה, כי הדבר הטוב ביותר שיכול לקרות למדינה הוא שהחיים בעו-רף, יתנהלו, איכשהו, למסלולם הת-תקין, דפקים כרגיל. כשהשמעתי ל-ראשונה בראדיו כי האסלה ב-החזית ההמדינה נושלה — נדלק גם אצלנו אור. היתה הקלה גדולה. אחר-כך באו החופשות, את המוע-שה הראשונה איש אינו רוצה לד-כור. גם לא היה פנאי [illegible] שות הנוספות והגן הביקורים ב-מקום העבודה, סיורים ברחובות ה-ראשיים של העיר. ואחר-כך עוד חופשה. כבר יצאנו בערב לבית-קפה, דיברנו עם ידידים. קראנו בעיני פלגות והראת מצולה ל-בחירות — ואז זה התחיל. אני עדיין באמון שחזית העורף צריכה לנהל בסלולי-חיים תקין, נורמאלי אם הרצה. אבל משהו בעורף. אולי זאת הערנה ואולי זה שכך שכבר השתחרר וידיד טוב שהכרת אותו תבין באותו עצם הכה הוא לפניך — איש כפתח; ואולי אתה עצמך, שנמאס לך. אתה שוכב ב-אהל הסיירים ובוהה בתקרה הא-של כל כך שמתיד תהיה כמן ל-התגייס בזמן מלחמה ולעבור את הגבול עליך. אבל עכשיו? כמה אני מוכרח להיות כאן? נכון, נר-סף עוד שנה. המצב עדיין לא ברור. יש כו קדמי לצריך לאייש אותו. נכון, יש תקריות-אש כמעט יום יום. אבל אין זאת מלחמה בפה. אתה אומר לעצמך. אפשר לדלל כוחות. אותי, למשל, אפשר להחזיר הביתה, ולשאתה מגיע ל-נקודה הזאת הדברים עוד מתח-דדים. לא רק שאפשר לשחרר או-תי עכשיו אלא אפילו רצוי. מה אני עושה כאן? רודורה? מכילא אם תפרוץ מלחמה יגייסו אותי ו-אני אלך ברצון, אבל בינתיים אני יכול להשלים כמה דברים בבית.

אתה נזכר במישאל עזיים ש-התחלת לפני המלחמה. במשכנתא. בדירה שעמדת להתחם עליה, ב-ספר שלא פרצת, ובבעיות אחרות. כבדות, מעיקות, אתה גם משוכנע שלא צריך לשחרר את כולם, שה-די בדוק שאי-אפשר להחזיר את כולם הביתה. אבל אנשים כמוך, עם בעיות, אפשר לשחרר. וכבה בדמת יש; למשל זה, שחמישה יל-דים מחכים לו בבית, וזה שאשתו בבית-חולים אחרי תאונת-דרכים, לבעל חנות שהסחורה בה מכלה אבק, ואחד שטיק על סכום גדול חזר אליו, ואחד שבנו נשלח בי-

יומן אפריקה

ביה"ספר הביתה. וזווק שאמו חולה מאוד, שוכבת בבית-חולים ואין כמעט מי שיבקר אותה. וזה שאשתו הצעירה שוכבת בעשירית הריון, וזה שצריך לערוך נישואיו, וזה שצריך לארגן ברית-מילה. וזה — לבטל הזמנות לבר-מצוה, לח-תום על טפסים לבקשת הלוואה. לגבות כספים, לשחרר כבולות כבי-סה בן הסכם, לתקן את הבוילר, להעביר את הארון לדירה החדשה. לופת את הגב — כבר באזהר ב-קצת, אבל —

אחרי כמה ימים יוצאים מהאהל לחופשה, הביתה, ומה מתברר? כהורגים, עובדים, סוחרים, קר-נים, מסדרים, בארגונים, בשלי-בים, כסיפים, בתכתבות, במכשי-רים — בלעדיך, הכל פותרים את הבעיות שלהם ורק אתה בצד הלארבכון של התעלה. ודווק משלם. ברור שאיש לא שם עליך. כי אתה בשבילם? אתה חושב שביתא שיחבב „בנגרבי" שומע פגזים שמתפוצצים לא הרי-חק מפאיד? היית כה.

וכך חוזרים מהחופשה, ומספ-רים, בספרים כיצד סובבת אשר-תו, שבתפיים במיטה ואיש מי התגרים — שהתלתתרו כבר, אלה, סקמיך. [illegible] היה נגמר להם בעלים לפנות בוקר אצלך בסלון — איש מי החברים האלה לא בא לבקר. לא שאל אם צריך להביא בשמן מהכבולת, זה מלבד משהו על העורף, אנה אומר. חוזרים מה-חופשה ומספרים, כיצד עליית לבטור קצין הציר לבקש מכתב, ואמרו לך שב על הספסל ההוא, וישבת על הספסל וזה שעה והאלה למי לפנות, ואמרו לך תחכה כאן, עוד כמה יתפנו אליך; ובזמן שהוכית ראית חיי-לים צעירים — לא שאינם עו-שים דבר. אבל בכל זאת הם עובדים רק בעניין העיר, אם כי גם שם יש להן ואנשים באים בשביל שמות — ראית חיילים כאלה דוחים בגבות אמהות כבו-גרות, שבקושי טיפסו במעלה ארבע הקומות, הראית הצוף אחה. שעובד ב„קבלת קהל". אומר לאם כמבט-בוכית: מה את באה אלי. תדברי עם מפקד היחידה שלו. ובעצריך אתה רואה את האם הבוכיה הזו עושה דרכה לבי-עתאקה, לדבר עם מפקד היחידה של בנה.

וכך חוזרים מהחופשה ושומעים איך אילנה בגוה, אבא של דן, נספה בבבים ראתי בכבונית; אולי אין היא הנהגת הטובה ביותר בעולם. ואולי עיפבה קצה את נהג המוניות שנהג אחריה, אבל אולי פשוט לא המתינה בי-בביתויתו לעקוף אותה; ואתה שומע איך עקף אותה לבסוף ונצמד באולבכון כדי לספר עליה לבצור. ואיך יצא במכוניות ובי-הגועה כרגילות הדרכונאליה הלך מפיניה את בלקפיות הבהיל את הילדים ולהבין את פניה.

וכך חוזרים מהחופשה ושומעים את מורקו כספר איך רצה לצאת עם אשתו לערב במוצאי-שבת ו-הילד בן השבע התחיל לבכות. „אתה בא להוטם והולך לקולנוע". ואיך נכמר ההכרי של מורקו ואמר לילד: „אתה יודע מה? היום תבוא עם אבא ועם אמא לקולנוע". אבל למורקו היו רק שני כרטיסים, והם היו מוצאי-שבת, והלאביב; אז מורקו הכניו בצד ואחרי שגדלו התור הבכבודו רוב האנשים ניגש אל הסדרן, הניח יד על כתפו ואמר: תראה חביבי, כבר שלושה חודשים לא ראיתי סרט. אני נמצא בסיני. אני קנה לי שני כרטיסים ולא יכולתי להשאיר את הילד בבית. מה דעתך. אני יודע שאין כר-טיסים, אבל אני מבין לשלב לך הילד יושב על הברכיים שלי. ומורקו בספר איך דחף אותו הסדרן ואמר לו: זה זה עבודה ואל תבלבל לי את המח, ומורקו, שלא הכיר אותו כבר, יש לו דם חם. הוא התחיל בד-יבות עד שנהיה סקנדל גדול ומביאים שוטר שמסביר לסדרן שאסור לעשות הרבה במקרה הזה ומנסה להרגיע את מורקו, שיושב עכשיו באוהל הס.פ. ואומר: תדעו לכם שזה מה שהולך בעורף; אתה יכול לתאר!

* * *

ועכשיו, אחרי הדברים האלה, נשאל אותך, את עצמי: אתה הרשת שאפשר להחזיר אותך? נדמה לי שאנו נוגעים כאן ב-מהות הרגישת קיומו של פער בין החזית לבין העורף, פער שנוצר כמצב הדברים בנסיבת הקיומה, בביני „התקליזיה" כי אלה, המכסברות ומפסידות זה כולל זה את. ההוית החזית, והרי בסוף של דבר לא הכל כך. הרי בבית מחכים לך ומתגעגעים אליך החולמים כבכבים והבדילה. ובלי צה"ל כשדידים 24 שעות, והעבו-נת עיסקת בנושאים הללו, ובי-בוכות הלאומי ובמשרד האוצר מחפשים דרכים לפתח בעיות כספיות, ומהדיעים על תקלות שיונתנו לחיילים משוחררים ועל זכויות, ולארץ מגיעים מתנדבים... והספר קיים, קיים, ככום שהמיד יהיה הבעבר התריף מה כן השגוה הבבאות לשגרה שבמגו. קשה להתרגל, קשה להבין, ומה-חילים להאשים ולקבל. ואז, ב-כהבה כמיה, ההברר גם כי לבי איכפת, בעצם, שבתי-הקולנוע בתל-אביב מלאים? לא בעובדה שאנשים הולכים לקולנוע נמצא הריחוק בין העורף לבין החזית, אלא בתשובה על השאלה, אם היושבים באולם הקולנוע מודעים לכך שכמה שמתעסקים מתנהלים כרגיל, כך גם המלחמה. המסקנה היא, לדעתי, שכל עוד לא תחזור לציבור התחושה שאנו נמ-צאים במצב מלחמה — ואני מסתמך ומוכן כי התחושה כזו נעדרה, בדרך כלל, מרחובות הערים — לא יקטן הפער אלא ילך ויגדל.

דברים

„המוראל" וכלי התקשורת

בביקורת בטלוויזיה על תפקידם של כלי התקשורת בלחמה אצל רוב המשתתפים (פרט לנציגי רשות השידור) הובעה מסקנה, לדידי, בהלכה. „מוראל" הציבור ביסודו, טוב וטוב שמצבו האניה ואניה על הזלזול האנושי, כביכול, של כלי התקשורת. „כאין ביכלתם" לשנות דעת החברה. וכל תפקידם אינו אלא לשקף את המציאות כמו שהיא.

הפקידם הראשוני של כלי-הת-קשורת הוא להרחיב בידע. אולם אין למלאה אשר כזה בין ידיעת (או אינו הגיבה) ובין דעת; ואין להפריד בין בלפנו הקיצו-ני של עתונאי לבין בבטנו הי-ערכי, הרציני — כי רק בבטנו אחד לו. באה הפילוסופיה של קאנט למנוע, כי אין באסברותוה-לתפוס „דבר כשהוא לעצמו" אלא באמצעות „קאטגוריות" או בי-לשון הפובליציסט ואלטר ליפמן „סטריאוטיפים". זה חל גם על עתונאים, בכל מקום. לא די בראי, בו בתמונת המציאות (יש בו ראי עקום), ולא די בצילום, אלא דרו-שה הבינה באמונת, בתוך פרספק-טיבה ובעיקרובן של רצון טוב.

ביחוד אמורים דברים אלה לגבי הרדיו והטלוויזיה, שהם כלים ממלכתיים. ואין הטיפול המק-צועי בלבה, או המסחרי בלבה, נר לרגליהם. אין ביכלתם לשקף את כל המציאות, אך הם חייבים לשקוד שהיא לא תעוות — אם על ידי הבלטה הפלילית ואם על ידי הדראמאטיזציה, אלא כתוגש על אורותיה וצלליה.

אולם בצד הבידע האובייקטיבי אין כלי התקשורת זכאים לסמוך על ניטראליות אידיאית. בישראל? לגבי גורל המדינה? בחלקם ההסברתי חייבים כלי התקשורת להילחם נגד הרוח הנבאה הנביבת מימין ומשמאל. נגד הרכרוך של האגפים, שהכירה מיהו-רים סרסוריאליים למען השלום נראה להם כקץ הציונות (ואילו הגשמת הציונות החלה עם כיבושי מלחמת ששת הימים...); ונגד הפלגות שמאליות, המטילה ספק בזכות קיומה של מדינת ישראל (בצד 18 מדינות ערביות!) וכו' אפיה הדמוקראטי הסוציאלי (לעומת „הסוציאליזם" של לוב, סוריה וכו').

מלחמת יום הכיפורים הבליטה את חולשותינו ויתרונותינו. כלי-התקשורת לא יתמאו לסיפים של אי-כפירבות, אם יוסיפו בימים אלה בציבור בטחון עצמי (במקום יהירות ושחצנות), ראייה בפיכחות של המציאות (במקום האמונות ו-היסטאריה" שלידתית במשקם התפרקות, וכיוצא באלה.

ג. יהודה

התגובה לנאום קקונן

כזכור, בנאום נשיא פינלנד אורהו קקונן בנאום לכנסא בחוצית השנ-ניה של דצמבר ביקורת נמרצת על ישראל. דיבר עליה ברוח בלתי אוהדת ואף הזדהה עם דעותיו של מיניסטר החוץ האמריקאי לשעבר דין אצ'יסון, שסבר כי הקמת מדי-נת ישראל היתה מישגה גדול של המדיניות האמריקאית.

נאום זה של נשיא פינלנד עורר הדים רבים בקרב דיפלומטים אי-רופיים. כמה עתונים בפינלנד כתבו ביקורת על נאום הנשיא. ביניהם בטאון מפלגת העם הש-וודית, שראתה בו סטיה מהמדי-ניות המסורתית של פינלנד. וכן בטאון שמרני בעיר טאמפרה.

מטבע הדברים שהעתונים הקו-מוניסטים והשמאליים קדמו את נאום הנשיא בברכה, בעוד שבט-און הסוציאל דמוקרטים מצא לנ-כון להזכיר את זכות הקיום של ישראל בד בבד עם זכות קיומו של העם הפלשתינאי.

ש. שלמה

עלבונו של עולה

עולה שהגיע לישראל בימי ה-מלחמה כותב לעתון העולים „אמרי":

באתי לישראל בזמן המלחמה, בחודש אוקטובר. היה קצת קשה להסתדר. בערב לא היה די אור וביום לא היו די אנשים לעבודות שונות. שמחתי מאוד שבאתי לפ-ני סוף המלחמה, שגם אני נמצא כאן בזמן שלכולם כל כך קשה.

הקרובים שלנו קיבלו אותנו יפה מאוד וגם שמחו שהם רואים אותנו, אף על פי שליבם לא היה שקט: בן אחד היה ברמת הגולן והבעל של הבת שלהם בחזית הא-סיני. גם אנחנו דאגנו לילדיהם ושמחנו מאוד, כשראינו אותם בחופשתם, אחרי המלחמה.

אני מצטערת רק על דבר אחד. יש פה אנשים משונים: שואלים אותי כל פעם איך התחלתי לבוא הנה בזמן מלחמה? מה הם חוש-בים, שהם יהודים ואנחנו לא?! מדינת ישראל קיימת מפני שאל-פיים שנה יהודים שלא היו פה אהבו את ארץ ישראל.

דבשיא

מכתבים למערכת

קדושת ירושלים ליהודים במקור ערבי

פייצל, מלך סעודיה בהכרזתו לפני מאות אלפי עולי רגל מוסל-מים בי' בטבת תשל"ד (31.12.73) על קדושת ירושלים בעיני המוס-למים ועל הצורך בגרושם של הי-הודים במגמה מעידה על בערות גמורה לא רק בתולדות עם ישראל אלא גם בהיסטוריה המוסלמית עצמה.

ההיסטוריה המוסלמית מעידה כי קדושתה של ירושלים נפגמה כ-אשר ע"י מוחמד נביא האיסלאם ש-פקד על המאמינים לסובב פניהם בתפילתם (קבלה) כלפי מקדש הר כעבה במכה בשנה השניה ל„היגי-רה", היא שנת 634 לספירה הנו-צרית. עד לתקופת החליפה לבית אומיה עבד-אלמלך אבן מרואן, ש-כיהן בדמשק משנת 685—705 לס-פירה, כשמכה ומדינה היו סגורות ומסוגרות בפניו היא צירה לצר-כים מדיניים לבנות את כפת הס-לע (אלצחירה) בירושלים.

ליהודים היתה ירושלים קדושה ומקודשת בכל הדורות. גם לפי המקורות המוסלמיים לכן הקדמו-נים כגון אבן ג'דיר אלטברי, שחי במאה העשירית לספירה, ועד ל-היסטוריון הערבי הירושלמי השר פט מג'יר אלדין אלחנבלי שנפטר בירושלים בשנת 1522 לספירה. הם קובעים כי החליפה עמר בן אל-חטאב, שבימיו נכבשה ירושלים ע"י המוסלמים, החזיר ליהודים את זכות הישיבה בה שנשללה ע"י הביזנטים הנוצרים במשך דורות. היהודים היו בתקופה המוסלמית הראשונה בין העובדים הקבועים בהר הבית. מג'יר אלדין אלחנ-בלי, בספרו הגדול על „תולדות ירושלים וחברון", מביא פרטים חשובים בענין זה.

ואלה דבריו בתרגום מלא ומ-דוייק מן הספר הנ"ל:

בחצר הר הבית (אלחרם אל שריף) נמצאה גם קבוצה של מרצים יהודים אשר עליהם לא חל מס הגולגלת (אלג'זיה). לכ-תחילה היו עשרה אנשים ובאשר פרו ורבו הגיע מספרם לעשרים. הם עסקו בניקוי מסגד הסלע מן האשפה שנערמה בחצרות ובא-סיפות הצים בחורף ובקיץ וכן בטיהור המקום שמסביב למסגד. אליהם נוספה קבוצת יהודים בש-רות הזכוכית, הכנורות, הקערות והפתילות למנורות והברשות ש-גם הם היו פטורים ממס הגולגו-לת. מצב זה נמשך עליהם ועל צאצאיהם בתנאים האלה עד ימי החליפה עמר בן עבד אלעזיז לבית אומיה בשנת תשעים ותשע להג'ירה. היא שנת 718 לספירה.

(שם הספר בערבית: אלאנס אלג'ליל בתאריך' אלקודס ואלח'ליל, דפוס קהיר 1283 להג'ירה חלק ראשון עמוד 249).

ד"ר ישראל בן זאב
ירושלים

הכך קולטים?

גז בישול בבית מגורים הוא אחד האביזרים החיוניים ביותר. הוא בא אחרי אספקת המים. ב-עידן שלנו קשה לתאר דירת מ-גורים המאכלסת משפחה בלי שני אביזרים אלה.

באזור קליטה ברחובות, הקולט מאות משפחות, מצוי בית בן 24 דירות באוכלוסות, שדייריו מתרוצ-צים זה שבועות כדי לזכות בהת-קנת גז בישול. בינתיים עליהם להסתפק באוכל יבש, או להיזקק לחסדים של שכנים, המכבדים או-תם בצלחת מרק.

בבנין זה נמצא ברחוב הגנה 26 ברחובות, מספרים, כי הקבלן שב-נה את הבנין פיטט את הרגל ו-השלמתו מתנהלת בעצלתיים.

שלושה שותפים למחדל זה. מש-רד הקליטה, המלווה את העולים בקליטתם, „עמידר", המשכירה ל-הם את הדירות ומשרד השיכון הבונה אותן. כל אחד מעלוקת השותפים מנסה במקרה זה לגל-גל את האשמה על זולתו. ב„עמי-דר" נאמר לי: „מה ההתרגשות? ישנן גם דירות אחרות בהן מת-גוררות משפחות עולים ללא גז! במשרד הקליטה: „איננו יכולים לעשות דבר".

לאחר התערבות גורמים שונים הובטח במשרד השיכון שתוך ימים מעטים יותקן הגז. אגב הד-יירים מוכנים לשלם את הוצאות ההתקנה. מאז הבטחה זו עברו למעלה משבועיים ומערכת הגז המרכזית, אף הזמנית, טרם הותקנה. אילו נהגו בסחבת כזאת כלפי תושבים ותיקים, ואילו נאלצו הם חדשים להזין את עצמם באוכל יבש. מי יודע כמה הפגנות היו נערכות? מכיון שהמדו-בר בעולים, שטרם למדו מלאכת „הלחץ", אפשר להוליכם במבו-כות משבוע לשבוע. הכך מבקשים לקלוט עליה?

יצחק יעקבי

ב-1 בפברואר תחל ההרשמה
לשנת הלימודים תשל"ה
במוסדות להכשרת מורים וגננות

מתקבלים מועמדים למסלולי ההכשרה הבאים:
עוזרות פדגוגיות לגננות * מטפלות-מחנכות למעונות יום * גננות * מורות לגיל הרך * מורים לבית הספר היסודי * מורים לחטיבת הביניים * מורים מקצועיים (לאומנויות כלליות, וטכניות; לציור ואמנות; למוסיקה; לחינוך גופני; לתזונה וכלכלת הבית; לחקלאות וטבע; לחינוך ריפויי; למינהל ופקידות; לאופנה).

פרטים אפשר לקבל בכל אחד מבתי המדרש למורים או במחלקה להכשרת עובדי הוראה, ירושלים, רח' קרן היסוד 15, טל: 02—234531

בתי מדרש כוללים למורים ולגננות

(*) = פנימיה

	טלפון
ירושלים	
1. ביהמ"ד למורים העברי הממלכתי ע"ש דוד ילין, בית הכרם (*)	02—523151
2. ביהמ"ד הממ"ד למו"ג „אפרתה", בן יפונה 17 (*)	02—37745
3. ביהמ"ד הממ"ד למורים ע"ש רא"מ ליפשיץ, הלל 17 (*)	02—223948
4. מכון להכשרת מורות תורניות „מכללה ירושלים", הפסגה 66 (*)	02—534121
5. מכון להכשרה מקצועית ע"ש מרים-ברינה, ביה"ס להכשרת מטפלות מחנכות, דרך בית לחם 69	02—37852
6. מכון שבדרון להשתלמות מורים ללימודי היהדות ע"י יד הרב מימון, בית מיסד הרב קוק, שכונת מימון, ת"ד 624	02—526231
7. מכון להכשרת מורים ללימודים תורניים, ישיבת הר עציון, ד"נ הרי חברון, ת"ד 7447 ירושלים	02—942699
8. סמינר בית יעקב למורות, רחוב ברנדייס	02—534302
9. מכון למורים ע"י המרכז לחינוך עצמאי, רחוב יחזקאל 38	02—288689
תל-אביב והמרכז	
10. סמינר לוינסקי, רחוב בן-יהודה 195 ,תל-אביב; קורס להסמכת סטודנטים להוראה	03—221272
11. סמינר הקיבוצים, תל-אביב, רחוב בני אפרים 1 (*)	03—412111
12. ביהמ"ד הממלכתי למו"ג ליד מכללה בית ברל, דואר בית ברל (*)	03—923303
13. ביהמ"ד הממלכתי למו"ג ע"ש שיין, פתח-תקוה, רח' קפלן	03—914924
14. מכללה בראזורית „אחוה", מועצה אזורית באר-טוביה, ת"ד 85 קרית-מלאכי	055—96283
15. ביהמ"ד הממלכתי למורים ערביים, יפו, שדרות ברציבי 5	03—874768
16. ביהמ"ד הממ"ד המאוחד, תל-אביב, רח' מלצ'יט 29 (*)	03—281461
הסניף בנתניה — רח' הנשיא 2, ת"ד 2060	053—92121
17. ביהמ"ד הממ"ד למו"ג „בית רבקה", כפר חב"ד (*)	03—944257
18. ביהמ"ד הממ"ד למורים, כפר חב"ד, ת"ד 28302 תל-אביב	
19. המכון הזורמי הפדגוגי, רחובות, רחוב הרא"ה 17, המכון להשתלמות רמ"ים (*)	03—950867
20. ביהמ"ד הממ"ד למורות בכפר אליהו, דואר גדרה (*)	055—91132
21. ביהמ"ד הממ"ד למו"ג גבעת ושינגטון, ד"נ שקמים (*)	055—91384
22. סמינר בית יעקב למו"ג, תל-אביב, רח' יצחק אלחנן 4	03—59399
23. ביהמ"ד למו"ג ולמורות מקצועיות „אור החיים", בני ברק, רח' עזרא 51 (*)	03—767113
24. בית אולפנא למורים „הוון יחזקאלי", ד"נ שדה גת (*)	051—91127
בדרום	
25. ביהמ"ד הממלכתי למו"ג, באר-שבע, רח' וינגייט (*)	057—2573
26. ביהמ"ד הממלכתי למו"ג בשדה בוקר, מדרשת שדה בוקר (*)	057—85053
27. ביהמ"ד הממ"ד למו"ג עוזה, ת"ד 20 נתיבות (*)	057—94061
28. ביהמ"ד הממ"ד למורות ע"י בית צעירות מזרחי, באר-שבע, דרך המשחררים (*)	057—3171
חיפה והצפון	
29. ביהמ"ד הממלכתי למו"ג ע"ש א"ד גורדון, חיפה, כרמל צרפתי, רח' טשרניחובסקי	04—524197
30. ביה"ס לחינוך של התנועה הקיבוצית „אורנים" — אוניברסיטת חיפה, דואר קרית טבעון (*)	04—931142
31. ביהמ"ד הממלכתי למו"ג, נהלל (*)	065—66033
32. ביהמ"ד הממלכתי למו"ג „אוהלו", ד"נ עמק הירדן (*)	067—50330
33. ביהמ"ד הממלכתי למו"ג בצפת, מח' החינוך של עיריית צפת	067—30961
34. ביהמ"ד הממלכתי למורים ערביים חיפה, רח' כפר יוסף 22 (*)	04—233344
35. ביהמ"ד הממ"ד למו"ג, כפר הנוער הדתי, דואר כפר חסידים (*)	04—952022
36. ביהמ"ד הממ"ד למו"ג חיפה, דרך נוה שאנן 101 (*)	04—222947
37. סמינר בית יעקב למו"ג, חיפה, רח' בר-כוכבא 5 (*)	04—666016

בתי מדרש למורים מקצועיים

לאומנויות כלליות וטכניות (מלאכה)	
1. ביהמ"ד הממלכתי למורי מלאכה, גבעתיים, רח' פטאי 14 (*)	03—255308
2. ביה"ס לחינוך של התנועה הקיבוצית „אורנים" — אוניברסיטת חיפה, קרית טבעון (*)	04—931142
3. ביה"ס לחינוך והכשרת מורים — ויצ"ו, חיפה, רחוב חנה סנש 12	04—81479
4. ביהמ"ד למורים העברי הממלכתי ע"ש דוד ילין, ירושלים, בית הכרם (*)	02—523151
5. ביהמ"ד הממלכתי למו"ג, באר-שבע, רחוב וינגייט (*)	057—2573
6. ביהמ"ד הממ"ד המאוחד, תל-אביב ,רחוב מלצ'יט 29 (*)	03—281461
7. ביהמ"ד הממ"ד „בית רבקה", כפר חב"ד (*)	03—944257
8. ביהמ"ד הממ"ד ע"י בית צעירות מזרחי, באר-שבע, דרך המשחררים (*)	057—3171
9. סמינר בית יעקב למו"ג, ירושלים, רחוב ברנדייס (*)	02—534302
10. ביהמ"ד למורות מקצועיות „אור החיים" ,בני ברק, רחוב עזרא 51 (*)	03—767113
לציור ואמנות	
1. ביהמ"ד הממלכתי למורי ציור ואמנות „גבעת הסופר", הרצליה, רח' נורדאו 50	03—937254
2. ביה"ס לחינוך של התנועה הקיבוצית „אורנים" — אוניברסיטת חיפה, קרית טבעון (*)	04—931142
3. ביהמ"ד הממלכתי למו"ג ,באר-שבע, רחוב וינגייט (*)	057—2573
4. ביהמ"ד הממ"ד המאוחד, תל-אביב, רחוב מלצ'יט 29 (*)	03—281461
5. סמינר בית יעקב למורות, ירושלים, רחוב ברנדייס	02—534302
למוסיקה	
1. ביהמ"ד הממלכתי למורי מוסיקה ,תל-אביב, בית הסתדרות המורים, בן סרוק 8	03—260211
2. ביה"ס לחינוך של התנועה הקיבוצית „אורנים" — אוניברסיטת חיפה, קרית טבעון (*)	04—931142
3. ביהמ"ד הממלכתי למו"ג, באר-שבע, רחוב וינגייט (*)	057—2573
4. ביהמ"ד הממלכתי למורים ערביים, חיפה, רחוב כפר יוסף 22 (*)	04—233344
5. ביהמ"ד הממ"ד למורי מוסיקה ליד מוסד „עלייה", פתח תקוה, רח' הרב הרצוג	03—911257
6. האקדמיה למוסיקה ע"ש רובין, ירושלים, רחוב סמולנסקין 7	02—35271
לחינוך גופני	
1. ביהמ"ד הממלכתי למורי חינוך גופני במכון וינגייט, ליד נתניה (*)	053—25352
2. ביהמ"ד הממלכתי למורי חינוך גופני, באר-שבע, רחוב בצלאל (*)	057—3217
3. סמינר הקיבוצים, תל-אביב, רחוב בני אפרים 1 (*)	03—412111
4. המכון הממ"ד להכשרת מורים לחינוך גופני, גבעת ושינגטון, דואר נע שקמים (*)	055—91384
לתזונה וכלכלת-בית	
1. ביהמ"ד הממלכתי למורות לתזונה וכלכלת-בית, ירושלים, הקריה, רוממה	02—524037
2. ביה"ס לחינוך והכשרת מורים — ויצ"ו, חיפה, רחוב חנה סנש 12	04—81479
3. ביהמ"ד הממ"ד המאוחד, תל-אביב, רחוב מלצ'יט 29 (*)	03—281461
4. ביהמ"ד למורות מקצועיות „אור החיים" בני ברק, רחוב עזרא 51 (*)	03—767113
לחקלאות וטבע	
1. ביהמ"ד הממלכתי למורים לחקלאות וטבע, עמק חפר, מדרשת רופין (*)	053—98158
למינהל ופקידות	
1. ביה"ס לחינוך והכשרת מורים — ויצ"ו, חיפה, רחוב חנה סנש 12	04—81479
לחינוך ריפויי	
1. ביהמ"ד למורים העברי הממלכתי ע"ש דוד ילין, ירושלים, בית הכרם (*)	02—523151
לאופנה	
1. המדרשה למקצועות אופנה, ציור ותולדות הלבוש, אורט-ויצ"ו, תל-אביב, רחוב התבור 32	03—57065
2. המדרשה לאופנה ע"י בית צעירות מזרחי, תל-אביב, רחוב דוב הוז 16 (*)	03—220188
3. ביהמ"ד למורות מקצועיות „אור החיים", בני ברק, רחוב עזרא 51 (*)	03—767113
4. סמינר בית יעקב ,ירושלים, מדרשה למורות למקצועות האופנה, רח' ברנדייס (*)	02—534302

ראה גם רשימה נפרדת של סמינרים להכשרת מורים ומדריכים טכניים בפיקוח המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית והמחלקה להכשרת עובדי הוראה

משרד החינוך והתרבות / האגף להכשרת עובדי הוראה ולהשתלמותם / המחלקה להכשרת עובדי הוראה

לשכת הפרסום הממשלתית

הניכויים היו מוגזמים

מאת משולם עד

השוואת המשכורת להקרת 1500 לירות בחודש המתכמה בבאח ש-לילי בסך 357 לירות להשתלמה ב„סולל-בונה", דוד כהן, משכבה ב' בבאר-שבע המגויס בצה"ל מיום הכיפורים.

כהן, אב לשלושה שהשתכר עד למלחמה יותר מ-1800 לירות במס לחודש, קיבל בעד חודש נובמ-בר שעבר 675 לירות כתשלום מצה"ל ואת ההשלמה. עד להקרת 1500 לירות היה צריך לקבל מבי-ברות מקום עבודתו ב„סולל-בונה". אולם אשת המשמלאי, חנה, עצי-מתה לתוספת הכסף ממקום העבודה. המאכזבה קשה — היא לא קיבלה כל ת את אלא ה„לוקשי" הראה שבעקה בשאר קיים עוד 357 לירות לקבל מקום העבודה. אחרי שורה ארוכה של ניכויים: 335 לירות למס הכנסה, 123 לירות למילוה בטחון, 100 לירות למלווה ברצון, 52 ל"י ל-ביטוח לאומי, 45 לירות למס אחיד, 90 לירות לקופת תגמולים, 30 לירות לקרן השמן, 17 ל"י לטי-פת נגד אש, 15 ל"י להוצד העובדים, 168 ל"י ע"ח הלוואה מקרן פנסיה ו-120 ל"י בעד אחזקת רכב בארבעת החודשים האחרונים. לפי 30 ל"י לחודש.

דוד כהן פנה ל„גלי צה"ל" בתלונה. הוא טען שהרכב הצמוד ממקום העבודה — פולקסוואגן „אבל-בינה" — גויס מיד בתחילת המלחמה ועל כן לא היה צורך לגבות ממנו 30 ל"י בחודש על חשבון שימושו הפרטי ברכב זה. שניתן לו ממקום העבודה. אשר למילוה מרצון, טען, שלא חתם עליו מעולם. אף כי אין לו התנג-דות עקרונית לשלמו אלא לכמיים אין לו שום כסף לזה. אשר לני-כוי הלוואתו, טען, שאפשר לעכב ניכוי זה עד לשחרורו משירות מילואים. כן עירער על גובה הני-כויים האחרים.

אשת המגויס טוענת כי ב„גלי צה"ל" לא הגיבו לתלונת המשפחה שהוגשה לפני כארבעה שבועות. האחראי על תשלום המשכורות ב„סולל-בונה" בבאר שבע אמר לי כי ידועה לו פרשת התלונה של משפחת כהן [illegible] דומים לה.

„הניכויים האלה היו מוגזמים וב-עשו בטעות על-ידי המחשב. ב-תשלום לחודש דצמבר יוחזרו כל הניכויים האלה ומשפחות המגוי-סים יקבלו תוספות ניכרות" — אמר.

מכתבי חיילים

למי להודות?

בעקבות פרסום במכתבי ב„צו קריאה" (2.1.74) בדבר מחסור ב-תשמישי קדושה ובמיוחד ספרי „שמות", קבלנו חבילות שברצוני להודות כאן עליהן: ראשית כל לרב מנחם המכון אשר המציא לנו 14 כרכים של חבישה חומשי תורה. אולם נוסף לכך התקבלה גם חבילה שאין אני יודע למי להודות עליה — כי לא היתה כתובת השולח. החבילה הכילה חומש „בראשית", חומש „שמות", חומש „ויקרא", חומש „דברים", ספר „איוב" וחבילת סוכריות. ל-כולם האלמוני תודה. וכן למר ההוניק מירושלים אשר הצמיד לרשותי זוג תפילין בעקבות ה-מכתב ל„דבר".

כ"ן ברוך גוטמן
ד. צ. 2536 צה"ל

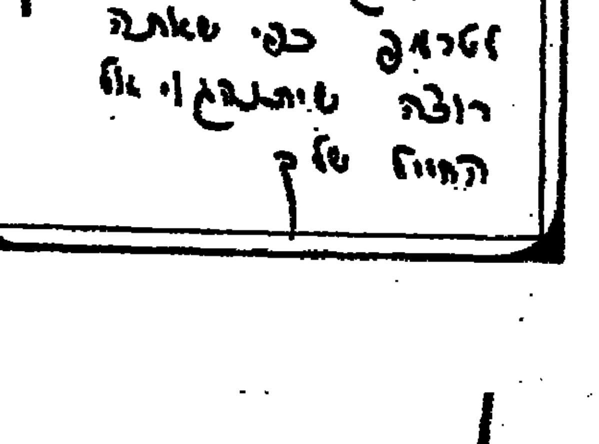

הבלומן

חברות הגז הסוכנים והמחלקים מזהירים:

מערכת אספקת הגז מתמוטטת!

ברגע זה אלפי משפחות בישראל סובלות מחוסר גז. לפי כל הסימנים, מספר זה יגדל בצורה תלולה מיום ליום.

איך הגענו למצב חמור זה?

מרגע שפרצה מלחמת יום הכיפורים גויסו רוב מחלקי הגז בישראל ורבים מכלי הרכב המשמשים לחלוקת גז. לרוע המזל, קרה הדבר בדיוק בסתיו, כאשר צריכת הגז מתחילה לגדול במהירות ומגיעה בחורף לכמות כפולה מהכמות בקיץ.

מערכת אספקת הגז בישראל בנויה על קיומו של מלאי בבתי הצרכנים ולכן ניתן הי׳ ; - במאמצים בלתי רגילים של החברות, הסוכנים והמחלקים - לספק את הצרכים הדחופים ביותר ולמנוע מחסור.

אבל ככל שהזמן התארך והטמפרטורות ירדו - הצטבר יותר ויותר הפיגור הבלתי נמנע בחלוקת גז והגיע עכשיו לנקודה הקריטית.

כולנו ראינו מראש מצב זה.

הגז והספקתו הם חיוניים לציבור לא פחות מחשמל, מים ומזון בסיסי - אשר להבטחת הספקתם הסדירה הוקצבו המשאבים הדרושים. לעומת זאת, כל פניותינו לרשויות הממשלתיות לאפשר את חלוקת הגז התקינה על ידי שחרור המספר המינימלי וההכרחי של המחלקים והרכב - לא נענו. אדרבה, לאחרונה גויסו מחלקי גז נוספים והאפשרויות להספקת גז לציבור הצטמצמו יותר.

אמנם, גם החברות וגם הסוכנים עשו את כל האפשרי להפעיל אמצעי חלוקה תחליפיים-על ידי פקידים שעזבו את המשרדים ויצאו לחלק גז, על ידי כל כלי רכב שהזדמן, על ידי גיוס מתנדבים בשכר, על ידי חלוקת מיכלים להרכבה עצמית, ועוד. אבל כל האמצעים האלה אינם יכולים למלא את מקומו של המחלק, המכיר את האזור ואת מקומו של כל מיכל בו.

לפיכך, הפגור שהצטבר ויצטבר העמיד את מערכת חלוקת הגז בארץ בפני התמוטטות כללית.
מי כמונו יודע וער לסבלו של הציבור, ולכן חובתנו לומר לציבור את האמת המרה: אם לא יחול שינוי שאינו תלוי בחברות הגז ובסוכנים - קרוב לוודאי שברבים מאזורי הארץ לא יהיה ניתן לספק גז לבתים, אלא רק על ידי מכירת מיכלים להרכבה עצמית בנקודות ריכוז. אלה המקבלים את האספקה במרכזיות לא יוכלו להעזר אפילו בפתרון זה.

קשה מאד לבקש את הבנתו וסבלנותו של הציבור במצב זה ובכל זאת מבקשים היינו, כי הציבור ידע שלא חברות הגז, הסוכנים והמחלקים גרמו למצב. הם עצמם קרבנותיו, ממש כמו הציבור. לפיכך, אין טעם, תועלת או צדק בהפניית הזעם והטענות כלפיהם.

גם חברות הגז, גם הסוכנים וגם המחלקים מייחלים לזמן שבו ישובו ימים כתיקנם וניתן יהיה לקיים את אספקת הגז התקינה והמסודרת, שהציבור רוצה בה וראוי לה.

פזגז, חברה לשווק בע״מ

אמישראגז, חברה אמריקאית ישראלית לגז בע״מ

סופרגז, חברה ישראלית להפצת גז בע״מ

פטרולגז, חברת הגז הישראלית בע״מ

ארגון סוכני הגז בישראל

24 שעות · 24 שעות · 24 שעות · 24 שעות

מבחר

פלמה ציבוריים ברחוב. זהו כי נראה בעיה. המעסיקה את אלן פאנט המפיק הבצהי של סדרת הטלויזיה האמריקאית „קאנדיד קאמרה" מה אומרים הגברים לנשים צירודות וכה הנשים לגברים צירודים בגלוי המצלמות הנסתרת על פאנט, בשעשע אך לא בגלה ולא סודית.

* „ס.א.ש." (ירושלים) — סאטירה פראית־כהונה על ביורוקרטיה צבאית על רקע חיי יומיים במלחמה (קוריאה) של יחידת שדה רפואית. סרט על אפרוריות, שחלקו הן פניבים במש.

* „שלום לידידי" (אוריגל) — סרט כמה פלוס. דיאט של שני שחקנים מצויינים — אלן דילון וצ'ארלס ברונסון בסיטואציה כה השגלת, באטמאכסיה וקצת שטרית, אבל הוירטואוזיות של הביצוע [illegible]

הנושא התל־אביבי סובב את שהם.

* „מרדסמאבנה" (כמרה) — סרט נהדר על לזאים בריטאל על המחיות של האהבה בין שתי צעירות „ביהדר" („בסדר") כשהן בסקנה היא להגידן הוא המצאה כבעיה של האופי הגבות של האדם.

תל־אביב:

* „שהק אותה סבא" (הבלה) — קומדיה בכעם אבסורדית אדית בעלת בעקע אישי כגבר על אדם שבבל בתמבעיים, בימלץ ביותר לאוהדי הקולנוע — עוד יותר לאוהדי הולדה הקולנע. דוגבי שנם הצופים האינטליגנטים והאוהרים לא יתאכזבו.

* „איזה בין עירוני" (טאר) — קומדיה האמאבית איטליה בראתה על גולגולי יוסי כמשפחה בסיצילה. [illegible]

בקדחת החנה להחת בעלת־בית לבין ילד אינטליגנטי בן 14. קצה יותר מדי „ויקוך" דיאגי קצת פחות מדי העבקה רגשית. יתד עם זאת — סרט שלא יהיה בוהר עליו.

* „פאדר יאריקי" (אלנבי) — כרסטיפת בצוין, הנשאר בידי השם יעינת־מבפת סוג ב — על רקע שוד מכרים הן ישראליקים חברתיים ופוליטיים, אך במידה שהדברים הובים הללו לא יפגעו בהנאה, שהוא ביהודה קל, זה, תיהך רפלדה.

* „יום לפני המנינה" (רקל) — סרט־מלחמה בפקטאקולרי, המתאר את ההתקפה הגרמנית האחרונה באחרונים בתורף 1944—5. [illegible]

חיפה:

* „מהפכת הקוספס" (אורה) — סרט־דיגאל בהומכם ובתוק, בו בגלה גזן לכהן הים הקדים על הביצות הפוטבסטה של בימי „הכן בסאלתה. ניתן כאן להלה אפילו כההיות בסירה. הסרט בהמה באבה, להבדיל בסרט־דיגאל שנראים המקובלים כיום.

* „תדיבציבי" (בית הפשפלר) — השקפה והחושבה על פדרקו פליני לגבי עבודת־התוך של הסרט — כפי שהשפיע על הוא שלו — בעין רקיעם להוקין. סרט היעודי לבחינה ופרט אינה לבחנה. כרט על בבוליקים שהוא עבוב לבד.

המבקר נבחם עליזי ממבקרי הקולנוע והתאטרון הקבועים.

לוח קונצרטים למנויים

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

קונצרט למנויים מס' 6

המנצח: לורנס פוסטר

הסולן: יהודי מנוחין כנור

ירושלים, בנייני האומה סדרה 1, הערב יום ראשון 20.1.74 סדרה 2 (קונצרט למנויים מס' 3) יום ראשון, 27.1.74 תל־אביב, היכל התרבות סדרה 6, יום שני 21.1.74 סדרה 7, יום שני, 28.1.74 סדרה 8, יום שלישי, 29.1.74	חיפה, אולם „ארמון" (קונצרט למנויים מס' 4) סדרה 1, יום שלישי, 22.1.74 סדרה 2, יום רביעי, 23.1.74 סדרה 3, יום חמישי, 24.1.74

כל הקונצרטים למנויים מתחילים בשעה 7.30 בערב.

באר־שבע

קונצרט למנויים מס' 1

המנצח: לורנס פוסטר

הסולנית: טניה רכביק, צ'לו

אולם „קרן", יום רביעי, 30.1.74, 7.30 בערב

התכנית:

גינצבורג — קונצ'רטינו לתזמורת

צ'ייקובסקי — ואריאציות על נושא רוקוקו לצ'לו ולתזמורת

שומאן — סימפוניה מס' 2

מנויים לרכישה:

במשרד בית העם, טל' 4848, בשעות 12—10, 8—5 אחה"צ

כבירת כרטיסים בהדרים תחל כתום, 30.1.74

קונצרט מיוחד ל„צה"ל" „אני שבי"

יום שישי, 25.1.74, אחה"צ

המנצח: לורנס פוסטר

הסולן: יהודי מנוחין, כנור

מוסיקה ויוה

קונצרט מס' 4

המנצח: לוקס פוס

תל־אביב, היכל התרבות, מוצ"ש 2.2.74 בשעה 7.30 בערב

כרטיסים שהיו מיועדים לקונצרט בתאריך 23.6.73

כוחם יפה ל־2.2.74

המרכז לטלויזיה לימודית

מישדרי הדרכה למורים

ביום ג', כ"ח בטבת תשל"ד — 22.1.74

16:00 — טבע. הנושא: המצבים השונים של החומר

16:20 — ספרות. הנושא: „חבלה".

מכוניות

● כרכו למכוניות מחודשות בציה. סוכנות אוטוקרס בתל־אביב, מציעה לקהל רוכשי המכוניות המשומשות בביחוד כדלק, כרמל דוכס, סטייקן, בתאריוה, ושברולים. — חדשות — בהספקה מידית. וכן מחודשות באחריות בית הרושה. תנאי רכישה נוחים. לפנה: כרכו למכוניות מחודשות בעים, רח' בן שמן 10, טלפון: 251980 (ימינה במשר בתלת־יצחק).

לוח נתניה

● כרכו בונה נתניה בונה למכירה דירות נהדרות עם כל המכלולים במקומה היפים בנתניה תוך הדרך. פרטים במשרד רח' הרצל 51. טלפונים — 053־23958, 053־28934.

האופרה הישראלית

בהנהלת סימכה

אדים דה־פילים

לחיילי צה"ל

הכניסה חפשית

[illegible]

היא: 23.1 ב"ש 8.30, 26.1 ב"ש 6

8.30 ב"ש 2.2, 30.1 ב"ש 6

4.2 ב"ש 6, 9.2 ב"ש 8.30

ירושלים: 21.1 ב"ש 6

לפי בקשת הקהל

חיפה: 21.2 ב"ש 7

נסיכת הקרקס

אופרטה מאת קלמן

ח"א: 31.1 בשעה 6

קבלריה רוסטיקנה

ת"א: 28.1 ב"ש 6

לה בוהם

ת"א: 6.2 ב"ש 6

ירושלים: 13.2 ב"ש 6

ריגולטו

הנזל וגרטל

ת"א: 7.2 ב"ש 6

תיאטרוני ישראל

הערב 20.1

הבימה:

כנר הסוה לים:

תל־אביב: האולם הגדול

ב־7.30

הקאמרי:

כבוב בעליבם:

תל־אביב

מלון פלזה:

צה"ל

התיאטרון העירוני

חיפה:

ממעד המלינה:

חיפה ב־8.15

אנשים קשים:

צה"ל

בכרית מבאי:

צה"ל

בית העיתונאים ע"ש נ. סוקולוב

ביום חמישי 24.1.74

בשעה 7 בערב

עתון העתונאים

מס' 12 (648)

(בשיתוף עם האגף לתרבות בצה"ל)

בתכנית:

פגישה עם חברי הכנסת:

מאיר פעיל

אהרן ידלין

גאולה כהן

אהוד אולמרט

עורכת: בלה אלמוג

„מבצע נקניקיות" ברמת־הגולן

„גבראל התוקף", שהשתלט על רמת־הגולן, לא כבש אתמול את השלמה של „מבצע נקניקיות" שאורגן ע"י „ויזרי כרמל".

[illegible]

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עז' 388/74

בענין: עזבון המנוח יעקב אדלר ז"ל שנפטר בתל־אביב, ביום 14.5.1973.

המבקשת: חיה אדלר, כרוזי הצלמיה 25 חולון.

הודעה

לכל מי שיש לו התנגדות [illegible]

רשם בית המשפט המחוזי

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונות 4974/73

בענין: עזבון המנוח יעקב שפירא ז"ל, שנפטר ביום 3.12.73.

ובענין המבקש: חיים שפירא, אדריכל.

להווי ידוע כי הוגשה בקשה ליתן צו ירושה בעזבון המנוח יעקב שפירא ז"ל, והנני מזמין כל אדם שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוח ורוצה להתנגד לבקשה, להגיש, תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו, התנגדות להכרזה המבוקשת. שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

רשם בית המשפט המחוזי

בתי־מרקחת

תל־אביב

בירנשוב, רח' בוגרשוב 60, טל' 223889; בני, רח' דיזנגוף 174, טל' 222386; יאגר, רח' יהודה הלוי 67, טל' 612474.

חיפה

אחוזה, חורב 4, טל' 241164.

בבה ס

בת־ים, בת־ים, בלפור 45.

חולון

נאות סוקולוב, רחוב סוקולוב 44.

רמת־גן

צביה, רמת־גן, רחוב ביאליק 130.

פתח־תקוה

אסותא, ברון הירש 31.

בני־ברק

צביה, ז'בוטינסקי 130, רמת־גן.

נתניה

הדסה.

הרצליה כפר שמריהו, רמת־השרון, רעננה, כפר־סבא והסביבה

גולדשמידט, הרצליה פיתוח, כבר כנור.

קולנוע

תל־אביב

בשעות 4.30 — 7.15 — 9.30

אופיר — סנדקית רבבת קופי

אסתר — אני אוהב את גרושתי

אורלי — האורחים

אלנבי — צ'רלי מאריק

בן־יהודה — נשיקת המוות

גורדון — הבלונדיני עם הנעל השחורה

גת — פים ושילי

דקל — יום לפני הכניסה 7—9.30

דרייב־אין —

5.15 הבריחה בבחור פורח

7.15 גבראלים כרביים

9.30 ליל הכלולות

הוד — הבורקה הממאי

המרכז — המוב הקשה

זכיר — מחיר המוות

חן — הביגמיסט

לימור — התרנחים העליזים

מוגרבי — הבקצץ

מוגרביד — הדורקו הנבור

מקסים — כה עשו לך מולגוי

סינרמה — הפלישה על הארמה

סינמה 1 — הינבקי

סינמה 2 — דקאמרון האסור

ע־ן — הוזה

פאר — איזה בין עירוני

פריז — התקה שבנקמה

צפון — שובר הלבבות

רמת־אביב — סירות הפשע

תכלת — שחק אותה סבא

תבור — האגרופן הפראי

תל־אביב — גבר בהריון

יפו

נגה — ציפה הבורה 4—7—9.15

צ'יר — הדגש 7—9.15

בת־ים

רמת יוסף — תנו נשים לבנשר 7.15

חולון

ארמון — 7.15, 9.30 הארבל השבע 4 — המתבלים

מגדל — כך שהמם יפרדו ביניהם 7.15—9.30

רמת־גן והבקעות

בשעות 7.15—9.30

אורדע — גבר עם כבוד

אואזיס — בורח בערבה

ארמון — בנסיעה קנטרברי

גל־אור — צלילי הנחא

הדר — יוכנה של בתולה

ליד — קיץ של התבגרות

רבה — בית זכרים

רמת־גן — מלכות החופש

שבים — גברים במלכותה

נתניה

אסתר — 9.15—7 המבורים

האחה 4.30 — היי למצב

במודי — 7—9 הרדיפה

שרון — 7—9.15 איזה בין עירוני

הרצליה

דגניה — הכבסך 7—9

כפר־סבא

עצה — פרשת בייחות 8.15

תן — תאוה לטפטה 8.30

הוד־השרון

בית הפועלים — המלפים 6.45—9

חדרה

תוף — העין הצבורית 7—9.15

פתח־תקוה

תורה — קליאופטרה ג'ונס 3.30—7—9.15

היכל — הארטיסטים בחופשה 3.30—7—9.15

שלום — האהה ונקבה 7—9.15

ירושלים

אדיסון — בשבר לנהר

אורדין — הדרקון

אורגון — שודדי הרכבת

ארנון — בריחתי של גבר

אור־גיל — שלום לידיד

הבירה — הקוים המחשה

חן — קליבר 9

ירושלים — מ.א.ש.

סמדר — טריסטנה

עדן — הבגבסר

רון — כה תאמר לנברת ערומה

חיפה

אורדין — אגרוף הנקם

אורה — מלכות החופש

אורלי — הבלונדיני עם הנעל השחורה

אמפיתיאטרון — אהבה נקמה המוה בריח

ארמון — רוצה להאמין

אורדין — הבית בצל העצים

בית רוטשילד: 9 צ'ייקובסקי

חן — בל עין תלוי

מירון — אשה אירוטית

עממי — מה תאמר לגברת ערומה

עצמון — גם כלאכים אוכלים שעועית

צפת

פאר — דקאמרון מס' 2

רון — המוזגה

שבים, הר הכרמל —

הרפתקה בצוללה

טלויזיה לימודית

7.50 טבעולוגיה ט' — הפלמ"ח; 8.15 גיאוגרפיה ט' — בנית; 9.05 אנגלית ה'; 9.25 אזרחות ט' — הכמבלה; 10.00 אנגלית ט'; 10.20 טבע ו' — ב' מגן אנגלית אנגלית; 10.45 ערבית; 11.25 חשבון ה' — הכבר כתה; 12.00 אנגלית י'; 12.20 יעוץ הכוון ד'—ה' — על אהרי ליותר; 13.00 סרטים ט' — הלדי אית; 13.20 פרקי ספרות ז'—ה — בלדות א'; 13.40 שהרש — סיגור בספר 18.

טלויזיה כללית

17.30 — חדשות; תכניות ילדים; 17.32 חבורה בוידי; 18.00 — את אית את; תכניות ערבית — 18.30 — קיצור החדשות — 18.32 — שירי הזמר; 19.00 — הליקוד והכוכבים; 19.30 — חדשות ויומן השבוע, הכניות בעברית — 20.00 — מבט חדשות — 20.30 — מבט לחדשות; 21.00 — כה נכבש; 21.50 — הבלאק; 22.40 — „יהפך הבציאות"; 23.30 — פסוק ביום; זכרית ה', חדשות.

שדורי ישראל

רשת ב'

00.05 אדום עתיק; 01.05 עד אור הבוקר; 5.55 בה מבשר; 6.05 התעמלות; 6.15 בנבן בוטיקלי; 6.59 רגע של עברית; 7.00 „הבוקר הזה" + סקירת עתוני הבוקר; 7.25 זכר זכר לך; 7.55 אור ירוק; 8.10 ביום טוב + פריסות שלום; 8.55 שמחות ומועדים בתורתה; 9.05 המוכך בוקר טוב + פריסות שלום; 10.05 כאן בבית; 11.40 לאן הערב + מוסיקה קלה; 12.05 בבהרב יוצר; 12.30 תן הדרך; 13.00 בהצי היום; 13.25 שירים בצלגה; 14.00 סקירת עתוני הצהרים; 14.10 כאן אהוד מנור; 15.05 מוכר התביב + פריכה שלום; 15.53 הדרך; 16.05 רגע של עברית; 16.06 ראשון ראשון הביב; 16.30 בתקוה התבין אה הרכב; 16.35 המבך ראשון ראשון הביב; 17.55 הברור; 18.05 הבר סך ראשון ראשון הביב; 18.45 היום בספורט; 19.00 עברית לעם; 21.05 ילקוט לרסים; 22.05 כמעט הכן המוסיקה; 23.00 הלילה הזה; 23.25 הנושא באפול; 23.30 אדום צתיק. (כל היממה חדשות כל שעה)

רשת א'

0.05 רגע של שיר והפסקה; 2.00 הגבורה מרשת ב'; 3.05 עד אור הבוקר; 5.05 הגבורה מרשת ב'; 8.05 קונצרט בוקר — בוקרים; [illegible]

גלי צה"ל

6.05 — צלילי בוקר + דיווחים; 6.55 — למבויים ולמפשפחות; 7.05 הבבך צלילי בוקר; 8.05 — יומן הבוקר; 8.30 — דייש עם שיר; 10.55 — מילה בסלע; 11.05 — המים והצים + דיווחים; 11.53 — סיפורי המבצית הראשונה; 12.05 — יומן הצהריים; 12.30 — המבך חמים ושבים + דיווחים; 13.30 — לעולם לא אבחה; 13.35 — המבך המים והפים; 13.40 — הודעות להיילים; 14.05 — קימה קל + דיווחים; 14.30 — זה חלוק; 15.05 — המבך קימה קל; 16.30 — שאלת לרבע; 16.35 — המשיך קימה קל; 17.05 — יומן הערב; 17.40 — פזמונים למלכם + דיווחים; 18.05 — רדיו סמדרס; 20.05 — מלמה; 22.05 — הלילה; 23.53 — שיחת הצוות; 00.05 — יומן חצות; 00.30 — ציפורי לילה; 3.05 — פזמונים אל תוך הלילה עד שעה 6. (כל היממה חדשות כל שעה)

בנוי, האם סלקות את חובך לשנת 1973?

ספר חדש

שטרן ו„סוכני" הציר

מאת מאיר בראלי

„המורד", מאת גבריאל רון־פדר, הוצאת כתאא 152 עמודים.

זמני שבכל הספרות הרבה על רחם שטרן או „יאיר". השם ו הסידיו רוצים לזכור אותו. היה עד כה ספר שבמרכזו יה הפרכה הפוליטית־הכבלשית ביותר יים והאידיאולוגיה של מפלג של, יותר לחיי. כותנתי לנסיר זיו להתקשר עם איביות של יגניה במלחמת העולם השניה איטליה ודרכה עם בעלת בריתה גרמניה הנאצית. זה היה נסיון

מוזר ביותר בבהונה רציונה ר־נאיבי להלוטין מבחינה מעשית. המחברת איננה מפשטשת את העבודה ש„הסוכנים" האיטלקים היו בתגלים כסוכנים בריטיים שהפילו את שטרן והגשיר למלכודות הרצויות להם.

קראתי את הספר בתקוה שיוסיף לי עומק להבנת הדמות של בעצינות של הצעיר והתוהדי־ליטאי שהקים בארץ את המחתרת הנבדרית ביותר, אירגוני. בספר זה אין אפילו קוים דקים לפרופיל דמותו של המורד הזה. זה ספר רדוד ואין בו הגבהה מבעית לספרות על אודות שטרן והמבקרים.

יש בספר כמה שגיאות לא מוהותיות, כמו הקביעה שהאיטלקים הפציצו את תל־אביב פעמיים.

די היה לה לתל־אביב בבכה אחת בידי אלה שבטרן הופיל את קרבתם.

על אודות היחסים המעניינים בין שטרן ויד"ר כנגם לא הוסיפה לנו המחברת לא מידע ולא נופך. אבל היא צעתה את ד"ר כנגם כנית ובית לברגה באוניברסיטה.

בולט עודף הכיסוי בשם. הכתרתו „יאיר" במקום השם שניתן לו בגיל 8 ימים, אברהם. יש כמה בקוצות שהדבר נעשה פעם כנהוג (שיחות אינטימיות).

אגב, יש אידיאליזציה כמרינת בתאור היחסים „יאיר־רויאל. הדבר בתקופה שלאחר הפילוג — לאחר שסטרן האמין, כאנשי ריזאל ההתהפך בהגגדת אביבי ל־

בריבים יותר ריזאל כזן (גם בא־ני אנבי „הנגה") ששטרן ואנשיו מבצעים אותו הדרכים עליו בוז בלי כום קשר לאבת, גם הסניאה הנפוצה, כידוע בתיבה „אדוותי" בכיום על אדוותיו לא נעדרה מספר זה.

עיקר האכזבה נגרמת לקורא לא מהשגיאה, אפילו לא מעיקום ההיסטוריה, סה רשב, אלא בעיקר מספר שאין בספר שום דבר שיוסיף להבנתנו את הרדות, את אבלום שטרן.

על גבי הטעיפה נאבר שהכיונה היא לעורר סקרנות לגבי הדבר של יאיר־שטרן. דומני שסקרנות כזאה קיימת ואין בספר זה בעליה להגדיל אותה.

איטליה כידידת הערבים

(הכתב מספר)

[illegible]

קולנוע

גוודי תקופת־השפל

מאת זאב רב־נוף

„האמיצים והקשוחים": תל־אביב, תל־אביב

אבזר לבין הרוח המוגסית.

לי מארוין (מימין) וארנסט בורגנין

[illegible]

בוח או"ם כפעמון־אזעקה

(הכתב מספר)

[illegible]

נחום ברנע

מדינת ישראל

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965

מרחב תכנון מיוחד נצרת עלית

הודעה בדבר הפקדת שינוי / תכנית מפורטת מהותית

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 9165 כי במשרדי הועדה המיוחדת לתכנון ולבניה נצרת עלית, ובמשרדי המועצה המקומית נצרת עלית, הופקדה שינוי/תכנית מפורטת הנקראת: ת/1/02/32 בנוי במרכז רח' יזרעאל ביחד עם התשריט המצורף אליה.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית המוצע:

מקרקעין בגוש 16554 חלקי חלקות 1, 3, 5, 6, 7 גוש 16555 חלק מחלקה 1.

כל מעוניין בשינוי התכנית, רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס ועדה המקומית שבתחום התכנון שלה כלול בתחום התכנית ובכל אותו רשאי, תוך חדשיים מיום פרסום הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המיוחדת האמורה, משרד השיכון, הקריה, תל־אביב.

ק. רודן
ממלא מקום יו"ר הועדה המיוחדת
לתכנון ולבניה נצרת עלית

ד. ארביב
יושב ראש הועדה המקומית
לתכנון ולבניה נצרת עלית

י' טבת תשל"ד (4.1.1974).

האל שהכזיב

[illegible]

מבצע חיסכון - לחינוך ולבטחון

הורים!
דאגו לעתיד ילדיכם

הצטרפו ל-100 אלף החוסכים לחינוך תיכון וגבוה

16.12.73-31.1.74

הירשמו באחת מקופות החסכון:

בסניפי בנק קופת עם לישראל ברמת גן

המועצה הלאומית לחסכון

הגיע לישראל פעיל העליה מברה"מ אברהם קוטליאר

אברהם קוטליאר, בראשי דור הלוחמים הצעיר של פעילי העליה בברה"מ, הגיע בסוף השבוע ארצה עם רעייתו, דרך וינה, מקץ שנ־תיים וחצי של מאבקים.

העולה בן ה־24, סטודנט להנ־דסת בניין בעיר קישינב. החל ב־מאבקו לפני שנתיים וחצי כאשר עם סיום שירותו הצבאי. ובנימוק שהוא עשוי לגלות סודות צבאיים, נמנעה ממנו הזכות לעלות. מא־בקו, בו שותפו סטודנטים ופעי־לים צעירים אחרים בעיר קישינב — שכמה מהם כבר הגיעו בינתיים ארצה — התבטא בהפגנות וש־ביתת־שבת במשרדים ממשלתיים. ב־10 באוקטובר 1972, פרץ יחד עם עוד שלושה צעירים למשרדי סוכנות החדשות הממלכתית א. ת. מ. הנמצאת בבית העתונות בקי־שינב. השלושה סירבו לזוז משם עד שלא תורשה עלייתם. הם נדרו נו למאסר.

לאחר מכן, בחודש מאי, קיים קוטליאר שביתת רעב במשך 7 ימים, אותה לא הפסיק, אלא לאחר שהובטח לו כי יותן לו לעלות „בלבד שישב בשקט". ואכן, כעבור חצי שנה הותר לו ולאשתו לעלות ולהצטרף להוריו הנמצאים כבר בארץ.

לשאלת כתב עתיים, כיצד מקב־לים יהודי ברה"מ את ההתפתחויות האחרונות של המז"ת באמצעות קיסינג'ר השיב, כי אין מאמינים לפרסומים בעתונות הסובייטית הד־בר חל לא על היהודים בלבד, אלא גם על העם הרוסי בכללו.

אינפורמציה בטלפון בקופ"ח

מאת שמעון פינס, סופר „דבר" לענייני בריאות

שירות חדש, ראשון מסוגו, יופ־על מהיום בקופת חולים. השירות מיועד למסירת אינפורמציה בטל־פון והוא יופעל בשלב זה רק באזור תל אביב.

כל חבר קופת חולים יוכל ל־קבל באמצעות טלפון, שמספרו 229777, מידע בעדכון על ה־שירותים שמגישה קופת חולים ל־חבריה ברפואות בכל חלקי ה־עיר ובמחלקות המייעצות שליד הברפואות המקצועיות. כמו־כן, תי־מסר אינפורמציה על תורנויות רופאים, בתי מרקחת, מעבדות, בתי חולים ותורנויות לילה.

השירות יופעל בימים א—ה, מ־שעה 8 בבוקר עד 10 בלילה, וביום ו' משעה 8 בבוקר עד 5 אחר הצהרים.

בסיום ההרצה, תיבדק האפש־רות להפעלת שירות דומה במוא־זות אחרים בארץ. כידוע, קיימת עתה תודעות של רופאים לחברי קופת חולים גם במסגרת סניפי מגן דוד אדום — משעה 8 ב־ערב ועד 8 בבוקר.

הננו מודיעים בצער רב על פטירתו של

יעקב אפרת ז"ל

הלויה תצא היום, יום א', כ"ו בטבת תשל"ד (20.1.74) בשעה 14.00, מבית המנוח, רחוב הנוטר 65, קרית חיים לבית העלמין בכפר סמיר.

המשפחה המתאבלת

השתתפותנו הכנה באבלה של משפחת אפרת
עם מותו של ראש המשפחה

יעקב אפרת ז"ל

ההלויה תצא היום, יום א', כ"ו בטבת תשל"ד (20.1.74) בשעה 14.00 מבית המנוח, קרית חיים, רחוב הנוטר (רח' ד') 65 לבית העלמין בכפר סמיר בחיפה.
האוטובוס למלווים יעצור ליד בית סולל בונה בקרית חיים וליד בית סולל בונה בחיפה.

בית סולל בונה
המיבת הבנין בחיפה

ועד הקיבוצים והקבועים
בסולל בונה בחיפה.

אנו מודיעים בצער רב על מותו של יקירנו

סרן חיים דואק

שנפל במילוי תפקידו

הלויה תצא היום, יום ראשון, כ"ו טבת תשל"ד, 20.1.74 מבית הוריו בנתניה רח' יהודה הלוי 67 בשעה 13.00 לבית הקברות הצבאי בשכונת בן־ציון.

המשפחה

לחברנו שלמה דואק ומשפחתו

השתתפותנו בצערכם על מות
בנכם יקירכם

סרן חיים דואק

שנפל במילוי תפקידו

מועצת פועלי נתניה
ועובדיה

בית נען ובני המשפחה

אבלים על מותו של

ירון שלו

בן לנועה וצבי

הלויה תתקיים היום בשעה 3.00 אחה"צ בנען.

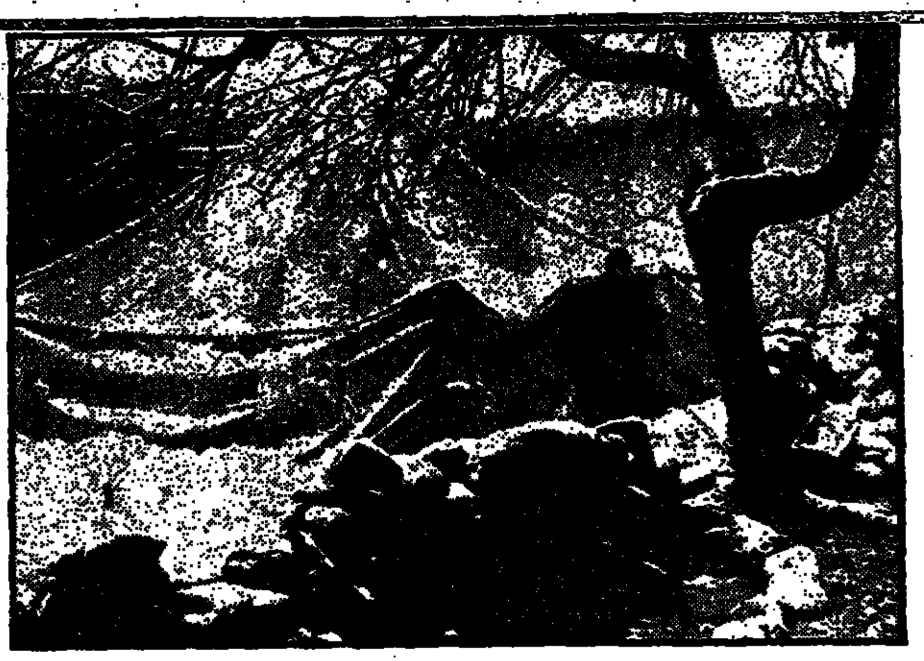

שלג בגולן — צילום: נחום גוטמן

המשך המו"מ על תוספת יוקר בין ההסת' למעסיקים – היום

משל: השהיית ההסכם תגרום אי־שקט סוציאלי

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

נציגי ההסתדרות, ולשכת ה־תיאום של ארגוני המעסיקים ייפגשו היום להמשך הבירור על תשלום תוספת־היוקר ועל הסכמי השכר. לקראת הפגי־שה התקיימו אתמול התייעצויות ממושכות בקרב ארגוני המעס־יקים.

מזכיל ההסתדרות בפועל ירוחם משל יתבע הצרב מארגוני המע־בידים להסכים לתשלום תוספת־יוקר החל בחודש ינואר, לאור העובדה שמדד המחירים לצרכן ב־חודש דצמבר, שפורסם בסוף ה־שבוע שעבר, הראה שעליית ה־מחירים בשנה שעברה הסתכמה ביותר מ־26 אחוז. נציגי ההסתדרות ידרשו להסכים להשלום תוספת־יוקר וכי הסכמי השכר יוארכו עד אפריל.

טרם ברור מה תהיה עמדת אר־גוני המעסיקים, לאחר שבשבוע שעבר היתנו את תשלום תוספת־היוקר בהארכה אוטומאטית של הסכמי השכר לשנה אחת. נצי־גי ההסתדרות גורסו שבשלב זה יש להאריך את ההסכמים רק עד אפריל ואז לבחון את המצב. ל־אור התנאים המיוחדים הצבאיים שישררו במדינה.

לאחר שייחתם בימים הקרו־בים הסכם כדבר תשלום תו־ספת־יוקר כלאה לעובדים מ־ינואר תתבע ההסתדרות גם הצ־מדת שכר המנויים לתוספת־היוקר והגדלה יחסית של הכ־נסתם החודשית — אמר מז־כיר ההסתדרות בפועל ירוחם משל ב„גלי צה"ל" בליל־שבת.

משל הבהיר, כי ביזמת ההסתד־רות הועלתה מחודש ינואר תקרת השכר של המגויסים מ־1500 ל־1800 לירות לחודש, ולכן תתבע גם העלאה בשכר זה, שנקבע לפני גמר השנה, יוכח ההתייקרויות ב־מחצית השניה של 1973.

„כלל אזרחי המדינה, חייבים לר־אות את ההוצאה לשכר המגוי־סים כהוצאה לאומית והאוכה חיי־בת לשאת בהוצאה זו ממקורותיה וכתקציביה הממלכתיים למימון הו־צאות המלחמה, מה גם שקרן ה־השוואה יונקת אמצעיה, בין ה־יתר, מהפרשות כלל העובדים ו־המעסיקים במדינה", אמר.

משל התריע נגד המגמה הנס־תמנת פה ושם להטיל את כלוא כובד ההתייקרויות בשווקים הבינ־לאומיים ובחמרי־הגלם המיובאים על שכם הצרכן והעובד השכיר בלבד.

בהתייחסו לייקור הדלק אמר משל, כי „שוב לא יתכן, שה־ממשלה והמעסיקים יגלגלו את כל ההתייקרויות על הגורם השלי־שי, העובדי".

מן הדין הוא למתן עתה את ההתייקרות על־ידי ספיגה מתאימה של עלות הייצור ומתת הרווחים. „לא נסכים, שהממשלה תתאים את עצמה למחירים בשווקים ה־בין־לאומיים ואילו השכיר יצ־טרך לחיות לפי שכרו הקודם. זאת לא ניתן לשאת", אמר.

הוא הוסיף, שתוספת־היוקר באה תמיד אחרי ההתייקרויות וציין כי ההסתדרות מעוניינת ביציבות ב־מחירים, ללא דרישת תוספת־יוקר. יש לעשות את כל המאמצים כדי למנוע יוקר ועל־ידי כך ממילא גם לא תתבע ההסתדרות תשלום תוספת־יוקר.

משל קרא למעסיקים לחתום ל־אלתר על הסכם תוספת היוקר ה־מלאה בהתאם למדד שפורסם לפ־ני ימים אחדים והזהיר מפני הש־היית החתימה, העלולה להביא, הלילה, לאי־שקט סוציאלי בחברה הישראלית. „בתקופת מלחמה חיי־בת ההסתדרות לשמור על מכשיר תוספת־היוקר כדי לשמור על ה־שקט התעשייתי, שיש בו הכרח וחשיבות בתקופת חירום זו לא פחות מאשר הבטחון המדיני", אמר. (ע)

ועדת הכספים אישרה העלאת תעריפי החשמל

ההגבלות על הצריכה לא יופעלו בינתיים

ועדת הכספים של הכנסת החליטה ביום ו' על העלאת תעריפי החשמל לצריכה ביתית ב־4 אגורות (מ־14.88 אגו־רות לקו"ש); למסחרית וציבו־רית — 5 אגורות (מ־18.4); חקלאות — 3 אגורות (מ־11.09); אספקת המים — 3 אגורות (מ־9.9); השקיה — 2.50 אגורות (מ־8.08).

הוועדה החליטה לאשר את הצ־עת הממשלה שלא יחול בול כס־חון על העלאת תעריפי החשמל לצריכה פרטית — כך שסך כול־הבמחון יהיה במקום 20 אחוז — 15 אחוז.

הוועדה רשמה לפניה הודעת שר הפיתוח ח. בגדי, כי הממשלה לא תפעיל בעת את ההגבלות (מכ־סות והשלומי־מגע בצריכת החש־מל) וכאשר יתגלה צורך בכך, תביא את החלטתה לדיון בוועדת הכספים.

הוועדה לא קיבלה את הצעתו של ד"ר בדר בדבר זהויית ה־הצעה.

פועלי ביח"ר „סולתם" הפסיקו לעבוד שעות נוספות

תובעים דירוג מקצועי ל־80% מהפועלים

מאת עמוס כרמלי, סופר „דבר" בחיפה

פועלי בית החרושת לנשק „סולתם" מקיימים זה שבוע ימים שביתת שעות נוספות, בגלל סירובה של ההנהלה להיענות לתביעתם בעניין דירוג מקצועי לכמה מאות פועלים.

נודע, כי ועד הפועלים דורש להעניק סוגים חדשים ליותר מ־80 אחוז מפועלי המפעל, החל בשנת 1973. וההנהלה הסכימה לתת סוגים אלה ל־50 אחוז בלבד מן הפועלים. השביתה אינה כו־ללת את העובדים החדשים.

נסיונות תיווך שנעשו בשבוע שעבר על ידי מועצת פועלי חי־פה — לא הצליחו. המועצה תבעה מן הפועלים לחזור מיד לעבודה תקינה. נציגי המועצה הדגישו, כי מבלי לנקוט עמדה בסכסוך הם רואים בחומרה רבה את צע־דם של הפועלים בתקופת החירום.

הבוקר ייעשה נסיון תיווך נוסף על ידי ישראל אהרונוביץ — מהמחלקה להעשיה הסתדרותית, ציבורית וממלכתית במפ"ת.

מנכ"ל המפעל מ. בלה אמר, כי המחלוקת בעניין הדירוג ה־מקצועי נמצאת עדיין בשלב של מו"מ בין ההנהלה לבין ועד ה־פועלים. נציג ועד הפועלים א. מקל טען, בתשובה לשאלת סופר „דבר", כי הפועלים אינם שוב־תים אלא עובדים את שמונה שעות העבודה הרגילות שלהם הקבועות בחוזה העבודה. אשר לשעות נוספות, טען, כי הפועלים לא נתבקשו לעשות כאלה...

עדות במשפט: מועדון „טיפניס" העלים מס

מועדון „טיפניס" שנשרף ב־6 בינואר ניהל פנקסי־קופה כפולים כדי להעלים מס — טען יוסף בן־שמואל, פקיד שומה־חקירות בתל־אביב, בהופיעו כעד־תביעה במשפטו של ורנר שמראי־בה, תושב שוויץ, שהיה מנהל המועדון.

לפני שופט־השלום יוסף מגודי־כהן טען בר־שמואל ביום ו', כי בחודשי ספטמבר—נובמבר 1973 העלים המועדון סכומים שהמס עליהם הוא בסדר גודל של כ־60,000 ל"י. עוד אמר, כי בעלי ל"י לשנה בארבע השנים האחרו־נות, כלומר בסכום כולל העולה על מליון ל"י.

סניגורו של החשוד עו"ד אדם גרוסט טען, כי מרשו הגיע לארץ 7—6 שעות לפני פרוץ השריפה במועדון. עוד אמר, כי החשוד הוא אדם מכובד בשוויץ והשג־רירות של ארצו היתה מוכנה להפקיד ערבות לשחרורו. מרשו — לדבריו — מנהל המועדון, אולם הוא לא ניהל אותו בפועל.

החשוד יישאר במעצר עד יום ב', בהתאם לצו הקודם שהוצא נגדו. השופט לא נענה לבקשה להאריך את מעצרו של החשוד. (ע)

דורשים מתן סמכויות הבניה למשרד־השיכון

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

בתביעה שמשרד השיכון ייהפך למשרד שיכון ובניה עם סמכו־יות וכי בראשו יעמוד שר בקיא ומנוסה בענף זה — העלה מז־כיר הסתדרות פועלי הבנין מרדכי אמסטר, במכתב ששלח לראש־הממשלה גולדה מאיר.

במכתבו מתריע אמסטר שדרוש להקים רשות מרכזית לבניה כדי למנוע מצבים של בניית־יתר מ־צד אחד ובתקופות אחרות של חוסר בניה.

לדברת שבישראל משקיעים ב־ענף הבניה קרוב ל־8 מיליארד ל"י בשנה לבניה למגורים. אין לממשלה משרד אחד שירכז תחת גג אחד את כל נושאי הבניה לשם אבטחת סדר, פיקוח ותיאום. אמסטר מבקש מראש הממשלה שתתחשב בפניה זו בשעת הרכ־בת הממשלה הבאה.

ספורטאים מגרמניה התנדבו לקטיף

קבוצה של 23 מתנדבים מאגו־דת הספורט בגוסלר שבגרמניה־המערבית, באו לישראל לשבועיים כדי לעבוד בהתנדבות בקטיף הד־רים.

מפלס הכנרת עולה

מאת סופר „דבר" בגליל

מפלס הכנרת עלה בשבוע שעבר בתשעה ס"מ ומהתח־לת העונה ב־32 ס"מ, כך שגרעון המים בכנרת פחת ב־42 מיליון ממ"ק.

המפלס עומד כיום על 211.55 מינוס מתחת לפני הים. מפלס נורמאלי בעונה זו הוא 210 מי־נוס. ולפיכך, חסרים עדיין כ־240 מיליון ממ"ק כדי שהאגם יגיע לרמה נורמאלית בעונה זו של השנה.

מכיון שנמשכת הזרימה של שטפונות ומי־נגר עליונים לכנרת יש לצפות לעליה ניכרת במפלס בימים אלה. בשבת חלה התגב־רות במזג האוויר ואילו לפנות ערב התחיל לרדת גשם בגליל.

דווח „מקורות" מרדכי יעקו־בוביץ מסר, כי באגם מפעלי מנ־שה נאגרים עתה 25,000 קוב מים לשעה ועד כה הצטברו בו 2.5 מיליון קוב. הזרימה לאגם נמ־שכה.

באיזור החוף חל שיפור מה במצב מי התהום. בצפון הארץ ירדו פחות משקעים לעומת מר־כז הארץ.

נפתחו הגשרים מעל נחל איילון

גשר נחלת יצחק, שמעל לנחל איילון, נפתח ביום ו' לתנועה לאחר שהיה סגור בפאת גאות מי הנחל.

גם גשר קפלן, שמעל לערוץ עקיף של הנחל, נפתח לתנועה. (ע)

שתילים למכירה

אגוז פקאן, אפרסמון, אפרסק, תפוח, אגס, שזיף, משמש, ורדים, גפן, הדרים מכל הזנים
משתלות יצחק דרויאן
טלפ': 928737, 923166
כפר־סבא

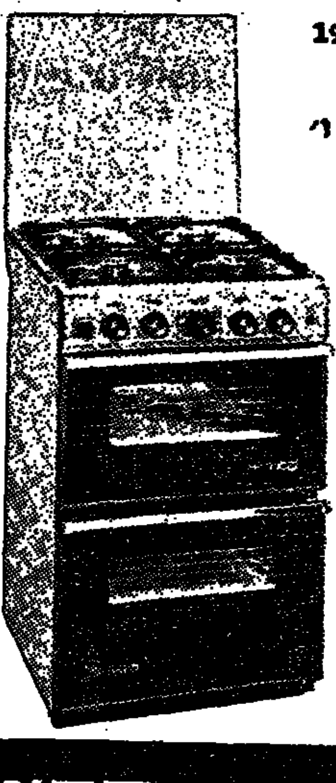

פתור את חידוני „דבר" 1974
ותנור זה יהיה שלך.
החידונים מופיעים כל יום ו'
ב„דבר־השבוע".

תנורי פאר

התנור שזכה בפרס!

בפקוח מכון התקנים

תנור פאר כל מטבח מפאר

משרד התקשורת

מזמין את הציבור

לחזות בתמונת „שאלו שלום ירושלים"

של הצייר הירושלמי יצחק גרינפילד

התמונה תינתן כשי ע"י משרד התקשורת לאיגוד הבינלאומי לטלקומוניקציה (I.T.U.) ותוצג בקביעות בבניין החדש של האיגוד בג'נבה.

התמונה תוצג לציבור בישראל במשך השבועיים הבאים בסניף הדואר במגדל שלום בתל־אביב, בשעות העבודה של הסניף.

דף הסבר לתמונה ניתן לקבל במקום.

השבוע בלוטו

הסכום המיועד לפרסים
מינימום
560,000 ל"י*
(כולל העברה)
הסכום המיועד לפרס הראשון
250,000 ל"י*
(כולל העברה)
מהר המועד האחרון למסירת טפסי הלוטו.
* כפוף לערעורים.

לחברינו היקרים

יצחק זהר

מנהל קואופ' „זבולון"
בהגיעו לגיל 60

יעקב חורש ובני ביתו

לחולדת הנכד—הבן
מיטב הברכות והאיחולים

זאב שושני
יו"ר ועד קואופרטיבים
ההנהלה והמועצה

חדש

חתימתך על דבר לשנת 1974

ותזכה בספר הפרס:

נופים ואתרים

מחיר הספר בחנויות 39.50 ל"י

במלאת שבע שנים לפטירת יקירתנו

מרים (ימה) סוקולובסקי ז"ל

(לבית פאיאנס)

תיערך אזכרה בבית העלמין בקרית שאול היום, יום א', כ"ו בטבת תשל"ד (20.1.74), בשעה 3.00 אחה"צ.
התחבורה מבית פאיאנס, רח' אבן גבירול 182, בשעה 2.30 אחה"צ.

המשפחה

ביום ה', א' בשבט תשל"ד — 24.1.74, בשעה 21.00
במרכז התרבות על שם מכה שרת.
נתייחד עם זכרם של בנינו חברינו:

אגמי נעם
דגן ישראל
זמיר אהרון
מזור חיים
מנור (מילר) יוחנן
עוזרד ישי

המפקדים מתבקשים לשחרר את חייליגו לערב זה.

המשפחות
ובית גבעת חיים מאוחד

במלאת שלושים לפטירתו של מנהל
בית ההבראה בנדורי (מגידו) בחיפה
חברנו אהרן שפירא ז"ל

תיערך אזכרה, מחר יום שני, כ"ז בטבת תשל"ד — 21.1.74, בשעה 16.30, בבית בנדורי, דרך הים 103 חיפה.

העליה לקברו בשעה 15.00, בבית העלמין החדש בחיפה.
אוטובוס מיוחד יצא מבית בנדורי בשעה 14.30 לבית העלמין.

מרכז קופת חולים
מחלקת ההבראה

ההנהלת בית ההבראה
בנדורי, חיפה

מנוי דבר - סלק חובך לשנת 1973